„Strălucit, obsedant, de neuitat.“
FREDRIK BACKMAN
Raftul Denisei
ALEX SCHULMAN
SUPRAVIEȚUITORII
ROMAN
CD book
HUMANITAS fiction

Traducerea acestei cărți a apărut cu sprijinul financiar
acordat de Consiliul Artelor din Suedia.

ALEX SCHULMAN

SUPRAVIEȚUITORII

Traducere din suedeză și note de
ELENA-MARIA MOROGAN

Colecţie coordonată de DENISA COMĂNESCU

ALEX SCHULMAN
ÖVERLEVARNA
Copyright © Alex Schulman 2020
Published by agreement with Ahlander Agency
All rights reserved.

Acest e-book este protejat de legea drepturilor de autor. Reproducerea sa integrală sau parţială, multiplicarea sa prin orice mijloace şi sub orice formă, punerea sa la dispoziţie publică pe internet sau în reţele de calculatoare, stocarea sa temporară sau permanentă pe diverse dispozitive sau în sisteme care permit recuperarea informaţiei, gratuit sau în scop comercial, precum şi alte fapte similare, fără permisiunea scrisă a editurii reprezintă o încălcare a legislaţiei privind protecţia dreptului de autor şi se pedepsesc conform legilor în vigoare.

© HUMANITAS FICTION, 2022, pentru prezenta versiune în limba română (ediţia digitală)

ISBN: 978-606-097-035-4 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Pentru Calle şi Niklas

PARTEA I
Casa de la țară

CAPITOLUL 1
Ora 23:59

O mașină de poliție își croiește lent drum prin verdeața albăstruie, pe poteca îngustă făcută de tractor, spre fermă. Acolo se află casa, scăldată în noaptea de iunie, niciodată complet întunecată. E o construcție simplă de lemn, cu proporții stângace, un pic mai înaltă decât ar trebui să fie. Lemnăria albă are vopseaua coșcovită, lemnul roșu din partea sudică a fost decolorat de soare. Țiglele s-au unit între ele, acoperișul arată ca pielea unui animal preistoric. Aerul e nemișcat și un pic rece, ochiurile de geam sunt aburite. Se vede doar o lucire galbenă de la una dintre ferestrele de la etaj.

Mai jos se află lacul lucios și nemișcat, înconjurat de mesteceni care cresc până la marginea apei. Și clădirea saunei, unde băieții se îmbăiau cu tatăl lor în serile de vară, și de unde apoi porneau pe stâncile colțuroase până la apă, în șir indian, balansându-se cu mâinile întinse, ca și cum ar fi fost crucificați. „E grozav!“ striga tata când se arunca în apă și vocea lui răsuna peste lac, iar pe urmă se lăsa liniștea, o liniște care exista doar în locul acela așa de depărtat de oricare altul, o liniște care uneori îl speria pe Benjamin, iar alteori îl făcea să simtă că totul în jurul lui asculta.

Mai departe, pe mal, se afla un șopron pentru bărci, lemnul se înnegrise și construcția începuse să se încline spre apă. Și mai sus era grajdul, cu un milion de găuri de termite în bârne și cu urme de bălegar vechi de șaptezeci de ani pe podeaua de ciment. Între grajd și casă se afla o mică pajiște unde băieții jucau fotbal. Locul era în pantă, unul dintre jucători avea urcușul în spate.

Pare o scenă de teatru, cu cele câteva construcții mici pe peticul de iarbă, cu pădurea în spate și apa în față. Un loc inaccesibil, la fel de singuratic acum, ca în urmă cu mulți ani. Dacă stai sus pe promontoriu și privești, nu vezi nici o urmă de viață omenească. Doar rareori se poate auzi o mașină trecând pe drumul de pietriș de pe cealaltă parte a lacului, sunetul îndepărtat al unui motor încet turat, și în zilele uscate de vară se poate vedea chiar și norul de praf care ieșea din pădure în urma automobilului. Dar ei nu întâlneau pe nimeni, erau singuri în locul acesta pe care nu-l părăseau niciodată și unde nu

venea nimeni. Odată, au văzut un vânător. Băieții se jucau în pădure și deodată acesta se ivise acolo. Un bărbat îmbrăcat în verde, cu părul alb, aluneca tăcut printre brazi la douăzeci de metri de ei. Când a trecut, i-a privit fără nici o expresie, și-a dus degetul la buze și pe urmă și-a continuat drumul printre copaci și a dispărut. Niciodată nu au primit explicații, a fost ca un meteorit care vine aproape, dar trece peste bolta cerului fără să izbească pământul. Băieții n-au vorbit niciodată după aceea despre el, și Benjamin se întreba adesea dacă aceasta chiar se întâmplase.

Sunt două ore de la apusul soarelui, mașina de poliție merge cu grijă pe poteca de tractor. Bărbatul care conduce privește neliniștit pe deasupra capotei, pentru a vedea peste ce trece pe drumul în pantă, se apleacă asupra volanului și privește în sus, dar nu reușește să vadă vârfurile copacilor. Brazii care se înalță peste casă sunt incredibili. Când băieții erau mici, ei erau deja enormi, darmite acum… Se ridică în văzduh la treizeci, patruzeci de metri. Tatăl băieților fusese totdeauna mândru de rodnicia pământului de aici, ca și cum i s-ar fi datorat. La începutul lui iunie băga în pământ răsaduri de ridichi și, după doar două săptămâni, îi ducea pe copii la staturi ca să le arate cum se înălțau din pământ linii de puncte roșii. Dar nu te puteai baza pe fertilitatea din jurul casei, din loc în loc pământul era cu totul mort. Mărul pe care tata i-l dăruise mamei de ziua ei era acolo unde îl plantase, dar nu creștea și n-a dat nici un fruct. În unele locuri, pământul era fără pietre, negru și greu – în altele, stânca era aproape, chiar sub iarbă. Când tata trebuia să ridice o îngrăditură pentru găini și trăgea fierul ascuțit prin pământ, uneori acesta trecea ușor și surd prin iarba grea de ploaie, alteori se auzea sunetul chiar sub pământ și el striga, căci mâinile îi vibrau de la împotrivirea muntelui.

Polițistul coboară din mașină. Mișcările îi sunt automate când scade repede sunetul aparatului prins pe umăr, care bâzâie ciudat. Bărbatul e mare. Obiectele greoaie, de un negru mat, care îi atârnă de mijloc îl fac să pară într-un fel înțepenit, îl trag în jos, spre scoarța pământului.

Deasupra brazilor înalți, lumina e albastră.

E ceva special cu lumina – munții albăstrii de dincolo de lac, lumina albastră a mașinii de poliție –, ai putea s-o pictezi pe pânză.

Polițistul face câțiva pași spre casă și se oprește. Pare brusc nehotărât, cercetează scena. Cei trei bărbați stau unul lângă altul pe scara de piatră care duce la ușa casei. Plâng, se țin îmbrățișați. Sunt îmbrăcați în costume și au cravate. Lângă ei, pe iarbă, se află o urnă funerară. Polițistul prinde privirea unuia dintre bărbați, care se ridică. Ceilalți doi șed în continuare, ținându-se în brațe. Sunt uzi și plini de răni, el înțelege de ce a fost chemată acolo și o ambulanță.

— Mă numesc Benjamin. Eu am dat alarma…

Polițistul caută în buzunar un carnet. Nu știe că această poveste cu greu poate fi notată pe o bucată de hârtie, că acum pășește într-o istorisire lungă de

câteva decenii, cea despre cei trei frați care odată, cu mulți ani în urmă, au fost smulși din acest loc și acum sunt siliți să se întoarcă, că toate acestea țin una de alta, nimic nu este separat și nu poate fi explicat doar în parte. Greutatea a ceea ce se petrece chiar acum e mare, dar cele mai multe s-au petrecut deja. Ceea ce se joacă acolo, pe scara de piatră, cei trei frați care plâng, fețele lor umflate și tot sângele sunt doar ultimul cerc pe apă, cel care e departe, foarte departe de locul în care s-a aruncat piatra.

CAPITOLUL 2
Concursul de înot

În fiecare seară Benjamin stă acolo, la marginea apei, cu minciogul și găleata, chiar deasupra micii bucăți de plajă unde sunt mama și tatăl lui. Ei urmăresc soarele de seară; când ajung în umbră deplasează scaunele și masa cu câțiva metri, și tot fac așa, se mută încet, pe măsură ce seara avansează. Sub masă stă Molly, cățelușa, și privește uimită cum dispare acoperișul de deasupra ei, urmând apoi echipajul în călătoria lui de-a lungul malului. Acum, părinții au ajuns la stația finală și privesc cum soarele dispare în spatele copacilor, pe celălalt mal al lacului. Stau unul lângă altul, umăr lângă umăr, pentru că amândoi vor să vadă peste apă. Scaunele albe de plastic, înșurubate în iarba înaltă, o masă mică de lemn, înclinată, pe care paharele de bere gata să cadă sclipesc în soarele de seară. Un fund de lemn cu un ciot de salam, *mortadella* și ridichi. Răcitorul de voiaj în iarbă, între ei, ca să țină votca rece. De câte ori tata ia o înghițitură, zice „hei!“, ridică paharul înspre nicăieri și bea. Tata a tăiat salamul, făcând masa să se clatine, berea să dea pe dinafară, pe fața mamei a trecut o umbră rapidă de indignare – cu o grimasă și-a ridicat paharul, până ce el a terminat. Treburi de astea tata oricum nu le remarcă, dar Benjamin, da. Observă toate schimbările, stă totdeauna un pic la distanță, ca să poată fi lăsat în pace, dar destul de aproape să urmărească conversația, să controleze atmosfera și starea de spirit. Aude murmurul lor amical, tacâmurile ciocnite de porțelan, zgomotul cunoscut, când vreunul din ei își aprinde țigara, un șuvoi de sunete care arată că totul e în regulă între ei.

Benjamin merge cu minciogul lui de-a lungul malului. Privește în apa neagră, uneori nimerește cu privirea chiar în reflexul soarelui, și atunci ochii îl dor, ca și cum s-ar sparge. Se balansează pe pietrele mari, cercetând fundul apei după mormoloci, acele animale ciudate, negre și indolente, mici semne de întrebare care înoată. Culege câteva cu minciogul și le răstoarnă în găleata roșie. E o tradiție. Adună mormoloci cu părinții în fundal, ca decor, și când soarele dispare, iar ei se ridică pentru a urca în casă, el răstoarnă mormolocii în apă și merge împreună cu ei. Și la fel în seara următoare. O dată, a uitat

mormolocii în găleată; când i-a descoperit în după-amiaza următoare, erau toți morți, distruși de arșița soarelui. Temându-se că tata va descoperi asta, a vărsat găleata în apă și, deși știa că tata era sus, în casă, odihnindu-se, privirea lui a părut că-l arde în ceafă.

— Mamă!

Benjamin privește spre casă și-l vede pe fratele mai mic, coborând pajiștea. Puteai să-i simți nerăbdarea chiar de aici. Acesta însă nu era un loc pentru nerăbdători. Mai ales în vara aceasta – când sosiseră cu o săptămână în urmă, părinții hotărâseră că ei nu vor avea voie la televizor întreaga vacanță. Acest lucru fusese comunicat copiilor pe un ton solemn, și lui Pierre mai ales nu i-a picat deloc bine când tata a scos din priză televizorul și, demonstrativ, a plasat firul deasupra aparatului, ca un fel de execuție publică, în care corpul rămânea spânzurat, un avertisment adresat tuturor cu privire la soarta tehnologiei care ar amenința hotărârea familiei de a petrece vacanța în aer liber.

Pierre avea revistele de benzi desenate, pe care le citea seara, mormăind și stând pe burtă în iarbă. Dar până la urmă îi pierea cheful, și atunci își căuta părinții, iar Benjamin știa că mama și tata vor reacționa diferit; adesea el se cățăra în brațele mamei, care îl scărpina ușor pe spate. Alteori însă, se ivea iritarea și momentul se pierdea.

— N-am nimic de făcut, spuse Pierre.

— Nu vrei să strângi mormoloci cu Benjamin? întrebă mama.

— Nu, răspunse el.

Se așeză în spatele scaunului mamei, privind printre gene soarele la apus.

— Atunci tu și cu Nils nu puteți găsi ceva de făcut? insistă mama.

— Adică ce? întrebă Pierre.

Tăcere. Stăteau acolo, mama și tata, într-un fel lipsiți de putere, cufundați în scaunele de plastic, îngreunați de alcool. Priveau peste lac. Era ca și cum ar fi cugetat la ce să spună, la propuneri de activități, dar nici un cuvânt nu ieșea din ei.

— Ei, murmură tata și goli paharul, apoi rânji și bătu tare din palme de trei ori. Deci așa! strigă el. Vreau să văd toți băieții în costume de baie aici, în două minute!

Benjamin privi în sus, făcu câțiva pași de la malul apei. Goli minciogul în iarbă.

— Băieți! strigă tata. Adunarea!

Nils asculta muzică la walkman, în hamacul întins între doi mesteceni, sus, lângă casă. În vreme ce Benjamin era atent la zgomotele familiei, Nils le evita. Benjamin se apropia tot timpul de părinți, Nils încerca să se depărteze. Alegea altă cameră, nu participa. Când frații trebuiau să se culce, seara, puteau să-i audă adesea prin pereții subțiri de placaj pe părinți certându-se. Benjamin înregistra fiecare cuvânt, controla nocivitatea discuției. Adesea își

strigau răutăți incredibile unul altuia, lucruri așa de dure, că păreau că nu mai pot fi reparate. Benjamin zăcea treaz ore în șir, rememorând discuția. Dar Nils părea sincer neimpresionat.

— Casă de nebuni! mormăia el când cearta lua proporții, se întorcea pe partea cealaltă și adormea.

Nu-i păsa, în timpul zilei se ținea deoparte, fără să se facă observat, în afara unor bruște atacuri de furie care înfloreau, ca apoi brusc să dispară.

— La dracu'! putea fi auzit strigând din hamac, și Nils se bălăngănea, dând isteric din mâini, ca să îndepărteze o viespe care venise prea aproape.

— Nebuni bolnavi la cap! urla, lovind de câteva ori aerul. Apoi, se așternea din nou liniștea.

— Nils! strigă tata. Adunarea pe plajă!

— Nu te aude, spuse mama. Ascultă muzică!

Tata strigă mai tare. Dinspre hamac, nici o reacție. Mama suspină, se ridică, grăbind pașii până la Nils și agitând demonstrativ brațele în fața ochilor acestuia. El dă jos căștile de la urechi.

— Papa vrea să veniți, spuse ea.

Adunare pe plajă. Era un moment de nota zece. Tata, cu privirea aceea specială pe care copiii o iubeau, o sclipire care promitea năzbâtii și joacă, și cu aceeași solemnitate în glasul cu care prezenta totdeauna o nouă întrecere, cu un zâmbet serios, ascuns în colțul gurii. Ceremonios și arogant, ca și cum ar fi fost în joc lucruri serioase.

— Regulile sunt simple, spuse el, învârtindu-se prin fața celor trei frați, care stăteau cu picioarele lor subțiri, în chiloții de baie. La semnalul meu, băieții mei se vor arunca în apă, vor înota în jurul geamandurii și înapoi până la mal. Cel care sosește primul câștigă.

Băieții se pregătiră.

— S-a înțeles? întrebă el. Deci acum se hotărăște care dintre frați e mai rapid.

Benjamin își plesni picioarele slăbănoage, îi văzuse la televizor pe sportivi făcând așa înaintea prestațiilor importante.

— Așteptați, spuse tata, scoțându-și ceasul de la mână. Am să cronometrez.

Apăsă cu degetele lui groase pe butoanele minuscule, bombănind pentru sine „Ce naiba?", când nu putu să le facă să funcționeze. Privi în sus.

— Pe locuri!

Un ghiont între Benjamin și Pierre, pentru un start mai avantajos.

— Ei, terminați acum! spuse tata. Nu se face așa.

— Las-o naibii, zise mama, care stătea încă la masă, umplându-și paharul.

Frații aveau șapte, nouă și treisprezece ani și, când jucau fotbal sau cărți

împreună, totul se putea termina cu o ceartă așa de zdravănă, că Benjamin simțea cum ceva se rupe între ei. Mizele urcau și mai mult când tata îi ațâța unul împotriva altuia, când declara clar că vrea să afle care frate e mai bun în ceva anume.

— Pe locuri… Fiți gata! Start!

Benjamin se repezi spre lac, alături de cei doi frați. În apă! Auzi strigăte în urma lui, erau mama și tata, de pe mal.

— Bravo!

— Hai!

Câteva mișcări repezi și fundul cu pietre ascuțite dispăru sub el. Răceală de iunie în apă și, un pic mai departe, ciudatele vârtejuri și mai reci, care vin și dispar, ca și cum lacul ar fi o ființă vie care voia să-l pună la încercare cu diferite tipuri de răceală. Geamandura albă de frigolit zăcea nemișcată pe lacul lucios ca oglinda. Frații o puseseră cu câteva ore în urmă, când așezaseră plasele împreună cu tatăl lor. Dar Benjamin nu-și mai amintea c-o așezaseră așa de departe. Înotau în tăcere, ca să-și economisească energia. Trei capete în apa neagră, strigătele de pe mal tot mai îndepărtate. După un moment, soarele dispăru în spatele copacilor de pe malul celălalt. Se făcu întuneric, dintr-odată înotau într-un alt lac. Benjamin avu impresia că apa devenise străină. Brusc era conștient de tot ce se petrecea sub el, de vietățile care nu îi voiau acolo. Se gândi la toate dățile când stătuse în barcă cu frații lui, în vreme ce tata aduna peștii din plasă și-i arunca în cală. Și frații se aplecau, privind dinții mici și ascuțiți ai știucilor, aripioarele țepoase ale bibanilor. Câte unul dintre pești lovea din coadă și frații tresăreau, țipând, iar tata se speria de țipetele neașteptate și, la rândul lui, țipa iritat ca răspuns. Și pe urmă era din nou liniște, el mormăia doar, în vreme ce depăna plasa: „Doar nu se poate să vă fie frică de pești!“ Benjamin se gândea că acele ființe înotau lângă el, chiar sub el, ascunse de apa întunecată. Geamandura albă, roz acum, la apus, era în continuare departe.

După câteva minute, formația strânsă de la start se desfăcuse – Nils, la o distanță bună înaintea lui Benjamin, care îl avea în urmă pe Pierre. Dar când întunericul veni brusc și frigul începu să le înțepe picioarele, frații se apropiară din nou unul de altul. Curând înotau iarăși împreună. Poate că nici nu se gândeau la asta și nu aveau s-o recunoască niciodată, dar nu s-ar fi părăsit niciodată unul pe altul acolo, în apă.

Capetele se cufundau mai adânc sub suprafața undei. Mișcările brațelor erau mai scurte. La început, apa spumega de la mișcările fraților, dar acum lacul devenise tăcut. Când ajunseră la geamandură, Benjamin se întoarse și privi spre casă. Casa, ca o piesă de lego roșie, acolo, departe.

A fost așa de șocat, că uită mișcările cu picioarele, nu mai știa cum se fac. Acidul lactic făcea să nu-și mai poată duce brațele în față. O răceală i se răspândi din grumaz spre ceafă. Își auzea propria respirație cum devenea mai

scurtă și mai violentă, și o înțelegere rece ca gheața îi umplu pieptul: nu avea să mai poată face întregul drum înapoi, până la mal. Îl văzu pe Nils ridicând capul, să nu-i intre apa în gură.

— Nils, spuse Benjamin.

Nils nu avu nici o reacție, înota doar mai departe, cu privirea ațintită pe cer. Benjamin se duse la fratele mai mare, acum respirau puternic, unul în fața celuilalt. Li se întâlniră privirile și Benjamin observă în ochii fratelui o spaimă care nu-i era cunoscută.

— Cum e? întrebă Benjamin.

— Nu știu… gâfâi el. Nu știu dacă o pot face.

Nils se întinse spre geamandură și se ținu de ea cu amândouă mâinile, pentru a putea pluti, dar aceasta nu rezistă greutății și se scufundă în întunericul de sub el. Aruncă o privire spre mal.

— Nu merge, murmură Nils. E prea departe.

Benjamin încercă să-și amintească ce învățase la școala de înot, în timpul lungilor prelegeri ale profesorului despre siguranța în apă.

— Trebuie să fim calmi, îi spuse lui Nils. Fă mișcări mai lente. Respiră mai rar.

Aruncă o privire în spate, spre Pierre.

— Cum e? îl întrebă.

— Mi-e frică, spuse Pierre.

— Și mie, răspunse Benjamin.

— Nu vreau să mor! strigă Pierre.

Ochii lui umezi erau chiar deasupra apei.

— Vino aici, spuse Benjamin. Vino aproape de mine.

Cei trei frați se apropiară unul de altul, în apă.

— Ne ajutăm unul pe altul, spuse Benjamin.

Înotară unul lângă altul, înapoi, în direcția casei.

— Mișcări lungi, spuse Benjamin. Facem împreună mișcări lungi.

Pierre încetase să plângă și înota acum hotărât, înainte. După o vreme, găsiră un ritm comun, mișcări comune, inspirau și expirau, lent.

Benjamin îl privi pe Pierre și începu să râdă.

— Buzele tale sunt albastre.

— Și ale tale.

Își zâmbiră scurt. Și se concentrară din nou. Capul, deasupra apei, mișcări largi.

Benjamin văzu casa și micul teren de fotbal cu iarbă neîngrijită unde se juca în fiecare zi cu Pierre. Pivnița din pământ și tufișurile de fructe la stânga, unde se duceau după-amiaza și culegeau zmeură sau coacăze negre, întorcându-se cu zgârieturi albe pe picioarele bronzate. Iar în spatele lor se înălțau brazii, care se întunecaseră în amurg.

Frații se apropiau de țărm.

Când mai erau doar cincisprezece metri până la malul apei, Nils luă viteză și începu să înoate craul nebunește. Benjamin, blestemându-și neatenția, o luă după fratele lui. Dintr-odată, lacul s-a neliniștit, iar lupta fraților spre mal a devenit și mai sălbatică. Pierre rămase în urmă. Nils era înaintea lui Benjamin când ajunseră la țărm și acum alergau pe pantă, unul lângă celălalt. Benjamin îl trase de mână pe Nils, ca să i-o ia înainte și acesta se smuci, cu o violență de care Benjamin fu uimit. Ajunseră în fața casei. Priviră în jur.

Benjamin făcu câțiva pași spre casă și se uită pe ochiurile de geam. Acolo, în spatele ferestrei de la bucătărie, se zărea silueta tatălui. Spatele lui lat, aplecat peste chiuvetă.

— Au intrat, spuse Benjamin.

Nils stătea cu mâinile pe genunchi, căutând să-și recapete respirația.

Pierre sosi gâfâind pe povârniș. Cu o privire zăpăcită se uita la masa aranjată pentru cină. Frații stăteau acolo, șovăind. Trei respirații neliniștite în tăcerea de afară.

CAPITOLUL 3
Ora 22:00

Nils aruncă urna cu toată puterea spre fratele său. Pierre nu-i pregătit și o primește drept în piept. Benjamin aude imediat cum în trupul lui Pierre ceva se frânge. O coastă – sau sternul – se rupe. Benjamin a putut totdeauna să vadă cu trei pași înaintea celorlalți, putea să ghicească mai toate conflictele între membrii familiei înainte ca ele să aibă loc. Deja de la prima iritare, care era așa de subtilă că de fapt nici nu exista, știa cum va începe cearta și cum se va sfârși. Dar acum era ceva diferit. Din acel moment, când ceva s-a rupt în pieptul lui Pierre, el nu mai știa nimic. Din acest moment totul a devenit teren necartografiat. Pierre zace la marginea apei. Nils ajunge imediat lângă el:

— Cum îți este?

Se apleacă să-și ajute fratele. E speriat.

Pierre îl lovește pe Nils în glezne, așa încât acesta se prăbușește pe malul plin de pietre. Apoi se aruncă peste fratele mai mare, se rostogolesc și se lovesc, se izbesc cu pumnii în față, în piept și în umeri. Și tot timpul vorbesc. Lui Benjamin scena i se pare ireală, aproape imaginară, cum discută unul cu altul, în vreme ce încearcă să se omoare.

Benjamin ridică urna căzută pe mal. Capacul s-a deschis, o parte din cenușă s-a vărsat în nisip. Culoarea resturilor de schelet este cenușie, spre albastru. Ridică urna și-i pune din nou capacul. Nu așa își imaginase cenușa mamei. Ține urna cu amândouă mâinile, face câțiva pași în spate și înțepenește la vederea bătăii dintre frații săi. Este înghețat în fața evenimentelor, ca de atâtea ori. Vede loviturile stângace, neîndemânarea. În oricare altă zi, Pierre ar fi putut să-și lovească fratele, zdrobindu-l. El s-a bătut încă din adolescență. Amintiri din anii de școală, când Benjamin trecea prin curtea școlii și vedea copiii strânși, privind o bătaie, iar printre paltoane îl putea întrezări pe fratele său stând aplecat peste cineva. Trecea repede, nu voia să-l vadă lovind și iar lovind, deși adversarul nu mai mișca, părea fără viață. Pierre știe să se bată, dar aici, la malul apei, rezultatul este indecis, pentru că el și-a rupt o coastă și abia se poate ține pe picioare. Cele mai multe

dintre loviturile fraților ajung în aer ori sunt parate de mâini sau de picioare. Dar câteva atacuri sunt distrugătoare. Pierre îl lovește pe Nils deasupra ochiului, și Benjamin vede cum sângele începe imediat să-i curgă pe obraz și de-a lungul gâtului. Nils îl lovește pe Pierre cu cotul și se aude cum îi sparge nasul. Îl trage pe Pierre de păr și, când în cele din urmă îi dă drumul, are smocuri din părul acestuia printre degete. După o vreme, ostenesc. Pentru un moment pare că nici unul din ei nu mai are putere să continue. Stau la malul apei, la câțiva metri distanță, privindu-se. Apoi, încep din nou. Lent și fără forță, vor să se omoare, dar par să nu se grăbească.

Și tot timpul își vorbesc.

Nils îndreaptă o lovitură spre fratele său, dar nu nimerește și își pierde echilibrul. Pierre se dă în spate câțiva pași și ridică o piatră de pe mal, pe care o aruncă cu toată puterea în Nils. Piatra vâjâie pe lângă acesta, dar Pierre mai aruncă una, care îl atinge pe Nils în bărbie. Și mai mult sânge. Benjamin se retrage cu grijă pe panta malului, ține urna așa de strâns, că i se albesc încheieturile degetelor. Se întoarce, merge încet spre casă. Urcă până sus, intră în bucătărie, unde își găsește telefonul mobil. Sună la 112.

— Frații mei s-au luat la bătaie! spune el. Mi-e teamă că se vor ucide.

— Nu poți interveni? întreabă femeia de la telefon.

— Nu.

— De ce? Ești și tu rănit?

— Nu, nu…

— De ce nu poți interveni?

Benjamin apasă tare telefonul pe ureche. De ce nu poate interveni? Privește pe geam. Peste tot, vede mici scene din copilărie. În aceste locuri, odinioară începuse totul, și aici avea să se termine. El nu putea interveni pentru că aici înțepenise cândva și de atunci nu se mai putea mișca. Avea în continuare nouă ani, și acolo se băteau acum oameni maturi, frații care trăiau în continuare.

Vedea contururile celor doi care încercau să se omoare unul pe altul. Nu era un final demn, dar poate unul așteptat. Cum ar fi putut crede că se va sfârși? Ce-și închipuiseră că avea să se întâmple când, într-un sfârșit, aveau să se întoarcă la locul de care se siliseră toată viața să fugă? Acum, frații se luptau în apa până la genunchi. Benjamin vede cum Pierre îl răstoarnă pe Nils, și acesta cade sub apă. Rămâne acolo, Pierre nu face nimic să-l ajute.

Un gând trece prin mintea lui Benjamin: ei mor acolo.

Lasă telefonul să-i cadă și o ia la fugă. Aleargă pe treptele de piatră, și poteca dinspre lac se află adânc în amintirea mușchilor lui, încă mai poate în plină viteză să evite orice rădăcină ieșită, să sară peste fiecare piatră ascuțită. Aleargă prin însăși copilăria sa. Trece de locul unde părinții ședeau totdeauna la apusul soarelui, înainte ca acesta să se scufunde în lac. Trece prin fața peretelui de pădure care se ridică la răsărit, depășește șopronul de bărci.

Aleargă. Când o făcuse ultima oară? Nu-și amintește. Și-a trăit viața matură într-o îndepărtare continuă, ca între paranteze, și acum, când simte pulsul în coșul pieptului, se simte invadat de o euforie ciudată, că poate și că mai are forță, dar mai ales: că vrea. Simte forța în faptul că în sfârșit există ceva care îl pune în mișcare. Sare peste mica baltă în care obișnuia să prindă mormolocii și se aruncă în apă. Își prinde frații și se pregătește să-i despartă, dar observă imediat că nu trebuie s-o facă. Acum, au încetat să se bată. Stau alături în apa până la brâu, la câțiva metri în lac. Se privesc. Părul negru e la fel, ochii sunt identici, aceeași culoare castaniu-brună. Nu spun nimic. E liniște pe lac. Numai suspinul celor trei frați care plâng.

Pe scara de piatră, își cercetează unul altuia rănile. Nu-și cer iertare, pentru că nu știu cum s-o facă, nimeni nu i-a învățat. Pipăie cu grijă trupul celuilalt, își leagă rănile, își lipesc frunțile unul de altul. Cei trei frați se îmbrățișează.

Prin tăcerea surdă, umedă, de vară Benjamin aude deodată zgomot de motor în pădurea de deasupra. Privește spre povârniș. O mașină de poliție își croiește lent drum prin verdeața albăstruie, pe poteca îngustă făcută de tractor, spre fermă. Acolo se află casa, scăldată în noaptea de iunie, niciodată complet întunecată.

CAPITOLUL 4
Coloana de fum

Mama și tata s-au ridicat de la prânzul luat afară. Tata a strâns farfuriile și a pus paharele unul într-altul. Mama a luat vinul alb cu ea în bucătărie și a aşezat cu grijă sticla în frigider. Apoi semne de activitate la toaletă, pompa de apă, care a țipat de vreo două ori. Tata a scuipat zgomotos în chiuvetă. La urmă, urcă greoi scara, unul după altul. Benjamin aude uşa dormitorului închizându-se, apoi se lasă tăcerea.

Ei o numeau „siesta“. Nu era deloc ciudat, le-au explicat copiilor – în Spania se făcea aşa tot timpul. O oră de somn după masă, ca pe urmă să te trezeşti vioi, gata pentru seară. Pentru Benjamin, era o oră lungă de nimic, urmată de jumătatea de ceas neobişnuită când mama şi tata mergeau clătinându-se până la locul de afară, şedeau tăcuți și gata să ia foc pe scaunele de plastic. Atunci Benjamin se ținea de obicei deoparte, îi lăsa să se trezească în pace, dar curând după aceea se ducea la părinți, şi fraţii lui se apropiau de asemenea, din direcții diferite, pentru că adesea se întâmpla ca după siestă mama să citească cu glas tare pentru copii. Pe o pătură aşternută în livadă, dacă era vremea frumoasă, sau pe sofaua din bucătărie, în faţa căminului, dacă ploua. Copiii şedeau tăcuți şi ascultau, în vreme ce mama le citea din vechii clasici, cărţile pe care credea că trebuie să le cunoască copiii. Era doar glasul mamei, nimic altceva, ea îşi trecea mâna liberă prin părul vreunuia dintre copii. Cu cât vremea trecea, cu atât copiii veneau mai aproape de mama, iar la urmă era ca şi cum ar fi fost lipiți, nu mai ştiai unde se sfârşea un copil şi unde începea altul. Când ajungea la sfârşitul unui capitol, închidea cartea cu o pocnitură în nasul unuia dintre copii, şi toți țipau încântați.

Benjamin se aşează pe scara de piatră. Aşteptarea pe care o avea în faţă era lungă. Îşi privi picioarele de vară, zdrelite, văzu înțepăturile de insecte de pe glezne, simți mirosul pielii arse de soare şi de Salubrin, cu care tata îi ungea picioarele împotriva usturimii urzicilor. Inima îi bătea tare, deşi era nemişcat. Nu simţea silă, ci altceva, mai greu de definit. Era trist, fără să ştie de ce. Privi coborâşul spre lac, pe care nu adia nici o suflare de vânt, pajiştea muşcată de

soare, albită, și simți cum totul în jur se clătina. Era ca și cum un clopot de sticlă din cele pentru brânză fusese așezat peste promontoriu. Urmări cu privirea o viespe, se învârtea neliniștită peste un castron cu sos de smântână, uitat pe masă. Viespea era greoaie și fără minte și avea probleme, părea că aripile i se mișcau tot mai rar, din ce în ce mai dificil, înainte de a ajunge la sos și a se prinde în el. Benjamin urmări lupta insectei pentru a se desprinde, dar mișcările acesteia se împuținară și la urmă se opriră. Asculta cântecul păsărilor, dintr-odată diferit; era ca și cum ciripeau mai lent, la jumătate de turație. Apoi, tăcură. Benjamin simți spaima năvălind în el. Se oprise timpul? Bătu de cinci ori din palme, cum obișnuia să facă pentru a-și veni în fire.

— Halo! strigă tare, în aer.

Se ridică, bătu din nou din palme, de cinci ori, așa de tare că-l dureau încheieturile mâinilor.

— Ce faci?

Pierre stătea un pic mai jos, spre lac, privindu-l.

— Nimic, răspunse Benjamin.

— Vrei să pescuim?

— OK.

Benjamin se ridică, căutându-și cizmele în hol. Apoi, merse după colțul casei, luând undița sprijinită de perete.

— Știu unde găsim râme, spuse Pierre.

Se duseră în spatele hambarului, unde pământul era umed. După două lovituri de cazma, pământul începu să sclipească de râme. Frații le scoteau, strângându-le într-o cutie, unde rămâneau indiferente, fără să le pese de captivitate. Pierre scutură cutia, ca să le însufleţească, dar ele păreau să ia totul cu calm, chiar și moartea, pentru că atunci când Benjamin le înfigea pe cârlig nu protestau, ci se lăsau fără împotrivire străpunse de oţel.

Țineau undița pe rând. Pluta era roșie cu alb și se vedea clar în apa neagră, numai uneori dispărea, când nimerea în reflexia luminoasă a soarelui. Pe malul apei veneau surorile Larsson, cele trei găini ale casei, fiecare ocupată cu ale ei, uneori ciugulind în pământ, în direcții diferite, cotcodăcind grijulii. Benjamin nu se simțise niciodată în largul lui când se apropiau de el, pentru că nu era nici o logică în comportarea lor. Și acum deveni neliniștit, se putea întâmpla orice, ca atunci când un beţivan ți se adresează în piață. În plus, una dintre ele era oarbă, așa spusese tata, și putea deveni sălbatică dacă se simțea amenințată. Benjamin obișnuia să privească în ochii goi ai găinilor, dar niciodată nu-și putea da seama care dintre ele nu vedea nimic. De fapt, nu erau toate oarbe? Așa păreau, când păşeau neliniştite pe drum. Tata cumpărase găinile acum câteva veri, pentru a-și împlini în sfârșit visul de o viață: să mănânce la micul dejun ouă proaspete. Tata le dădea de mâncare, arunca hrană uscată după ele strigând pui-pui-pui, iar seara le închidea în hambar,

izbind cu un linguroi în fundul unui castron, iar sunetul răsuna peste toată grădina. În fiecare dimineață, Pierre avea misiunea de a se duce la coteţul surorilor Larsson să caute ouăle, şi de acolo se întorcea alergând pe poteca cu iarbă spre casă, cu comoara în mâini, iar tata dădea buzna în bucătărie şi punea pe foc o cratiță cu apă. Devenise tradiția lor, a lui Pierre şi a tatei, şi era un moment plăcut şi pentru Benjamin – se simțea liniştit, era luminos şi putea respira mai uşor.

Găinile încetaseră să ciugulească şi-i priveau cu ochi orbi pe fraţii de pe malul apei. Benjamin schiță un mic atac spre ele, şi surorile Larsson prinseră imediat viteză, o luară mai departe, uitându-se fix în iarbă. Apoi au dispărut.

Când s-a simțit smucitura din apă, Pierre ținea undița. Mai întâi ca o mică tremurare, apoi pluta a dispărut cu totul în apa neagră.

— S-a prins! strigă Pierre. Ia-l! țipă, întinzându-i undița lui Benjamin.

Benjamin făcu cum îl învățase tata, nu ridică imediat peştele, ci îl aduse cu grijă spre mal. Benjamin trăgea într-o parte, peştele într-alta, cu o forță care-l uimea pe băiat. Când văzu contururile animalului chiar lângă suprafața apei, cum se lupta furios să scape, strigă:

— Repede, o găleată!

Pierre privi în jur.

— O găleată? întrebă el.

— Nils! strigă Benjamin. Am prins un peşte, vino aici cu o găleată!

Văzu o mişcare în hamac, Nils o luă la goană spre casă, apoi alergă spre lac cu o găleată roşie în mână. Benjamin nu voia să tragă prea tare, de frică să nu se rupă firul, dar era obligat să se opintească. În clipa în care peştele se arătă la suprafață, Nils făcu imediat un pas în apă şi scufundă găleata.

— Trage acum! strigă el.

Peştele lovi suprafața apei, se apropie de țărm. Nils mai făcu un pas în apă, şortul i se udă, dar prinse peştele.

— Îl am! strigă el

Se adunară în jurul găleții, privind.

— Ce soi e? întrebă Pierre.

— Un biban, răspunse Nils. Dar trebuie să-l arunci înapoi.

— De ce? întrebă Pierre uluit.

— E prea mic, zise el. Aşa mic, nu poate fi mâncat.

Benjamin privi în găleată şi văzu peştele lovindu-se de pereți. Era mai mic decât i se păruse în vreme ce se lupta în apă. Solzii ca un pieptene luceau, aripile înotătoare ascuțite de pe spinare se ridicau țepoase.

— Eşti sigur? întrebă Benjamin.

Nils râse.

— Papa o să vă tăbăcească dacă i-l arătați.

Pierre ridică găleata şi o luă cu paşi hotărâți spre casă. Benjamin îl urmă.

— Ce faceți? Aruncați-l înapoi în apă, strigă Nils.

Cum nu-i răspundeau, o luă la fugă după ei.

În bucătărie, Pierre pusese găleata pe masă. Stătea și privea peștele; plasticul roșu al găleții se reflecta pe fața lui și îl făcea să pară că se înroșise.

— Îl prăjim viu? întrebă.

Nils își privea fratele uluit.

— Nu ești naibii sănătos, spuse el.

Se întoarse și ieși, Benjamin îl auzi bombănind când trecu pe sub fereastră:

— Casă de nebuni!

Benjamin îl urmări cu privirea, văzu cum se așază în hamac.

— Îl prăjim viu, spuse din nou Pierre.

— Nu, răspunse Benjamin. Nu putem face asta.

Pierre se urcă pe un scaun și luă una din tigăile care atârnau pe peretele din spatele chiuvetei. O puse pe mașina de gătit și privi nedumerit reglajul focurilor. Răsuci butonul și imediat se auzi șuieratul discret al gazului. Se aplecă, privi arzătorul.

— Cum se dă drumul la foc? întrebă el. Răsuci butonul, într-o parte și într-alta, dar auzi doar gazul, pornind și oprindu-se. Se întoarse spre Benjamin.

— Dar, ce faci? Ajută-mă!

— Ai nevoie de chibrituri, răspunse Benjamin.

— Poți să mă ajuți, sau nu?

— Pierre, spuse Benjamin. Nu poți prăji un pește viu.

— Încetează, zise Pierre. Ajută-mă doar.

Gazul curgea în cameră, o fereastră se izbi la etaj, rândunelele care-și construiseră cuib în coama acoperișului zgâriau lemnul, ca și cum ar fi scărpinat casa, soarele de după-amiază lumina scândurile aspre ale mesei și cărțile de joc îngălbenite rămase după partida jucată de părinți în seara trecută, raze de soare, venind dintr-o parte peste cei doi frați, luminau muștele moarte ce zăceau în grămezi pe pervazul ferestrei. Benjamin privi pe fereastră și apoi din nou spre Pierre. Și pe urmă luă cutia de chibrituri din sertarul de sus și scăpără chibritul, care imediat se înroși într-o flacără puternică.

— Ne trebuie unt sau altceva? întrebă Pierre, privind în jur, prin bucătărie.

Benjamin nu-i răspunse. Pierre se duse la frigider și cotrobăi, fără să găsească ce căuta. Se întoarse la mașina de gătit; se ridica un fum ușor, în timp ce se încălzea tigaia. Pierre luă găleata roșie și lăsă conținutul să cadă în tigaie. Peștele se rostogoli și, la primul contact cu tabla încinsă, făcu un salt în aer. Apoi, nu mai avu putere. Se lipi de tigaie – branhiile se ridicau, coada se mișca. Mai făcu o încercare să scape, dar solzii începeau să se topească,

fixându-se încet pe metal.

Tigaia începea să fumege. Benjamin urmărea totul mut. Pierre încercă cu grijă să vâre o paletă sub peşte, ca să-l întoarcă. Pipăia şi scormonea, mijindu-şi ochii din cauza fumului, şi până la urmă reuşi să-l desprindă. Solzii rămăseseră pe locul unde se aflase peştele. Acesta se aruncă în aer, făcu o jumătate de întoarcere şi ateriză în acelaşi loc. Amândoi fraţii făcură un pas înapoi, privind fix tigaia.

— Mai trăieşte încă! spuse Benjamin. Trebuie să-l omorâm!

— Tu trebuie s-o faci, eu nu îndrăznesc, răspunse Pierre.

— De ce eu? şuieră Benjamin.

Pierre îl împinse, încercând să-l apropie de tigaie.

— Încetează!

Peştele se mai întoarse o dată în aer.

— Tu ai făcut asta! spuse Benjamin.

Pierre stătea nemişcat, zgâindu-se la tigaie cu gura deschisă. Benjamin se apropie de maşina de gătit, răsuci butonul, mărind gazul la capacitatea maximă. Se dădu apoi în spate, aşezându-se lângă fratele lui. Prin fum se auzeau mişcări precaute, peştele izbea cu coada în tigaie, era ca şi cum bătea ritmul în metal, în vreme ce fierbinţeala era tot mai rea. Benjamin simţea cum i se taie picioarele şi se sprijini de spătarul unui scaun. Se auzi un sfârâit când peştele explodă şi măruntaiele i se vărsară în tigaie; fumul deveni mai gros şi în întâmplarea aceasta era ceva care-l făcu pe Benjamin să creadă că Dumnezeu avusese ceva de-a face cu toată tărăşenia – când fumul ce urca spre tavan fu luminat de soare, se gândi că această coloană de fum constituia un canal, o ecluză divină, că peştele urca la cer prin ea.

Şi văzu dintr-odată totul clar, era ca şi cum toate întâmplările pământului se concentraseră în tigaia aceea, greutatea planetei apăsa cât putea acolo, pe maşina de gătit.

Apoi se sfârşi totul.

Se lăsă tăcerea.

Benjamin se duse la tigaie şi o puse în chiuvetă, dădu drumul la apă; sfârâitul fu înlocuit cu un alt sfârâit, apoi se lăsă liniştea. Privi micul peşte carbonizat, cât mai rămăsese în tigaie. Îl râcâi, aruncându-l în găleata de gunoi, şi puse o hârtie deasupra. Se duse apoi la Pierre, care stătea nemişcat la câţiva paşi de maşina de gătit.

— A fost o greşeală, Pierre.

Pierre îl privi cu seriozitate.

— Întinde-o! Mă ocup eu de toate, spuse Benjamin.

Pierre dispăru, Benjamin îl văzu pe fereastră cum o tuleşte spre hambar. Spălă tigaia, frecând-o bine sub un jet de apă caldă pentru a înlătura toţi solzii.

Merse apoi şi se aşeză pe scara de piatră. Era atâta lumină afară, că totul i

se înnegri în fața ochilor. Auzi zgomote neclare din interiorul casei, cineva era pe scară, și acolo se ivi brusc câinele, care se trezise din ațipeala de după prânz.

— Iahadu-iahado, șopti Benjamin, imitând felul în care mama chema câinele, și bătu cu palma pe genunchi, iar Molly îi sări în brațe, cuibărindu-se.

O îmbrățișă, poate că inima avea să-i bată mai rar dacă-i simțea trupul cald lipit de piept. Se ridică, o luă pe poteca ce ducea spre lac și se așeză împreună cu Molly pe una dintre pietrele înalte. În continuare i se părea că este eclipsă și când culorile reveniră văzu desluşit ceea ce bănuia: lumea se schimbase. Văzu încrețiturile de pe apă lăsate de un banc de pești care se luptaseră pentru hrană. Văzu micile valuri, observă că nu se mai mișcau spre exterior, ci spre interior. Inelele se micșorau spre mijloc și apoi dispărură fără urmă, într-o ultimă încrețitură. Privi în depărtare și văzu din nou același fenomen. Inelele de pe lac își căutau propriul centru, ca și cum cineva ar fi derulat un film de-a-ndăratelea. Ecoul unui strigăt ce reverberă peste lac îl luă pe neașteptate. Privi, încercând să localizeze sursa. Apoi strigă și el. Înțelegea că timpul nu se oprise – o luase doar înapoi.

Își acoperi ochii cu palmele.

— Iahadu-iahado!

Cine striga? Printre degete, privi spre pajiștea întunecată, și acolo îi zări pe mama și pe tata, proaspăt treziți și încă buimaci. Mama zărise câinele în brațele lui Benjamin și îl striga. Și atunci lumea se așeză încet la loc.

Îi dădu drumul lui Molly, care o luă la fugă spre mama, și Benjamin fugi după ea, pe potecă. Părinții lui stăteau, privind în iarbă. Mama scoase un pachet de țigări, îl puse pe masă și se întinse după câine.

— Hei, băiete! spuse tata cu glas răgușit.

— Hei! răspunse Benjamin.

Se așeză în iarbă. Tăcere. Mama îi aruncă o privire.

— Vino și scarpină-mă pe spinare, spuse ea.

Benjamin se așeză în spatele ei, începu s-o scarpine conștiincios și mama închise ochii, scoțând un geamăt ușor – mâna lui sub cămașa ei.

— Așteaptă, spuse, desfăcându-și sutienul ca să aibă mai mult loc.

El simțea urma elasticului pe pielea ei în vreme ce își trecea degetele de la grumaz în jos, pe umeri. Și scărpina conștiincios, exact cum știa că-i place, pentru că nu voia ca momentul să ia sfârșit. Mama îl privi scurt.

— De ce plângi, iubitule?

Benjamin nu răspunse, continuând să o scarpine.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic, răspunse el.

— Băiatule, spuse mama. Nu trebuie să plângi.

Apoi tăcu și-și aplecă grumazul.

— Un pic mai jos.

Cu colțul ochilor, Benjamin le văzu pe surorile Larsson cum veneau pe furiș spre ei. Mergeau în șir pe pajiște, urmărind ce se întâmplă. Își simțea bătăile inimii. Se gândea la pește, la tigaia sfârâind, la solzii lipiți de metal. Găinile se holbau la el. Știau ce făcuse și îl judecau în tăcere.

Iar el o scărpina pe mama în vreme ce privea găinile, neîndrăznind să-și ia ochii de la ele, să privească în sus. Nu îndrăznea să-și întoarcă privirea spre masă, pentru că se temea că mâncarea de la prânz mai era acolo, că dejunul tocmai se terminase și că în curând mama și tata se vor duce să-și facă siesta.

CAPITOLUL 5
Ora 20:00

Benjamin stă lângă lac, cu un buchet de flori uscate în mână. Sunt piciorul-cocoşului. Fraţii sunt lângă el. Nils ţine urna. E grea şi el îşi schimbă mereu mâna, cu o expresie tot mai tulburată, ca şi cum greutatea mamei l-ar copleşi.

— Spunem ceva? întreabă Nils. Sau cum se face?

— Nu ştiu, răspunde Benjamin.

— O ceremonie, sau aşa ceva?

— Cred că pur şi simplu o facem!

— Aşteptaţi, spune Pierre. Trebuie să mă piş.

Se depărtează câţiva paşi, se întoarce spre apă şi îşi desface prohabul.

— Dar, te rog, spune Nils. Nu era vorba să fie ceva solemn?

— Absolut! Dar trebuie să mă piş.

Benjamin priveşte spinarea lui Pierre, ascultă cum urina se loveşte de pietrele de pe mal. Vede cum Nils se străduieşte să prindă mai bine urna.

— Să te ajut? S-o ţin eu?

Nils clatină din cap că nu.

Lacul e liniştit şi Benjamin vede pădurea reflectându-se în apă, vede acum două ceruri, amândouă sclipind în roz şi auriu. Soarele coboară spre brazii uriaşi. La oarecare distanţă în golf se vede o geamandură de plastic alb în apa liniştită.

— Priveşte, spune Benjamin, arătând spre geamandură. Nu e a noastră?

Nils îşi scarpină cu grijă o înţepătură de ţânţar de pe frunte şi priveşte spre micul punct din depărtare.

— Da, fir-ar a dracului! spune. Ridică mâna spre soare, ca să vadă mai bine. Ultimele zile când am fost aici. Oare am întins plasa atunci, înainte să se întâmple totul? Şi pe urmă a fost haos, şi când am plecat acasă a fost aşa de mare grabă. Nu cumva am uitat să…?

Începe să râdă.

— Oare am uitat să scoatem plasa înainte de plecare?

Benjamin privește geamandura, e destul de departe, totuși nu într-atât încât să nu-i poată distinge forma, marginile ciobite din iarna când șoarecii invadaseră șopronul pentru bărci.

— Vrei să spui c-a stat aici tot timpul? întreabă.

— Da.

Benjamin își imaginează plasa. La cinci metri în adâncuri, un mormânt plutitor, unde peștii atârnă unii lângă alții, în diferite stadii de descompunere. Solzi, și oase, și ochi care privesc în întuneric, totul prins între viermii subțiri, mușcați de alge. Și anii trec, iar acolo sus se petrec lucruri, familii își fac bagajele și dispar, totul rămâne gol, anotimpurile se înlănțuie și deceniile trec, totul e într-o schimbare permanentă, dar la cinci metri mai jos plasa e încă sub apă, așteptând răbdătoare, îmbrățișând tot ce-i trece pe aproape.

— Poate ar trebui s-o scoatem, spune Nils.

— Da, răspunde Benjamin.

— Poate cândva mâine-dimineață, înainte să plecăm acasă.

La câțiva pași de ei, cu spatele întors, scuturând ultimele picături, Pierre scoate un sunet ușor, un mic țipăt iritat, ca și cum ar vrea să obiecteze, dar nu găsește cuvintele potrivite.

— Nu, la dracu', strigă el. Își trage fermoarul. O facem acum!

— Acum avem ceremonia, zice Nils.

— Poate să aștepte, spune Pierre. Frații înapoi în aceeași barcă, direcția: lac! O ultimă plimbare, la apusul soarelui. Mamei i-ar fi plăcut!

— Nu, nu acum, spune Nils, dar Pierre a luat-o deja înainte, sare peste pietrele mai mari, de-a lungul malului.

— Credeți că barca mai e acolo? întreabă.

Benjamin și Nils se privesc rapid. Nils zâmbește cu surâsul lui blând. Îl urmează pe fratele mai mic, spre șopronul pentru bărci.

Da, barca e acolo. Trasă cu grijă pe grinzile mari, vechea barcă de plastic alb este exact cum o lăsaseră. Sub cală și pe locul de la proră crește mușchi, apa care s-a strâns la pupă și-a desenat propriul ecosistem de alge și mâl, dar barca e intactă. Vâslele sunt, ca de obicei, ascunse pe podea sub o prelată, și frații se așază de-o parte și de alta a bărcii – Pierre conduce expediția, strigă „acum“, ei trag și pietrele alunecă sub carenă, până ce barca ajunge pe apa neagră și se așterne din nou liniștea pe lac.

Benjamin vâslește, Pierre și Nils stau la pupă, țin echilibrul bărcii, prora se îndreaptă în sus, spre cer. E ceva bine-cunoscut! Benjamin își privește frații. S-au îmbrăcat în costume negre și cu cravată, în semn de respect pentru mama lor. Pierre are ochelari de soare, după părerea lui Benjamin sunt prea mari și par de damă. Nils și-a scos pantofii și ciorapii și și-a răsucit cracii pantalonilor să nu-i ude. Nu vorbesc, ascultă loviturile grijulii ale vâslelor, picuratul stropilor, când Benjamin ridică vâslele pe lângă barcă. Asfințitul vine repede, malul devine lăptos, Benjamin ridică ochii și dintr-odată acolo e

vid, deşi cerul este încă albastru. Vede casa deasupra povârnişului, uşa e întredeschisă, ca şi cum mama şi tata vor ieşi curând, purtând coşuleţul cu băuturi şi salamuri. Vede pajiştea unde odinioară juca fotbal cu fraţii lui, plină acum de flori de câmp. O briză rece încreţeşte suprafaţa apei.

— Hei! strigă Pierre.

Sunt aproape de geamandură şi fraţii se pregătesc, aşa cum totdeauna o făceau în copilărie, se aşază fiecare la locul său şi Benjamin întoarce barca cu spatele, iar Nils se apleacă şi prinde geamandura.

— Să ne aşteptăm să vedem lucruri groaznice, spune Nils.

Apoi începe să ruleze frânghia de nailon galbenă, pătată, strângând-o în barcă; prima parte merge uşor, pe urmă vine greutatea plasei. Nu e pregătit de atâta rezistenţă, îşi pierde echilibrul şi trebuie să se aşeze.

— Dumnezeule! mormăie el. Pierre, ajută-mă s-o scot!

Pierre şi Nils stau în picioare, clătinându-se, şi trudesc amândoi, iar năvodul se mişcă lent, apropiindu-se încet de suprafaţa apei.

— Văd gura plasei, strigă Pierre.

Benjamin se ridică, vede contururile plasei cu toată povara ascunsă, ca o beznă purtată printr-o beznă şi mai mare. Fraţii trag, strâmbându-se când nailonul le taie palmele, şi, exact atunci când plasa a ajuns la suprafaţa apei, frânghia se rupe. Barca se clatină, fraţii se ţin de margini, privesc peste bord, văd cum colosul dispare iar în adâncuri.

Pierre râde, hohotind peste apă. Nils îl priveşte zâmbind. Începe şi el să râdă, Benjamin se molipseşte la rândul lui, acum râd toţi trei. Benjamin întoarce barca şi începe să vâslească spre ţărm.

În scrisoarea pe care fraţii au găsit-o în apartamentul mamei, ea scria că vrea ca cenuşa să-i fie împrăştiată pe lac, în faţa casei. Nu scria exact unde, dar ei sunt de acord că au găsit locul potrivit. Lângă marginea apei, departe, pe promontoriu, unde obişnuia să stea şi să citească ziarul de dimineaţă. Acolo şedea şi seara, exact înainte ca soarele să dispară, când lumina devine galbenă, ascultând vântul care lua în stăpânire copacii, rătăcind dintr-o coroană într-alta – diferite feluri de foşnete, după copacul pe care îl colinda. Şi, oricât ar fi bătut vântul ziua, se întâmpla totdeauna acelaşi lucru – exact când apunea soarele, el se domolea şi lacul se liniştea. Acum, tocmai în acel moment, fraţii se aşază în rând la marginea apei. Nils duce urna şi se aşază în faţa celorlalţi.

— Mă întreb dacă nu trebuie să mă piş, spune Pierre.

— Iar? întreabă Nils.

— Da!?

— Dumnezeule! bombăne Nils.

— N-ai chef să mă piş pe mine, nu-i aşa?

— Nu, spune Nils. Asemenea accidente s-au mai întâmplat!

— Exact, face Pierre.

— La asta eşti cel mai tare dintre noi, rânjeşte Nils. Cele mai multe pişări din copilărie.

— Am fost un puşti vesel, am vrut să fac tot felul de lucruri, şi era aşa de plictisitor să mă duc la closet!

Cei trei fraţi râd, acelaşi râs ca o bucată de ziar pe care cineva ar mototoli-o.

— Odată, într-a doua, m-am pişat pe mine când jucam fotbal în pauză, spune Pierre. Numai câteva picături, dar destul să se vadă prin blugi. Un punct întunecat ca o monedă de cinci coroane, chiar lângă fermoar. Björn a descoperit-o imediat.

— Mi-aduc aminte de Björn, spune Benjamin. Totdeauna putea să găsească punctele slabe ale oamenilor.

— Exact. A văzut pata şi a început s-o arate cu degetul, strigând că m-am pişat pe mine. Toţi m-au privit. Dar eu le-am explicat că m-a lovit o minge tocmai acolo. Pentru că plouase şi terenul era ud, şi mingea la fel, aşa că era o explicaţie perfect posibilă. Björn a tăcut şi am jucat mai departe. Eram foarte mulţumit, nu fusese o minciună rea. Era genială. Mă pişasem pe mine, dar scăpasem basma curată.

Fraţii râdeau.

— Dar, pe urmă, a fost mai mult pipi. Pata devenise mai mare, şi Björn a observat. Când s-a terminat recreaţia şi am intrat, Björn a venit lângă mine. Îmi privea tot timpul pantalonii. Când am intrat în clasă, a strigat: „Grămadă pe Pierre!“

— Grămadă? întreabă Benjamin.

— Da. N-ai fost niciodată prins la grămadă? Cineva strigă un nume şi atunci toţi trebuie să se aşeze pe el, sau pe ea, într-o grămadă mare.

— Şi ce s-a întâmplat atunci? întreabă Benjamin.

— Toţi au sărit pe mine. Eram la fund şi nu mă puteam mişca. Exact deasupra mea era Björn. Eram nas în nas, mi-amintesc cum rânjea. Şi şi-a vârât mâna în blugii mei. Am încercat să mă împotrivesc, dar eram total imobilizat. A scormonit în chiloţii mei uzi şi a scos mâna – a mirosit-o. A strigat: „E pişat! Pierre s-a pişat pe el!“

— Nu era nici un profesor pe aproape? întreabă Benjamin.

— Nu-mi amintesc. În orice caz, nimeni n-a făcut nimic.

Pierre culege o piatră de pe mal şi o aruncă în apă.

— Erau acolo peste mine şi toţi au început să strige că m-am pişat pe mine.

Benjamin vede că pe gâtul lui Pierre au apărut pete roşii. I le cunoaşte foarte bine; în copilărie se iveau mereu când fratele lui era speriat sau mânios.

— În vreme ce zăceam acolo, puteam privi pe culoar. Şi în uşă te-am văzut pe tine, stăteai şi te uitai.

Pierre se întoarce spre Nils, își fixează privirea pe el.

— Nu, spune Nils. Asta nu s-a întâmplat niciodată.

— Ba da, spune Pierre. Te uitai cum zac acolo. Și ai plecat mai departe.

Nils scutură repede din cap, Benjamin recunoaște zâmbetul lui nervos, înrăit.

— Poți să spui ce vrei, zice Pierre. Eu îmi amintesc, limpede ca sticla, și n-o să uit niciodată. Atunci nu m-am gândit prea mult la asta. Abia în ultimii ani am început să nu pot pricepe. Erai mult mai mare. Ar fi fost așa de simplu pentru tine să vii și să-i oprești.

Pierre îl privește pe Nils.

— Dar tu ai plecat, pur și simplu.

Nils se uită la urna pe care o ține în brațe. Freacă cu degetul capacul, ca și cum ar vrea să îndepărteze o pată de murdărie.

— Nu știu despre ce vorbești, spune el.

— Poate nu-ți amintești? întreabă Pierre. Adesea era așa. Nu vedeai nimic, nu auzeai nimic. De îndată ce lucrurile o luau la vale, strigai că locuiești într-o casă de nebuni și te închideai în camera ta. Dar casa de nebuni continua să fie acolo, dincolo de ușă, chiar dacă tu nu o vedeai.

— Scoate-ți ochelarii de soare! spune Nils pe un ton brusc tăios. Arată-i mamei un pic de respect, comportă-te cum trebuie.

— Fac ce dracu’ vreau, răspunde Pierre.

Benjamin devine atent. Simte că discuția începe s-o ia la vale, îl vede pe Nils cum strânge mai tare urna, cum îl fixează pe Pierre.

— Acum ascultă atent ce-ți spun, o spun doar o dată, zice Nils. Nu vreau să mai zici o vorbă despre cum ai fost prost tratat când erai copil. Nici un cuvânt.

— M-ai trădat, spune Pierre.

Nils îl privi din nou.

— Eu te-am trădat? Începu să râdă. Nu-mi pot aminti o singură zi în care tu și Benjamin nu m-ați tracasat, când eram copii. Și m-ați făcut să mă simt fără valoare. Și acum ai vrea să ne fie milă de tine?

Pierre privește peste lac, dând ușor din cap.

— Hai să terminăm ce-am venit să facem, și după n-ai decât să plângi.

Nils face un pas spre Pierre și se oprește foarte aproape.

— Nu bagateliza asta!

Pierre reacționează imediat, face și el un pas în față. Benjamin se apropie, într-o încercare zăpăcită de a se vârî între ei. Acum toți trei stau foarte aproape, într-o atitudine agresivă care le e complet străină. Brusc, în ochi nu mai e mânie, doar confuzie. Se privesc neliniștiți unul pe altul. Nu-și dau seama nici ei ce fac.

— Să ne liniștim un pic, spune Benjamin.

— Eu nu vreau să mă liniștesc, zice Nils. Tu crezi că eu mă retrăgeam pur și simplu când eram copil? Da! Ce ciudat că nu voiam să particip, când mi se striga că sunt urât și respingător de fiecare dată când mă arătam. Și pe urmă, făceați chestia aia, cu ochii.

— Ce chestie? întreabă Pierre.

Rămâne tăcut o clipă. Apoi, rânjind, își încrucișează ochii, imitând strabismul lui Nils.

Nils aruncă urna cu toată puterea spre fratele său. Pierre nu-i pregătit și urna îl izbește în piept. Benjamin aude imediat cum ceva se sparge în trupul lui Pierre.

CAPITOLUL 6
Regele mestecenilor

Prânzul, în grădină, chiar înainte de a se termina. Mama ia o țigară, ridică castroanele goale, ca să-și găsească bricheta. Tata privește neliniștit farfuria goală, fără să fie pe deplin satisfăcut. Mama a tăiat șoricul de pe bucata de friptură și tata a pus ochii pe el. Privește pe furiș la bucata de grăsime ca un deget ars de pe farfurie, îl măsoară cu colțul ochiului, se târguiește cu sine însuși.

— Asta… spune în cele din urmă, arătând spre restul de grăsime. Mama înfige repede furculița în șorici și îl pune pe farfuria tatei.

— Mulțumesc, murmură el și o ia grăbit. Mama îl privește în vreme ce mănâncă. Mici semne de dezgust pe chipul ei; Benjamin e singurul care le poate descoperi. El știe cât o irită lăcomia nestăpânită a tatei, cât detestă să îl vadă cum cercetează farfuriile celorlalți, cum se strecoară în bucătărie după cină și își face „sendvișul de ajutor“, cum după-amiaza privește prin frigider, la vânătoare după ceva de vârât în gură. Uneori, mama făcea explozie și îi striga că e un animal. Cel mai des, tata răspundea prin tăcere, închidea repede ușa frigiderului și pleca, dar se întâmpla să răspundă cu aceeași furie: „Lasă-mă să mănânc!“

Tata lasă tacâmurile, lovind cu pumnul în masă.

— Băieți! Își șterge gura cu un ghemotoc de hârtie de menaj. Mă gândesc să vă arăt un loc pe care nici unul dintre voi nu l-a mai văzut. Cine vrea să vină?

Benjamin și Pierre se ridică imediat. Casa era casa lor, iar ea era lumea. Micile clădiri înconjurate din toate părțile de pădure și apă. Tot restul era un teritoriu necunoscut – promontoriul, ca un punct verde, pulsând luminos pe o hartă a lumii, altfel cenușie. Cuvintele tatei că le va arăta un nou loc erau o promisiune de a face lumea cunoscută mai mare. Se pregătiră ca înaintea unei expediții dificile. Papa își luă cizmele înalte, care urcau până la genunchi, le porunci lui Benjamin și lui Pierre să-și ia șepci împotriva țânțarilor.

— Vii și tu, Nils? întrebă tata.

— Nu, răspunse el.

— E un loc secret, spuse tata. Un loc unde copiii pot deveni bogați.

— Nu, spuse Nils și se întinse după paharul cu lapte și bău ce mai era pe fund. Nu prea am chef.

Coborâră panta, peste pajiște. Tata întinse mâna, lăsând iarba înaltă să i se prelingă printre degete, culese un pai și-l prinse între dinți. Luă o direcție anume, sigur pe el. Benjamin și Pierre îl urmau, ținându-se aproape, uneori privind pe lângă spinarea tatălui, ca să vadă încotro se îndreptau. Mergeau printre copaci. Se întunecă imediat.

— Îți mai e teamă de pădure, Benjamin? întrebă tata.

— Nu, nu așa de tare, răspunse.

— Vara trecută, totdeauna începeai să plângi când intram în pădure, spuse tata. Nu știu de ce, nu voiai să spui.

— Nu, spuse Benjamin.

Nu putea să exprime în cuvinte, dar teama de pădure se afla de mult timp în el, mai ales după ploaie, când copacii erau grei și terenul spongios, teama că se va prinde în ea, că va fi supt și va dispărea.

— Un lucru știu eu despre păduri, spuse tata. Că cei care colindă printr-o pădure care e doar a lor, pe care o știu pe dinafară, se simt în siguranță. Și că a avea o pădure proprie e cel mai frumos lucru. Dacă vei merge destul de des în pădurea asta, curând vei ști fiecare piatră, fiecare trecere anevoioasă, fiecare mesteacăn căzut. Atunci pădurea va fi a ta, îți va aparține.

Benjamin privi adâncul întunecat. Nu-l simțea ca fiind al lui.

— Hai să continuăm! spuse tata. Mai avem puțin și ajungem.

Trecură de barajul care controla curgerea dintre lac și râu – așa de departe de casă, nici Benjamin, nici Pierre nu mai fuseseră. Din momentul acela, totul era nou și necercetat. Au trecut de un loc mlăștinos cu pietre mari, care se înălțau din mușchi, au străbătut pădurea de brazi și dintr-odată li s-a deschis un luminiș. Tata a dat la o parte o creangă de brad și i-a lăsat să treacă.

— Bun venit la locul meu secret!

În fața lor se ridica o pădure deosebită, un pâlc de mesteceni tineri. Subțiri, strânși unul într-altul, ca niște stâlpi de felinar roși de rugină, iar în spatele lor sclipea lacul, printre trunchiuri.

— Ce spuneți? întrebă tata.

— Frumos! zise Benjamin.

Nu voia să-și arate dezamăgirea. Erau doar copaci.

— Câți sunt? întrebă Pierre.

— Nu știu, răspunse tata. Câteva sute.

— Așa de mulți! spuse Pierre.

— Gândiți-vă că asta ni s-a întâmplat nouă, spuse tata. Să avem aici copacii ăștia. Sunt foarte rari. Sunt destui mesteceni în Suedia. Mesteceni-plângători, mesteceni-coloană, mesteceni-lacrimă, tot felul. Dar aceștia sunt

mesteceni argintii, băieți. Puse o mână pe unul din trunchiuri, privind în sus. Cei mai frumoși mesteceni. Mirosul crăcilor de mesteacăn argintiu în saună nu poate fi asemuit cu nimic pe lume.

Benjamin înaintă și pipăi unul dintre copaci. Prinse o cracă, încercând s-o rupă, dar ea nu se lăsă smulsă.

— Vă arăt eu cum se face, spuse tata. Nu trageți de cracă, frângeți-o doar. Și rupeți-o chiar de la bază, căci e nevoie s-o poți apuca, ca să nu te apropii prea tare de pietrele fierbinți, când torni peste ele apa.

Benjamin urmări cum făcea tata, desprinzând cracă după cracă și strângând buchetul de crengi de mesteacăn argintiu în mâna stângă. Părea așa de ușor!

— Nu stați zgâindu-vă, zise tata, zâmbind către băieți. Dați-mi o mână de ajutor.

Stăteau acolo, unul lângă altul, într-o tăcere lipsită de griji. Tatăl aruncă o privire scurtă în pădure și mormăi încet „cucul“, ascultând cântecul uneia dintre păsări; rămaseră tăcuți, ocupați să rupă crengi.

— Știți de ce se numesc mesteceni argintii? întrebă tata.

— Nu.

— E un nume ciudat, nu-i așa? Nimic din ei nu amintește de argint. Frunzele sunt verzi, trunchiul e cenușiu. Dar se zice că noaptea se întâmplă ceva cu ei…

Se așeză pe vine, privind spre coroana copacilor.

— Când îi bate luna, își schimbă culoarea. Dacă privești atent, vezi că frunzele sunt făcute din argint.

— E adevărat? întrebă Pierre.

— Da.

Pierre privi cu ochii mari la tata.

— Încetează! zise Benjamin întorcându-se spre fratele lui. Sigur că nu e adevărat.

Papa râse zburlind părul lui Pierre.

— Dar e o istorie frumoasă, nu-i așa?

Rupeau și strângeau, în vreme ce soarele cobora printre trunchiuri. Pierre își scoase șapca, alungând țânțarii și scărpinându-se sălbatic pe tot capul. Papa termină cel dintâi.

— Cam așa, zise el, privind mulțumit crengile rupte. Am nevoie de vreo zece, să le pun la uscat pe veranda saunei. Așa că o să avem dacă venim la iarnă, când nu mai sunt frunze în mesteceni. Primiți cinci coroane pentru fiecare mănunchi de crengi.

Benjamin și Pierre făcură înverșunați semne de aprobare, deja concentrați, gata să lucreze pentru bani.

— Mă duc înapoi, să beau un pahar cu mama, spuse tata. Veniți imediat ce aveți ceva de arătat.

Și dispăru pe drumul spre casă.

Benjamin începu să rupă crengi și să strângă primul mănunchi. Încercă să socotească câți bani erau de câștigat. Zece mănunchiuri de crengi făceau cincizeci de coroane, împărțit la doi. Apoi, schimbă banii în gumă de mestecat: cincizeci de öre bucata, asta însemna cincizeci de gume de mestecat pentru el, și dacă avea să mănânce în fiecare zi una, o să-i ajungă toată vara. Învățase să le economisească. Într-o seară, a pus guma mestecată pe noptieră când s-a dus să se culce și când s-a trezit i-a venit ideea s-o bage din nou în gură, descoperind că-și păstrase gustul, că era aproape ca o gumă de mestecat nouă. Era ca și cum înșelase negustorul. Descoperirea schimba totul, începuse să refolosească bucățile de gumă, o gumă de mestecat ajungea dintr-odată mai multe zile. Dar pe urmă devenise neglijent, își lăsa guma de mestecat în locuri peste care dădea mama, și atunci ea a pus capăt acestor activități.

Era gata cu primul mănunchi și-l privi pe Pierre care stătea lângă el, cu buza de jos tremurând.

— Nu pot, spuse el. Nu ajung la crengi.

— Nu-i nimic. Culeg eu și pentru tine.

— Dar… spuse Pierre. Primesc și eu bani?

— Da. Împărțim.

Benjamin apucă încă două crengi și i le dădu lui Pierre.

— Acum ne întoarcem și le arătăm.

Au alergat prin înserare cu buchetele de crengi în mâini, forfecând printre brazi, prin fața barajului și pe pajiștea de sub casă, iar la piciorul scării de piatră i-au văzut pe mama și pe tata la masă, o mică insulă luminată de lumânări în înserarea întunecoasă. O nouă sticlă de vin pe masă. Au pus mănunchiurile de crengi în brațele tatălui.

— Bravo! spuse tata.

— Ce treabă! zise mama.

Tata a cercetat cu atenție mănunchiurile, ca și cum le-ar fi controlat calitatea. A plasat monedele de cinci coroane într-o grămadă pe masă. Prin Benjamin a trecut un fior văzând movila lucitoare. Tata a luat câte o monedă și a întins-o solemn fiecărui băiat.

— O să te faci culegător de crengi de mesteacăn când o să fii mare? întrebă mama.

— Poate, răspunse Pierre.

— Poate, repetă mama, zâmbind.

Mama și-a întins brațele spre frați.

— Iubiții mei, spuse, îmbrățișându-i. Sunteți așa frumoși când faceți lucruri împreună!

Obrazul ei rece pe obrazul fierbinte al lui Benjamin. Mirosea a spray de țânțari și a fum de țigară. A apăsat capetele copiilor la piept, trecându-le mâna peste păr, și când le-a dat drumul erau buimăciți, ca și cum atunci s-ar fi trezit

din somn. Stăteau, parcă întrebători, privind zâmbetul mamei.

— Prima îndeletnicire de vară a copiilor, spuse tata cu ochii brusc înlăcrimați.

Luminile aprinse îi luceau în ochi.

— E așa frumos! murmură el, căutându-și batista în buzunar.

Mama îi întinse mâna.

— La muncă, băieți! zise tata și băieții o luară la fugă. Aduceți mai multe! strigă, dar ei erau deja la jumătatea drumului peste pajiște, alergau cu picioare ușoare, așa de ușoare în seara de vară.

Și de data aceasta a mers ușor. Benjamin rupea crengile pe întuneric, nici n-avea nevoie să privească, doar le lăsa să cadă, și acolo jos stătea Pierre și le aduna, iar când făcură două legături alergară înapoi pe același drum pe care veniseră, țintind micul vapor de lumină din curte. Papa strigă de departe:

— Au făcut-o din nou!

Alergară mai tare; răpăitul picioarelor de băieți pe poteca de pământ în sus, spre grădină.

— Băieții au făcut-o din nou!

Papa a luat legăturile de crengi examinându-le, apoi a privit spre băieți.

— Sunteți regii mestecenilor.

Și iar au fugit. Se întuneca repede, drumul prin pădure devenea mai greu, crengi care se topeau în întuneric îi loveau peste față. Când au ajuns, au văzut lacul printre mesteceni, ca o dungă cenușiu-luminoasă.

— Aruncăm cu pietre? întrebă Pierre.

Au coborât printre trunchiuri, jos spre lac, prinzându-se de fiecare mesteacăn pe lângă care treceau, ca să-i facă să se lovească unul de altul. Au căutat după pietre potrivite pe mal. Pierre aruncă una și acolo unde căzu se văzu o mișcare, un pește, chiar la suprafața apei, care imediat se scufundă în adânc.

— Alo! strigă Pierre peste lac și ecoul se izbi de brazii înalți de pe celălalt mal, venind înapoi.

— Alo, aici! strigă și Benjamin, iar Pierre pufni în râs.

— Regii mestecenilor! strigă Pierre cu toată puterea, și pădurea confirmă, strigând înapoi că așa era.

O ceață ușoară făcea să nu se mai poată vedea malul celălalt. Pierre dădea cu piciorul în pietre, apoi lovi cu toată puterea un țânțar de pe braț.

— Totul în ordine? întrebă Benjamin.

— Da, răspunse Pierre, privindu-l întrebător.

Benjamin nu știa ce să-i spună, nici măcar nu știa de ce-i pusese întrebarea.

— Mai culegem? întrebă Benjamin.

— Da. Poți să mai aduni și pentru mine?

— Sigur că da.

Și curând veniră din nou, alergând peste pajiște, fluturând mănunchiurile de crengi pe deasupra capetelor. Tata era singur la masă.

— Unde e mama?

— S-a dus să facă pipi, răspunse tata, și Benjamin căută cu privirea, în întunericul din spatele tufei de liliac, „toaleta“ mamei când nu apuca să intre în casă, și acolo era, ciucită, cu pantalonii în vine, privind peste lac.

— Să vedem ce ați adus de data asta, spuse tata, și băieții îi întinseră mănunchiurile. Sunt foarte frumoase, zise el, controlându-le cu atenție. Mâine o să vă învăț cum se leagă un mănunchi, pentru că asta e important, trebuie legat cu grijă, căci o să atârne afară și va trebui să reziste la vântul puternic de toamnă.

— Cum merge treaba? întrebă mama, ivindu-se din verdeața neclară.

— Băieții au mai produs două mănunchiuri, spuse tata.

— Aha, zise mama, așezându-se.

Se întinse după sticla cu vin și își umplu paharul. Privi mănunchiurile din brațele tatei, luă unul dintre ele, cântărindu-l în mână.

— Dar ce e asta? întrebă ea.

Vocea i se schimbase, tonul devenise aspru.

— Mănunchiurile sunt tot mai mici. Uită-te la ăsta!

Ridică unul dintre mănunchiuri în fața băieților.

— E pe jumătate din primul cu care ați venit.

— Serios? întrebă Benjamin.

— Nu încerca, răspunse mama. Știți exact ce faceți, nu-i așa?

— Ce? întrebă Benjamin.

— Vreți doar banii, spuse ea. Vreți să trișați.

— *Please*, spuse tata, care folosea engleza ca limbaj codificat atunci când voia să-i transmită ceva în secret mamei. *Calm down*.

— Nu-mi spune să mă calmez, zise mama. E prea scârbos!

Ea îi privi pe băieți.

— Vreți doar banii?

Luă grămăjoara de monede, prinse mâna lui Pierre și-i îndesă banii în palmă.

— *Fine*. Na! Ia-i pe toți!

Se ridică, își luă țigările și bricheta.

— Mă duc să mă culc.

— Iubito! strigă tata după ea, în vreme ce dispărea în casă. *Come back, please!*

Pierre puse repede banii înapoi pe masă. Tata rămăsese în scaun, cu o privire fixă. Legătura de crengi zăcea la picioarele băieților.

— Nu a fost cu intenție să fie mai mici, zise Benjamin.

— Știu, spuse tata.

Se ridică și stinse lumânările una după alta, și când întunericul se așternu peste masă, rămase cu picioarele depărtate privind spre lac. Benjamin și Pierre erau în același loc, nemișcați.

— Știu ce puteți face s-o înveseliți din nou pe mama.

Tata se întoarse spre copii, se lăsă în genunchi lângă ei, acum vorbea în șoaptă.

— Puteți culege flori pentru ea.

Pierre și Benjamin n-au răspuns.

— Gândiți-vă, dacă ați pune un buchet cu flori în fața ușii de la dormitor? Atunci s-ar bucura!

— Dar e întuneric acolo jos.

— Nu-i nevoie să fie un buchet mare. Doar unul mic, pentru mama. Puteți?

— Da, murmură Benjamin.

— Culegeți piciorul-cocoșului. Mama le iubește. Sunt alea mici, galbene, știți voi.

Benjamin și Pierre rămaseră nemișcați, privind cum tata aduna cu furculița mâncarea din farfurii, strânse farfuriile și paharele să le ducă înăuntru. Se uită spre copii, uimit că mai erau acolo.

— Dar, iubiți prieteni, duceți-vă! șopti el.

Benjamin și Pierre coborâră pe pajiște. Erau flori de piciorul-cocoșului peste tot, luceau în înserare ca niște lămpi slabe.

Noaptea de vară era rece, iarba se umezise. Benjamin stătea pe vine și culegea florile, fără să se gândească la Pierre. Abia după o vreme îl văzu stând în genunchi cu trei flori în mână și plângând pe tăcute. Benjamin îl îmbrățișă, îi apăsă fața la pieptul lui, simți tremuratul din trupul fratelui mai mic, în vreme ce îl strângea.

— Du-te și te culcă, șopti Benjamin. Termin eu de cules.

— Nu, răspunse Pierre. Mama vrea flori de la noi amândoi.

— Culeg eu pentru amândoi. Spunem că sunt și de la tine, și de la mine.

Pierre o luă la goană în beznă, pe pajiște, și Benjamin se aplecă în iarba udă, ca să poată vedea în întuneric se apropie tare de pământ și de toate insectele, își simți răsuflarea răsfrângându-se în țărână. Privi în sus, spre casă, și îl văzu pe Pierre dispărând; înăuntru ardea lumina. I se păru că cele două ferestre care dădeau spre lac erau ca niște ochi. Scara de piatră semăna cu un rând de dinți, un bot rânjit; casa rânjea spre el, cum stătea acolo ghemuit. Apoi, privi în sus spre brazii uriași și se gândi cum ar părea el, privit de sus, cum ar vedea vârful copacilor lumea de jos. Casa privită de sus, vechiul acoperiș, pietrele de deasupra vechii pivnițe, tufișurile de coacăze, într-o simetrie care se vede mai bine din vârful copacilor, iarba, ca un covor desfășurat spre apă, și un punct mic pe pajiște, el însuși, care făcea ceva greu

de deslușit acolo jos. Și dincolo de toate acestea, dincolo de baraj și de cei o mie de brazi, uriașul câmp de cenușiu și de necunoscut. Și Benjamin o porni, lăsând florile să-i conducă pașii. Se ghemui spre marginea pajiștii și apoi, cu privirea țintită în pământ, fu sorbit de pădure. Culegea florile, fără să se gândească încotro îl conduceau ele, și dintr-odată se află din nou la piciorul masivei adunături de mesteceni tineri din luminiș. Luna plină revărsa lumină printre trunchiuri. Apoi veni un vânt, crengile fremătau. Benjamin se dădu un pas înapoi, iar când copacii se aprinseră, trebui să-și ferească ochii ca să nu fie orbit. Ploaia de scântei cădea pe luminișul întunecat. Incendiul de argint se răspândea necontrolat printre arbori.

CAPITOLUL 7
Ora 18:00

În saună, Benjamin vede spinarea goală a lui Nils. Îngrămădeala de alunițe e tot acolo, ca un roi de alice negre între umeri. Își amintește continua neliniște a lui Nils din copilărie, cum le ungea cu creme de protecție solară. Și permanentele recomandări ale mamei să nu le scarpine. Când Nils stătea culcat și citea pe mal sau se bronza pe spinare, Pierre și Benjamin obișnuiau să se strecoare și să-l scarpine cu putere pe spate, iar Nils înnebunea de furie, lovind sălbatic în jur.

E prima oară din copilărie când își vede frații goi. Pierre e ras în jurul penisului. Nicăieri nu are nici un fir de păr. Benjamin văzuse asta în filmele porno, dar în viața reală lipsa părului e cu totul remarcabilă. Își privește propriul penis, un lucru mort, o bucată brună de piele, care a adormit în părul ce-o înconjoară. Dar penisul lui Pierre pulsează pe priciul saunei, pare că are o viață proprie, o conștiință mică și cleioasă. Poate că Pierre observă că Benjamin îl privește, pentru că după un moment se acoperă cu prosopul.

— Nu știam că ai așa multe tatuaje, îi spune Benjamin. O parte din ele nu le văzusem.

— Nu? M-am gândit să-mi scot câteva.

— Pe care?

— Acesta, de exemplu.

Arată desenul unui pumn strâns și textul: *Save the people of Borneo.*

— La ce e supus poporul din Borneo? întreabă Benjamin.

— La nimic, răspunde Pierre. De aia mi s-a și părut nostim.

Benjamin izbucnește în râs. Nils dă zâmbind din cap, își privește picioarele.

— Odată, la beție, l-am rugat pe tipul care tatua să-mi facă o săgeată arătând spre pulă și textul: *It's not gonna suck itself.*

Frații râd, în ritm, trei cotcodăcituri liniștite care urmează una alteia. Nils aruncă o privire pe termometru:

— 90 de grade!

— Trebuie să fac o pauză, spune Benjamin și iese.

Se așază pe veranda saunei. Pe unul dintre pereți atârnă șase mănunchiuri uscate de crengi de mesteacăn. Benjamin se sprijină de peretele cu vopsea scorojită și privește rândul ordonat. Întinde mâna spre cel de-al șaselea mănunchi, cel mai mic, și-și trece cu grijă palma peste frunzele ascuțite, uscate.

Nils iese și el din saună.

— Hai, acum ne scăldăm, strigă și aleargă de pe veranda mică, încetinește când calcă pe ceva ascuțit, apoi se oprește la marginea apei, și când Benjamin îl vede acolo, șovăind, i se pare că-i încă copil, în zilele de vară când tata tot mai iritat striga la el să intre, că e cald, ce mai așteaptă, și striga tot mai ascuțit și mai ascuțit, curând devenea sălbatic de frustrare că băiatul nu sărea în apă, iar la urmă, Nils se înfuria și pleca de acolo fără să facă baie.

Pierre deschide ușa, iese din fierbințeală clătinându-se și o ia în jos, spre mal. Pășește în apă cu mâinile întinse, șuieră „la dracu'!“ când calcă greșit pe o piatră și aproape cade. Apoi se aruncă, o pornește în craul. E spectaculos: mișcări lungi spre mijlocul lacului. Benjamin coboară pe mal și rămâne lângă Nils. Apa e scăzută, probabil au deschis ecluza de curând. Printre pietrele ude vede un biban mic care stă întors pe o parte în pietrișul ud, rămas probabil acolo când nivelul apei a scăzut. Se apleacă, ridică peștele de aripa înotătoare.

— Privește! spune el.

Îl așază cu grijă în apă, îl vede cum se rotește încet, în sus și în jos. Saltă, cu burta albă aproape de suprafața apei. Îi dă peștelui un mic brânci cu degetul, încearcă să-l îndrepte, dar el continuă să stea pe o parte, se văd bronhiile cum se mișcă, peștele nu e mort, dar nu mai are putere să-și găsească balansul și se răsucește din nou, când în sus, când în jos. Încă din vremea copilăriei avea asta, spaima de pești. Îi plăcea să pescuiască, dar ura să i se prindă vreunul în undiță. Era ceva în smucitura neregulată, când peștele prindea momeala: ideea că există ceva viu de cealaltă parte a firului, ceva cu conștiință. Și când peștele se arăta la suprafața apei, lovind și făcând apa să spumege, luptând pentru viață, atunci Benjamin simțea ceva care semăna cu un un dezgust existențial. Tata îl ajuta să ucidă și să curețe peștele. Totdeauna, aceeași spaimă: când tata punea peștele pe banca de lemn și-i înfigea cuțitul în ceafă.

— Sunt doar reflexe, băiete, spunea el, în vreme ce peștele i se zbătea în mână și continua, apăsa mai tare cuțitul, mai adânc, în vreme ce le spunea solemn băieților: Nu simte nimic. E deja mort.

Uneori, peștele se zbătea atât de multă vreme, că însuși tata devenea neliniștit, clipea din ochi, nu știa ce să facă.

Alunecare bruscă de la barbarie la finețe în lucrul lui cu peștele. Smulgea brutal măruntaiele și le arunca în lac, și apoi mișcarea fină, sub tăcerea cucernică a copiilor, cu care desprindea fierea, care putea otrăvi carnea

peștelui dacă se spărgea.

Benjamin stă pe vine la marginea apei, atinge din nou peștele. Apoi încă o dată.

— Hai, pește mic! șoptește el. Am să lupt eu pentru tine.

Acesta stă drept, simțind mișcările apei, dar rezistă, mai zace nemișcat un moment. Se orientează în apa lacului. Și deodată începe să înoate și dispare.

Își privește fratele.

— Aha, spune Benjamin. Trebuie doar s-o faci.

— Așa e, răspunde Nils.

Și apoi înoată amândoi voinicească, precum uncheșii, câteva izbituri cu picioarele, după care se ridică, toți trei, unul lângă altul. E așa de caldă apa, că pot rămâne acolo o vreme fără să li se facă frig.

— Mai facem o tură la saună? întreabă Nils.

— Absolut, răspunde Pierre. Doar să-mi golesc mațul în apă.

— Ce porcărie! bombăne Nils și o ia înapoi spre mal.

Pierre râde tare.

— Am glumit, la dracu'!

Se înghesuie din nou în saună, privesc prin ferestruica care dă spre apă.

— Undeva, aici, am îngropat capsula timpului? întreabă Pierre.

Benjamin se ridică și privește afară.

— Da. Lângă copac, așa cred.

Își amintește cutia veche de metal pentru pâine pe care le-o dăduse tata și pe care ei doi au umplut-o cu artefacte, îngropând-o adânc în pământ. Era un proiect științific care avea ca scop să transmită lumii viitoare informații importante despre cum trăiau oamenii în secolul douăzeci.

— Trebuie s-o găsim, spune Pierre.

— O să fie greu, răspunde Benjamin.

— De ce? Trebuie doar să săpăm?

— Dar nu mai știm exact unde am îngropat-o.

— Încetează! spune Pierre. Am s-o găsesc!

Iese din saună alergând și frații îl văd când ajunge pe locul din fața ferestrei. Se lasă să cadă în genunchi lângă copac și începe furios să scormonească cu mâinile. Scoate puțin pământ pe care-l dă la o parte și încearcă din nou, dar nu merge, își dă seama pe dată, sapă, dar abia ajunge sub primul strat de pământ. Atunci se ridică și o ia la goană spre hambar.

— Ce are de gând să facă? întreabă Nils.

— E bolnav, răspunde Benjamin.

Nils se întinde după găleată și toarnă apă peste pietre și agregatul șuieră, Benjamin vede cum perle de transpirație i se formează pe coșul pieptului.

— Cum ți se pare să fii aici? întreabă Nils.

— Nu știu, răspunde Benjamin. E ca și cum o parte din mine ar spune că am ajuns acasă. O alta strigă că trebuie să plec imediat.

Nils râde auzindu-l.

— La fel şi eu.

— E straniu să vezi din nou locul acesta, spune Benjamin. Am fost aici de multe ori, dar în capul meu. Am alunecat printre întâmplări, iarăşi şi iarăşi. Şi acum…

Priveşte pe geam.

— E doar ciudat.

— Benjamin, spune Nils, îmi pare rău, pentru tot.

Se privesc şi repede coboară ochii. Nils mai toarnă apă pe pietrele care le şuşotesc, îi roagă să tacă.

Pierre se întoarce, are saboţi în picioare şi o sapă în mâini. Priveşte spre fereastra saunei şi le face semn, dând din braţe cu mişcări largi. Apasă sapa în pământ, aşa de tare că penisul ras îi sare şi apoi revine la locul lui. Şi începe să sape. E transpirat şi hotărât, la fiecare lovitură cu piciorul în sapă trupul lui scoate un sunet pe care el îl amplifică într-un suspin puternic.

— N-o s-o găsească niciodată, murmură Benjamin.

Sunetul de metal pe metal se aude până în saună. Benjamin şi Nils se sprijină de fereastră ca să vadă. Pierre se aruncă pe jos şi începe să scormonească cu mâinile. Ridică ceva din groapă şi Benjamin o recunoaşte imediat. E plină de pământ, în unele locuri sclipeşte metalul ruginit – cutia de pâine. Pierre stă cu picioarele depărtate, cu cutia deasupra capului şi strigă fără cuvinte, ca un sălbatic care a descoperit focul. Benjamin şi Nils ies în goană din saună. Pierre pune cutia pe măsuţa de pe veranda saunei şi se strâng în jurul ei.

— Sunteţi pregătiţi? întreabă Pierre. Pentru că acum ne vom întâlni cu noi, copiii de odinioară.

Deschide cutia. Deasupra se află un număr din ziarul de dimineaţă. Pe prima pagină: „NATO bombardează Sarajevo“. Sub el, se află un plic mic.

Benjamin îl deschide şi mai întâi are impresia că e gol, dar pe urmă vede că la fund se află ceva. Răstoarnă conţinutul plicului pe masă – par nişte jumătăţi de lună de plastic. Benjamin mai întâi nu înţelege ce sunt.

— O, Doamne sfinte! spune pe urmă.

— Ce e asta? întreabă Nils.

Benjamin se apleacă, atinge cu degetul grămăjoara alb-gălbuie din faţa lui.

— Sunt unghiile noastre.

— Ceee? se miră Nils.

— Ne-am tăiat unghiile, spune el. Îţi aminteşti, Pierre?

Pierre dă din cap, se aşază la masă. Atinge grijuliu micile unghii de băieţi.

— Ne-am tăiat unghiile: tu, de la mâna stângă, și eu, de la dreapta. Zece unghii, pentru ca viitorimea să vadă cine eram.

Benjamin încearcă să așeze în ordine cele zece unghii, cu cele două de la degetele mari, mai late, la mijloc și celelalte patru la rând, de fiecare parte. Își pune mâna sub unghiile mici și vede conturul copilului care a fost.

Pierre culege o bancnotă de zece coroane din cutie.

— Privește-o pe asta, spune el.

— Am furat-o de la mama, zice Benjamin.

— De asta îmi amintesc, spune Nils. Ne uitam pe fereastră și am văzut când te-a prins.

Benjamin întâlnește rapid privirile fraților. Pune bancnota deoparte. Pe fundul cutiei se află un buchet de piciorul-cocoșului, uscat frumos și foarte bine păstrat. Frunzele galbene lucesc în soarele aflat acum jos. Benjamin îi întinde buchetul lui Pierre. Acesta îl ține cu grijă, îl cercetează. Apoi își mută privirea și-și acoperă ochii cu palma.

— Facem o nouă încercare să-i dăm buchetul mamei? întreabă Benjamin.

Se șterg neglijent, își pun costumele pe trupurile ude. Merg unul după altul peste pajiște și ajung la apă.

Benjamin stă lângă lac, ținând în mână un buchet de flori uscate. Sunt piciorul-cocoșului. Frații sunt lângă el. Nils ține urna. E grea, și el își schimbă mereu mâna, cu o expresie tot mai tulburată, ca și cum greutatea mamei l-ar copleși.

CAPITOLUL 8
Pivnița din pământ

— Al naibii de scârbos, spuse Nils, trecând pe lângă frații lui. Nici nu pot să le privesc.

— Ce faceți? întrebă tata, care stătea lângă ei, citind ziarul.

— Ne tăiem unghiile! răspunse Pierre. Le adunăm și le punem în capsula timpului!

— Pentru ce le puneți în capsula timpului?

— Gândește-te, dacă oamenii vor arăta altfel după o mie de ani? Atunci o să vadă cum erau unghiile noastre.

— Deștept, zice tata.

Era dimineața devreme, soarele era încă jos și lumina dintr-un unghi neobișnuit, roua acoperea încă iarba, fulgii de porumb se topiseră în bolurile cu laptele încălzit de soare. Vântul bătea mai rece ca de obicei, de câte ori venea o pală mai tare, tata își ținea ziarul și privea în sus, să vadă ce se întâmplă. Bea cafea dintr-o ceașcă care lăsa cercuri negre de câte ori o punea pe ziar, uneori se ridica, ducându-se în bucătărie, unde își tăia felii groase de pâine cu atâta unt deasupra, că se vedea urma dinților când mușca din ele. Benjamin și Pierre, în pijamale uzate, își tăiau unghiile foarte concentrați, adunându-le într-o grămăjoară pe masă, afară.

Când au terminat, le-au pus într-un plic pe care l-au așezat în cutia de tablă dată de tata. Primul artefact era gata.

— Papa, putem lua ziarul de dimineață, să-l punem în capsula timpului?

— Neapărat, răspunse tata. Imediat ce-l citesc.

Benjamin îl cercetă pe tata. Acesta mânca două ouă și Benjamin spera că va termina înainte să se trezească mama, pentru că ea ura să-l vadă mâncând ouă.

— Ai niște bani? întrebă Benjamin. Vreau să pun înăuntru și o bancnotă.

— Nu poți să pui una din monedele de cinci coroane pe care le-ai câștigat ieri!?

— Trebuie să fie o bancnotă, ca să scriu o urare pe ea.

Tata căută prin buzunare, se ridică și merse în hol, ca să-și controleze portofelul.

— N-am nici un ban, strigă el. Întrebați-o pe mama, când se trezește.

— Dar acum ce facem? întrebă Pierre, totdeauna nerăbdător.

— Puteți să puneți alte lucruri în cutie, spuse tata.

— Nu mai sunt alte lucruri, răspunse Pierre.

— Jucați-vă un pic cu Molly atunci, propuse tata.

Dar pentru Pierre asta nu era niciodată o adevărată alternativă, de fapt pentru nimeni din familie. Molly nu era jucăușă. Era neliniștită, firavă și se speria ușor. În prima vară după ce venise la ei, familia gândise c-o să-i treacă, că avea doar nevoie de timp să se obișnuiască, dar de-acum înțeleseseră că așa îi era firea. Era ca și cum se temea de lume, nu voia să fie liberă, prefera să stea într-o cușcă. Se dădea înapoi și se ținea departe de tata, cu toate încercările lui neîndemânatice de a-i arăta bunătate. Nici Nils ori Pierre nu arătau vreun interes pentru ea, și poate că în asta era și gelozia fraților, care înțelegeau că uneori mama părea că-i arăta mai multă dragoste ei decât lor. Dragostea mamei pentru Molly era mare, dar episodică, iar aceasta o făcea să fie și mai neliniștită. Mama voia adesea s-o aibă pe Molly doar pentru ea și refuza să o împartă cu altcineva; alteori se comporta cu răceală. Benjamin o găsea câteodată părăsită, uitată, ca urmare a lipsei de interes a lui Pierre și Nils, a descurajării tatei și a răcelii bruște a mamei.

Benjamin se simțea înrudit cu ea. Se înțelegeau unul pe altul și, în lungile ore în care mama și tata își făceau siesta, își construiau încetul cu încetul relația. În ascuns, Benjamin o făcu să-i aparțină. Mergeau jos, la lac și aruncau pietre. Făceau lungi plimbări în pădure. Își țineau reciproc companie.

— Jucați-vă un pic cu Molly, spuse tata.

— Dar ea nu vrea să se joace cu noi, răspundea Pierre.

— Ba da. Trebuie doar să-i dați timp.

Pierre o luă spre hambar, unde-și avea revistele cu benzi desenate, și Benjamin se duse la cățeluș, luând-o în brațe. Merse în bucătărie și se așeză la masă, lângă fereastră, cu Molly pe genunchi. Realitatea de afară se tot modifica, în vreme ce el privea prin geamul vechi; verdeața părea să se schimbe mereu, în vreme ce el își pleca și ridica lent capul. Acolo, afară, tata o luă pe potecă spre vechiul hambar. Jos, la marginea apei, văzu moțul lui Nils pe locul unde obișnuia să stea când voia să citească în pace. Dar aici, chiar deasupra lui, dormea mama. Simțea fiecare moment al trezirii ei, știa ce anume trebuia să asculte atent. Primul picior gol pus cu atenție pe dușumeaua dormitorului și, imediat după aceea, un sunet care îi amintea de plesnetul unui bici, când trase jaluzelele. O fereastră se deschise, apoi „ploaia de aur“ căzu prin dreptul ferestrei de la bucătărie, când ea goli oala de noapte pe care o

folosea când nu avea chef să iasă noaptea să facă pipi.

Micul scârțâit, când se deschise ușa dormitorului, pașii repezi pe scară, și pe urmă era jos, în bucătărie. Benjamin se gândi la riscuri și la consecințe, dacă cineva avea să dea de el. Dar erau așa de multe semnale, așa de mult timp ca să scape! Se ridică, strecurându-se în hol, unde geanta mamei atârna pe un cârlig. Căută portofelul, aruncă o privire în universul adulților, multe carduri diferite de bancă, fiecare într-o despărțitură mică, bonuri și chitanțe de la parcaje care bârfeau despre o viață bogată, semne ale tuturor lucrurilor importante la care ea participa când își părăsea familia să meargă la slujbă. În despărțitura pentru bancnote erau hârtii de o sută, de cincizeci și de zece, unele lângă altele. Acolo se aflau cantități incredibile de bani. Trase cu grijă o hârtie de zece coroane, o ținu între degetul mare și arătător. Se întinse din nou spre geantă, să pună la loc portofelul.

— Ce faci?

Mama stătea la jumătatea scării și-l privea.

Halatul de casă deschis, părul nepieptănat, urma pernei pe obraz. Lui Benjamin nu-i venea să creadă, nu era posibil. Cum se putea să fie dintr-odată acolo, fără nici o avertizare?

Era ca și cum nu s-ar fi culcat niciodată, ca și cum ar fi petrecut noaptea pe scară, stând acolo, în întuneric, și așteptând în tăcere zorile, momentul acela.

— Răspunde-mi, Benjamin. Ce faci?

— Am vrut să împrumut o hârtie de zece coroane, pentru o capsulă a timpului, dar tu dormeai, și eu…

Tăcu. Mama coborî scara, o ridică pe Molly din brațele lui Benjamin, o puse cu grijă pe podea, o lăsă să fugă de acolo, înainte să se întoarcă spre băiat. Îl privi un moment tăcută. Un rânjet rapid îi dezgoli dinții.

— Nu trebuie să furi! urlă ea.

— Iartă-mă, mamă! Iartă-mă!

— Dă-mi-o!

El îi dădu bancnota.

— Acum să stăm aici un moment.

Se așeză pe banca din hol, și Benjamin se așeză lângă ea. Două făpturi se iviră brusc în fața ferestrei, erau frații care auziseră strigătul mamei și veniseră să vadă ce se întâmplă. Își apăsau nasurile de geam, Benjamin le întâlni privirile. Se uită spre ușă, sperând că tata o să vină înapoi – știa că e periculos când mama era furioasă, și ea îl avea acum la dispoziția ei.

— Când aveam zece, poate nouă… începu mama.

Ea ridică ochii, căută cu privirea pe tavan și izbucni într-un râs mic, ca și cum tocmai îi venise în minte un detaliu nostim din istoria pe care avea s-o povestească.

— Aveam nouă ani. Într-o zi, am furat o coroană de la tatăl meu, din

buzunarul paltonului. Și pe urmă m-am urcat pe bicicletă și m-am dus în plină viteză la prăvălie, de unde mă hotărâsem să cumpăr o acadea. Dar când am ajuns pe la jumătatea drumului, m-am oprit – înspăimântată. Ce-am făcut? m-am gândit. Și am stat acolo o mulțime, perpelindu-mă. Pe urmă, am mers cu bicicleta repede înapoi și când am ajuns acasă m-am strecurat în hol și am pus moneda înapoi în buzunar.

În tăcerea care se așternuse, Benjamin privi în sus, spre mama. Istoria se terminase, era evident, dar el nu înțelegea. Nu exista nici o morală, era doar difuză, derutantă. Ce voia să spună? Voia ca el să bage înapoi în portofel bancnota?

— Dar, așa… spuse și ridică bancnota în fața ochilor lui. Să furi bani? Asta nu se face.

— Iartă-mă.

— De ce ai făcut-o?

— Pentru că știam că n-o să-mi dai banii.

Ea îl privi.

— Du-te în pivniță și cugetă la asta un moment, spuse ea.

— În pivniță?

Era o pedeapsă nouă. Înainte fusese trimis totdeauna în saună, când nu era aprins focul. Și trebuia să stea acolo, fără să-l viziteze nimeni, pe lavița de sus, și să se gândească la greșelile lui. Educația mamei era strictă și condusă de reguli, dar în același timp incoerentă. Mama era dură, dar ambiguă. Nu știa niciodată dacă stătuse suficient în saună, când avea voie să iasă. Trebuia să deducă singur. Asta-l făcea să se învârtă apoi de colo-colo, cu o continuă senzație de conștiință încărcată, întrebându-se dacă nu cumva părăsise sauna prea devreme. Dar pivnița de pământ era altceva. Ura umezeala rece și întunecată. Dățile când tata îl rugase să-i aducă o bere, avusese grijă să lase larg deschise amândouă ușile, și pe cea din afară, și pe cea dinăuntru, apoi se pregătea, făcea un salt repede înăuntru și pe urmă, iute, afară.

— Pot lăsa ușile deschise? întrebă el.

— Da, e bine, răspunse mama.

El se ridică imediat și ieși, Pierre și Nils se uitară în altă parte când trecu de ei, prin fața casei. Se opri lângă ușa putredă a pivniței, cu mâna pe clanță și privind zidul de copaci care se ridica deasupra. Se întoarse și o văzu pe mama supraveghindu-l de pe unul din scaunele de pe terasă. Ea scoase o țigară, se aplecă sub masă, ca s-o aprindă ferind-o de vânt. El intră în întuneric. Răceala îl izbi. Miros de pământ. Când ochii se obișnuiră cu întunericul, începu să vadă contururile încăperii. Lângă unul dintre pereți era o cutie cu șase beri și alta, de lapte bătut. Puțin gunoi din verile trecute, o pungă de plastic și cartonul de la un tort pe care-l cumpăraseră de ziua mamei, cu multă vreme înainte. Chiar în mijloc era o ladă goală de bere, pe care el o întoarse și se

așeză. Își privi picioarele goale pe pământul zgrunțuros. Văzu cum pielea i se încrețea de frig. Regreta că nu-și luase o jachetă, pentru că în curând va începe să dârdâie. Prin mica deschizătură a ușii, vedea vara de afară. Vedea tufele de zmeură și o parte din terenul de fotbal, spatele saunei, unde era întinsă plasa de pescuit. Văzu câinele venind prin iarba înaltă, se apropie de deschizătură, se opri la intrare și privi înăuntru.

— Vino, Molly, șopti el. Câinele făcu un pas în întunecime, încercând să-l găsească cu privirea.

— Molly, strigă mama de pe terasă. Vino aici!

Molly întoarse privirea spre ea, apoi înapoi, spre Benjamin.

— Iahadu-iahado, strigă mama. Vino să mâncăm ceva.

Câinele o luă la goană și dispăru.

Benjamin văzu cum o pală violentă de vânt se abătu brusc peste grădină, trecu prin coroanele copacilor de jos, de lângă apă, și urcă spre casă, iar când ajunse la ușa pivniței, aceasta se trânti cu putere. Era beznă acum, Benjamin țipă și căută în față, cu mâinile, pipăi până ce simți cu vârful degetelor un perete. Se gândi că, dacă avea să-l urmeze, va ajunge la ușă repede; merse clătinându-se pe lângă el, dar era ca și cum se adâncea tot mai mult în întuneric și simți că în curând nu va mai găsi drumul înapoi. Într-un târziu pipăi contururile lemnului, lovi sălbatic și ușa se deschise zburând. Se hotărâse să nu plângă, dar acum nu se mai putea controla. Voia afară, chiar dacă știa că mama îl va trimite înapoi. Și acum venea senzația că-și pierde controlul, că părăsește realitatea. I se întâmpla tot mai des, și niciodată nu putea prevesti când. La lecția de muzică, când exersau la baterie și profesorul le arăta cum să bată un chimval încet, tot mai încet, era ceva în sunetul care dispărea lent, care se scurgea din el, o amenințare că tăcerea va fi într-un fel sfârșitul, și atunci, la lecție, țipase sălbatic și se trezise într-alt loc, cu chipurile părinților stând deasupra lui.

Privi prin ușa deschisă, ca să se prindă strâns de lucrurile despre care știa că se află acolo, afară. Și poate că era această stare sufletească, sau poate lacrimile, sau întunericul total dinăuntru și lumina totală de afară care făceau culorile să se modifice, să devină mai clare, mai frumoase. Ca și cum ar fi stat într-o sală de cinematograf cu luminile stinse, privind la un film vechi, care se proiecta prin deschizătura ușii. Stâlpul de electricitate cenușiu deveni alb. Apa se întunecă, devenind albastru-corb. Pajiștea lumina, ca aprinsă de flăcări. Și iată, tata care se întorcea din șopron; era o strălucire în jurul lui, era ca un personaj de poveste, o făptură luminoasă care trecea pe acolo. Tata văzu ușa de la pivniță deschisă.

— La dracu', de câte ori am spus? zise și se duse spre ușă. Ușa asta trebuie ținută totdeauna închisă.

— Nu, nu închide, spuse mama, liniștită, de pe scaunul ei.

— De ce? întrebă tata.

— Benjamin e acolo, înăuntru.

— Ce vrei să spui?

Mama nu răspunse. Benjamin văzu cum tata, uluit, privea în pivniță și din nou, la mama.

— Ce-a făcut?

— A furat bani de la mine.

— A furat bani?

— Da. Și acum trebuie să stea acolo o vreme.

Tata făcu un pas spre pivniță; se opri chiar lângă intrare. Își miji ochii, încercând să privească înăuntru. Se afla doar la trei metri de el, fără să-l poată distinge. Dar Benjamin, stând pe lada lui, îl vedea în toate culorile și contururile lui, îl vedea cum luminează întreaga deschidere a ușii, o făptură enormă, înconjurată de aur și de o sclipire uimitoare. Tata își scoase șapca de marinar și se scărpină pe cap, rămase un moment în fața ușii, meditând. Privi apoi spre mama și iar, în întuneric. Apoi, plecă pe drumul lui.

Benjamin nu știa cât stătuse acolo, înăuntru. O oră? Două? Vedea cum soarele se deplasa, construia umbre noi, apoi tavanul de nori apropiindu-se și dispărând. În tăcere și în întuneric vedea și auzea tot, cu un supraauz, auzea vântul care lovea în ferestre, auzea pompa de apă, când cineva trăgea apa la closet, auzea rândunele care zgâriau lemnul și când mama, într-un sfârșit, veni la deschizătura pivniței și-i spuse că poate ieși afară, îl dureau urechile, îi țiuiau.

Benjamin se duse la hambar, unde Pierre stătea pe duşumea cu revistele de benzi desenate. Pierre privi spre el.

— Bună, spuse el. Ai ieșit? Acum putem termina capsula timpului?

Benjamin aprobă din cap.

Frații trecură pe lângă terasă, unde mama se așezase din nou, cu ziarul ei.

— Puteți să-l păstrați, spuse ea, arătând fără să-l privească la buchetul de piciorul-cocoșului, care era pe masă, într-un pahar murdar.

Benjamin luă cu el florile și cutia de tablă și coborâră la lac. Se așezară în genunchi lângă saună și începură să sape o groapă pentru capsula timpului. Papa plantase de curând un copac chiar lângă saună, așa că pământul era afânat și ușor de săpat. Pierre participă o vreme, dar obosi curând și începu să arunce cu pietre în hangarul de bărci, un pic mai departe. Benjamin voia să pătrundă adânc în pământ, astfel încât capsula să nu poată fi găsită din greșeală mai devreme decât era hotărât. Își șterse sudoarea de pe frunte și-l văzu pe tata, care venea spre el, coborând poteca. Benjamin se prefăcu că nu-l vede, continuă să sape. Simțea prezența tatălui, în vreme ce acesta se oprise și-și privea fiul.

— Cum te simți, băiete?

Nu răspunse, lovea cu sapa mică de flori, adâncind groapa.

— Sapi? întrebă tata.

— Da.

— Am un lucru pe care-l poți pune în capsula timpului.

Benjamin ridică privirea. Tata îi întinse bancnota de zece coroane.

— Dar sunt banii mamei.

— Nu trebuie să-i spunem.

Tata se lăsă pe vine. Benjamin deschise cutia de tablă și puse în ea bancnota. Acoperiră apoi groapa.

CAPITOLUL 9
Ora 16:00

Merg în șir indian prin pădure, pași grei prin poienele prin care alergau în copilărie. Încetinesc pe panta de sub munte, se prind de trunchiuri ca să nu piardă controlul asupra vitezei și alunecă în dogoarea soarelui pe poteca ce merge de la casa de lemn la hangar. Se așază la măsuța de lemn de lângă casă. Pierre pleacă, cotrobăie o vreme prin mașină și se întoarce cu câteva cutii de bere.

— În mașină pute a carne tocată, spune el. Cine naiba a luat cu el carne tocată?

— Sunt pirogile din congelatorul mamei, care s-au dezghețat, spune Nils. Îți fac poftă?

Pierre râde, nu răspunde, își reține greața. Berea e caldă, fâsâie și face spumă, frații beau în tăcere și privesc peste lac. Telefonul lui Benjamin sună, număr necunoscut, el apasă pe mut și-l lasă să sune. Sună din nou. Benjamin oprește iar sunetul.

— Nu răspunzi? întreabă Nils.

— Nu, la dracu', mormăie Benjamin.

Vine un mesaj. Benjamin îl citește mai întâi tăcut, apoi tare, pentru frații săi:

„Hei, sunt Johan Dahlberg, patolog. Eu am deschis-o pe mama dumitale și dacă vrei să știi ceva despre motivul morții, atunci poți să-mi dai un semnal."

— Nu, mulțumesc, spune Pierre. Nu vreau să știu.

— Încetează! spune Nils. Sigur că vom suna.

Benjamin își desface larg mâinile, în semn că e datoria fraților să hotărască ce doresc să facă el.

— Sună acum, spune Nils.

Benjamin tastează numărul și pune telefonul pe masă, între frați. Se prezintă, spunându-și numele, și imediat se aude un sunet cunoscut, clinchenitor, când de partea cealaltă se instalează difuzorul și se ridică

receptorul, apoi o voce care spune „Da, e bine“ – mulțumirea că a fost stabilit contactul.

— Da, spune patologul. Pentru că împrejurările în legătură cu moartea mamei dumneavoastră au fost un pic, cum să spun…

Benjamin aude un sunet liniștit în fundal, ca și cum bărbatul ar scoate în același timp rufele dintr-o mașină de spălat.

— …erau lucruri neclare, ca să spunem așa.

— Da, înțelegem asta, zice Benjamin.

— Da, exact, spune patologul pe un ton absent, apoi tace, Benjamin îl aude cum răsfoiește printre hârtii. Așteptați un moment, spune el.

„Am deschis-o.“ Cum poate cineva spune asta? Imediat Benjamin vede imaginea mamei în fața lui, deschisă. Ea stă pe un pat steril, la spital, la etajul minus trei, în frig și în singurătate. Pântecele mamei e ca un trandafir de piele și undeva, ascunsă în conținutul vâscos al corpului, se află dezlegarea misterului, care este notată pe hârtie de patologul care stă aplecat asupra ei, informație care va fi transmisă mai departe la părțile interesate, fiii care vor să știe ce s-a întâmplat, de ce totul a mers așa de repede, cum de a fost posibil ca o persoană într-o zi să facă planuri pentru o călătorie la Mediterana, și a doua zi să moară în dureri îngrozitoare.

— Da, ce ne-a uimit a fost viteza cu care s-au desfășurat evenimentele. De aceea, destul de repede după deces, s-a luat hotărârea să aruncăm o privire la ce se întâmplase.

— Și ce ați găsit?

— Mama dumitale avea de dinainte o tumoare la glanda tiroidă, știați asta?

— Da, spuse Benjamin.

— Avea și o inflamare a cavității abdominale – o peritonită. Am găsit o perforare în peretele stomacului, pe unde sucul gastric se scurgea, ca să zic așa, ducând la o inflamare tot mai puternică a cavității abdominale. E din păcate o afecțiune foarte dureroasă.

Frații se privesc unul pe altul, stând în jurul mesei. Pentru că au fost de față, știau cum anume a fost durerea aceea, au văzut-o clar pe chipul ei în ultimele ore de viață, mai întâi ca o încruntare a sprâncenelor și o curbă a buzelor strânse. Pe urmă a fost mai rău. Se jeluia și gemea, se agăța de personalul medical și șuiera răutăți directe. Apăsa pe sonerie și asistentele se arătau în ușă. Când spunea că o doare burta, una dintre asistente a întrebat-o dacă vrea să ia un Samarin.

— Samarin? a întrebat mama. Crezi că am hiperaciditate? A privit-o pe asistentă cu gura deschisă, cu un dispreț arzător în privire. Burta mea arde! Nu înțelegi? Arde ca un foc!

Cu toate că atunci era așa de mică și lipsită de ajutor, el simțise spaima că vocea mamei va urca în falset, sunetul bine-cunoscut din copilărie, țipătul care

izbucnea.

A țipat ore în șir.

Apoi a tăcut.

Era perfect lucidă, fixând cu privirea peretele de pe partea cealaltă a patului, dar nu mai scotea nici un cuvânt. Fiii încercau să ajungă la ea, făceau semne în fața chipului ei, îi strigau numele. Dar ea nu mai voia să vorbească. Era ca și cum refuza ca protest contra durerii.

Și apoi s-a întâmplat ceva cu fața ei. Probabil avea gura uscată, buza de sus se lipise de gingii. Chipul ei s-a fixat într-o grimasă, dinții din față au format un soi de rânjet pe care Benjamin și acum îl mai vede de câteva ori pe zi. Tăcerea aceasta nu-i era obișnuită. Ea trăia în accese de furie, dar în ultimele două ore din viață a fost cu totul tăcută. Zăcea nemișcată în pat, și dinții îi luceau în lumina slabă a înserării. Unul dintre frați a întrebat un doctor dacă e conștientă, dacă putea să-i audă. Doar avea ochii deschiși, nu? Nu, doctorii nu puteau răspunde cu siguranță.

Mama a închis ochii la sfârșit. În odaie au venit tot mai mulți oameni – când starea ei se înrăutățise – și pe urmă au fost tot mai puțini, când s-a știut că nu aveau ce să facă. I-au crescut doza de morfină, ca să nu aibă dureri în ultimele clipe, și poate că sfârșitul i-a fost mai ușor, dar nimeni n-a știut-o, pentru că grimasa îi rămăsese pe chip până când a fost dusă la capelă, iar acum, când patologul povestea despre durerea pe care mama trebuie s-o fi simțit, Benjamin are din nou în fața ochilor despărțirea ei tăcută acolo, pe patul de spital. Iar când Benjamin îi mulțumește pentru convorbire și închide telefonul, în vreme ce frații stau tăcuți, privindu-și cutiile de bere, imaginea apare din nou în mintea lui. Același rânjet care refuză să-i dea pace.

— O fi gata sauna? îl întreabă Pierre.

— Am aprins focul acum o oră, răspunde Benjamin. Privește ceasul. Trebuie să se fi încălzit.

Nils întinde telefonul spre Pierre.

— Am făcut câteva poze care, de fapt, sunt destul de frumoase, spune el. Apasă în dreapta, să vezi mai multe.

Pe telefon e o fotografie cu mama pe patul de moarte. Pierre suspină și-i dă înapoi telefonul lui Nils.

— De ce trebuie să vedem astea? întreabă el.

— Eu cred că e frumos, răspunde Nils. Se poate vedea că e în pace.

— Pace? spune Piere. Zăcea în dureri.

— Nu, aici e moartă, spune Nils. Omul nu simte nici o durere când e mort.

— De fapt, de ce faci asemenea fotografii? întreabă Pierre. Ești de-a dreptul pervers. Să faci fotografii unui om mort și să le arăți. Ai făcut același lucru când a murit tata. Eu nu vreau să văd fotografii cu părinții mei morți.

— Nu e nimic urât în moarte, poate a venit timpul și pentru tine să

înțelegi asta.

— Dar respectă faptul că eu nu vreau, atâta doar! Nu vreau să văd, punct! spune Pierre. Un fiu îndurerat nu vrea să vadă fotografii ale părintelui în momentul morții!

— Îndurerat… mormăie Nils.

Ia o înghițitură de bere.

— Ce vrei să spui? întrebă Pierre.

— Chiar pari să fii în culmea durerii!

— Ține-ți botul, fiecare jelește în felul lui!

În jurul mesei se lasă tăcerea.

— Oare nu poți doar să accepți? spune Pierre. Nu vreau să văd poze cu mama moartă. Bagă undeva rahatul acela.

Nils nu răspunde. Ia telefonul și privește în el zâmbind nervos, răsfoiește la întâmplare printre diferite aplicații și, încetul cu încetul, are senzația că a fost nedreptățit. Pierre nu observă, dar Benjamin o vede clar, neplăcerea totală că a fost pus la punct și dat la o parte, care se transformă într-o ofensă cu care se luptă în tăcere. Se ridică de la masă și intră în casă.

— Pierre, șoptește el, nu trebuia să faci asta.

— E bolnav la cap!? Voiam să-i spun chiar la spital, când a început să-i facă fotografii. Dar când mă obligă să le și privesc, m-apucă de-a dreptul nebunia.

— Am venit să îndeplinim asta, ca mama să poată să aibă ultima ei odihnă. Nu putem să ne certăm tocmai acum.

Pierre nu răspunde. Apleacă micul vas cu chipsuri pe care Nils l-a pus pe masă, dar n-a mai rămas nimic în el. Privește o vreme tăblia mesei, se ridică și intră în casă. Benjamin îi vede spinarea prin fereastra deschisă de la bucătărie, îi aude vocea puternică.

— Îmi pare rău, am fost prea dur în legătură cu fotografiile.

Nils stă la masa din bucătărie, ridică privirea.

— Nu-i nimic, răspunde el. A fost o ocazie nepotrivită să le arăt.

Pierre își întinde brațele spre fratele lui. Nils se scoală; răsună ca niște aplauze când cei doi se bat reciproc pe spinare. Benjamin simte cum i se întinde fața, înțelege că zâmbește. Îmbrățișarea e scurtă, dar asta nu are importanță, ea a avut loc, fără îndoială, și timp de câteva minute Benjamin stă la masa de afară cu un sentiment de mulțumire absolută, ca atunci când înfășori o plasă de pescuit – după o noapte de vânturi aspre și pradă bogată – și totul pare foarte greu, poate ar trebui pur și simplu s-o arunci? Dar, iată, chiar atunci o întorci într-alt fel și brusc, aproape fără să folosești forța, auzi un zornăit și plasa ți se prelinge din mână, așezându-se cu grijă pe cârligele de pe peretele casei.

Pierre și Nils stau pe scara de piatră. Pierre ține trei cutii de bere.

— E vremea pentru sauna fraților!

Merg spre lac pe poteca îngustă. Stau unul lângă altul pe veranda mică din fața saunei și își scot hainele lent, ca și cum s-ar împotrivi să se descopere. Benjamin vede semnele de arsură identice de pe gleznele celor doi frați, de când s-au șters cu guma unul pe altul până ce au început să urle – cum mirosea a carne arsă, iar tata a venit și a dat de ei și le-a smuls gumele din mâini. Vede ciuperca de pe picioarele lui Pierre, petele ca niște flăcări dintre degete. În saună, Benjamin vede spinarea goală a lui Nils. Îngrămădeala de alunițe e tot acolo, ca un roi de alice negre între umeri.

CAPITOLUL 10
Mâna-fantomă

Cu mâinile înroşite şi urlând de durere, Pierre şi Benjamin se loveau cu un plici de muşte peste degete, dar curând au fost sâsâiţi şi daţi afară din bucătărie de mama şi tata. Trebuia să fie linişte, pentru că în jurul mesei se petreceau lucruri importante. Benjamin şi Pierre s-au aşezat pe scara de piatră, având o bună perspectivă asupra hârtiilor răsfoite, a taloanelor şi formularelor de pe masă. Tata ridica o hârtie, o privea atent şi o lăsa în locul de unde o luase. Nils era aşezat la capătul scurt al mesei, îşi scria numele pe un document, mama punea hârtia repede deoparte şi îi dădea alta. Mama şi tata se ocupau cu asta de multă vreme, stătuseră cu Nils şi puseseră la cale strategii, vorbiseră între ei cu multă seriozitate, arătaseră şi schimbaseră hârtii. Astăzi era ultima zi de înscriere la liceu şi acum trebuia acţionat. Acum trebuiau trimise toate hârtiile, astfel încât fiul mai mare să fie condus mai departe, spre lumea academică. Contribuţiile lui Nils la şcoală, timp de mulţi ani, îi dăduseră o anume poziţie în ochii tatei şi ai mamei. El era speranţa familiei, trebuia făcut ceva cu asta. Aşa fusese totdeauna. Fusese fruntaş în clasa întâi şi sărise peste a doua, mersese direct în clasa a treia şi de fiecare dată când venea de la şcoală avea în ghiozdan ceva care trebuia arătat, un triumf de un fel sau altul. Compuneri pe care părinţii şi le citeau imediat cu glas tare sau teme care erau cercetate şi discutate. Dacă Nils venea cu rezultatul de la o probă mai importantă, mama chema totdeauna familia, nu deschidea plicul brun înainte ca toţi să fie adunaţi, îşi scotea apoi ochelarii şi cerceta rezultatul într-o tăcere concentrată, iar Nils stătea alături, în picioare, şi aştepta cu atitudinea lui îngrijorată, cu o mână în şold şi cealaltă pe genunchi. La sfârşit, după ce mama înţelesese amploarea succesului lui Nils, dădea din cap şi-l privea zâmbind pe deasupra ochelarilor: „Nu eşti sănătos la cap“, zicea ea. Şi de fiecare dată acelaşi lucru când se referea la Benjamin şi Pierre, zicându-le: „Priviţi şi învăţaţi!“

Afară ploua. Nici o lampă nu era aprinsă, în afară de cea din bucătărie, care îşi arunca lumina gălbuie asupra viitorului lui Nils aşternut pe masă.

Benjamin și Pierre ședeau pe scară în întunericul difuz, urmăreau tăcuți evenimentele, ascultau discuția decisivă.

— Ești sigur că alegi germana? întrebă mama, privind în jos spre una dintre hârtii.

— Da, așa cred, răspunse Nils.

— Da, confirmă mama. E doar păcat de franceză. Cred că ai fi iubit limba, e așa de rafinată și frumoasă!

— M-am gândit să aflu dacă se poate face încă o limbă, în afara planului de lecții, ca să învăț atât germana, cât și franceza. Vreau însă ca mai întâi să intru la școală, să mă obișnuiesc.

Mândri, părinții schimbară o privire. Benjamin se uită la Pierre, îl văzu întinzând cu grijă degetul mijlociu în direcția lui Nils. Benjamin pufni în râs și făcu același gest.

— *Fuck you*, șopti Pierre.

— *Fuck you*, șopti Benjamin.

— *Fuck you forever*, șopti Pierre.

Benjamin îi dădu un ghiont.

— O, nu! spuse Benjamin privindu-și degetul.

— Ce? întrebă Pierre.

— Nu vezi? Mâna-fantomă.

Pierre zări cum mâna lui Benjamin se transformă, degetele brusc întinse păreau crengi pe un copac uscat, întoarse spre el. Pierre sări în picioare, o luă la fugă pe scară, Benjamin porni după el, își urmări fratele prin bucătărie și, prinzându-l, îl trânti jos, pe dușumea.

— Mâna-fantomă! strigă el. Nu sunt eu! E altcineva care-mi stăpânește mâna!

Benjamin îl întoarse pe Pierre pe spate, îi apăsă brațele pe dușumea cu genunchii și începu să-l gâdile pe burtă, pe piept și la subsuori.

— Încetează! strigă Pierre, încercând să scape.

— Cum să încetez? Nu sunt eu!

Benjamin îl gâdila și mai tare, Pierre nu mai avea aer, fața i se transformase într-un rânjet fericit și, cu toate că se auzeau proteste de la masă, mugetul lui Nils și exclamațiile îngrozite ale tatei, el continua, pentru că în râsul spumos al lui Pierre se găseau lumină și oxigen, acesta râdea fără zgomot și își răsucea fața la stânga și la dreapta, și la stânga din nou, dar apoi începu să plângă. Benjamin slăbi strânsoarea.

— Ce e? întrebă el. Te-a durut?

Pierre nu răspunse. Se întoarse pe o parte, îngropându-și fața în mâini. Benjamin se ridică și văzu o baltă de urină lucind pe dușumea și petele întunecate pe blugii lui Pierre. Molly sosi prima la băltoacă, o cercetă repede, apoi se îndepărtă.

— Mama… spuse Benjamin, arătând spre balta de urină.

— Dumnezeule! spuse ea, ridicându-se.

Luă o cârpă, o lăsă să cadă în urină, apoi merse cu ea la chiuvetă şi-o răsuci. Când o strânse, urina îi curse printre degete, dar nu păru deranjată. Nu o impresionau lichidele corpului, totdeauna fusese aşa. De bună seamă, putea să se înfurie când tata uita să ridice capacul de la closet şi se pişa pe el. Atunci striga cât o ţinea gura, dar nu se deranja să şteargă colacul, se aşeza pur şi simplu pe el şi lăsa lichidul să fie absorbit de propriile pulpe. Mama mai făcu un drum cu cârpa. Benjamin se duse la Pierre, care zăcea pe duşumea plângând.

— Nu-i mare lucru, spuse Benjamin. Şi mie mi se întâmplă tot timpul.

— Nu, nu-i adevărat, spuse Pierre printre lacrimi.

— Ba da, aşa e, spuse el. Aşteaptă!

Benjamin se prefăcu că observă ceva, se concentră, uitându-se fix în tavan. Pierre privi printre degete.

— Acum *m-am pişat* pe mine, spuse Benjamin.

Pierre râse printre lacrimi. Mama răsuci pentru ultima oară cârpa deasupra chiuvetei.

— Du-te şi schimbă-ţi hainele, îi spuse lui Pierre.

Mama luă cu ea ziarul şi pachetul de ţigări şi se duse în salon. Tata sfârşi ceremonia de la masa din bucătărie şi băgă grămada groasă de hârtii într-un plic. Îşi lăsă limba moale, ca de animal, să atârne din gură, apoi trecu rândul de timbre peste ea şi le lipi pe plic. O grămadă enormă de timbre. Îi dădu plicul lui Nils.

— E o zi mare, spuse tata. Vocea i se tăie. Băiatul meu s-a făcut mare, adăugă.

Îşi îmbrăţişă fiul. Nils, îngăduitor, încerca să participe la îmbrăţişare. Tâmpla lui lipită de a tatei, braţele fără viaţă, ca nişte tuburi de carne, în jurul taliei tatei.

— Acum trebuie să te duci, spuse tata, şi Nils fugi sus pe trepte, ca să-şi schimbe hainele.

Benjamin se aşeză afară pe scara de piatră, privi spre colină şi spre micul drum pe care curând Nils avea să dispară. Drumul de tractor era singura cale de acces. Era ca şi cum maţul subţire de pietriş unea casa cu realitatea. Şi dacă avea să se şteargă, atunci locul avea să înnebunească, să-şi piardă minţile. Se întâmpla ca Benjamin să stea acolo şi să privească poteca, mai ales ca să se asigure că nu dispăruse. Tata mergea de câteva ori peste vară cu coasa şi tăia iarba care creştea între urmele lăsate de roţi, ca să fie trecerea liberă. Copiii totdeauna îl urmau, stăteau în spatele lui, iar când se apropiau prea tare, el ţipa ascuţit şi le arăta fierul coasei.

— Ăsta taie un picior fără să-ţi dai seama.

Când ceilalţi copii osteneau şi plecau în fugă, Benjamin îl urma pe tata tot

drumul, stătea în spate, supraveghindu-l. Când erau gata, aruncau o privire peste ce făcuseră.

— Așa trebuie să arate, spunea tata. Ca o fofoloancă lungă de iarbă. Râdea și-i zburlea părul lui Benjamin, și o luau spre casă, pe potecă.

Benjamin privi spre motoreta lui Nils, parcată în fața pivniței de pământ. Fratele mai mare nu împlinise încă cincisprezece ani, dar părinții aveau încredere în el, știau că băiatul conducea cu grijă. Benjamin nu probase niciodată motoreta, însă chiar când Nils o primise, l-a lăsat să stea o dată lângă el și să ambaleze motorul, doar așa, să-i simtă forța și de ce era capabilă. Era o cale de scăpare spre cealaltă parte. Nils avea acum cu totul alte posibilități de evadare. El, cel care totdeauna fugea dintre ei, avea dintr-odată instrumentul pentru a dispărea mai repede ca niciodată și mult mai departe. Benjamin stătea lângă motoretă, ambalând-o cu mâna dreaptă, în vreme ce Nils veghea cu atenție asupra vehiculului. Benjamin înțelegea că aceasta avea să schimbe totul, avea să-l lase definitiv singur, și în vreme ce se gândea la asta, ambala și ambala, până ce motorul începuse să urle, acoperindu-i propria disperare.

Nils dispărea în fiecare dimineață în oraș, unde își găsise o slujbă de vacanță la o prăvălie de mâncare, dar venea înapoi seara, cu gustări din oraș. La sfârșitul orelor de slujbă, mătura prin fața rafturilor cu dulciuri și, în loc să arunce bomboanele pe care clienții le scăpaseră pe jos, le strângea într-o pungă și le dădea lui Benjamin și lui Pierre. Ei vărsau conținutul pe masa din bucătărie, îndepărtau firele de păr și ghemotoacele de praf din grămadă, curățau gunoaiele și pietrișul, îndepărtau bomboanele prea dăunate, bananele de spumă călcate în picioare, pralinele cu punci, aplatizate ca monedele de cinci coroane. Apoi alergau jos la mal, cu prada, ca să poată mânca în voie. Devenise o tradiție. Nils venea acasă cu dulciurile murdare, și Benjamin și Pierre ședeau lângă lac, priveau peste apă și băgau în ei bomboane. Uneori le scârțâiau printre dinți când intra un grăunte de nisip, fornăiau și scuipau peste pietre, pufnind în râs.

Pierre își schimbase hainele și se așeză cu Benjamin pe trepte, ca să privească plecarea lui Nils. Nils se pregătea de drum. Își puse o cască prea mare, apăsă pe șa să vadă dacă roțile erau bine umflate. Avea plicul într-o pungă de plastic, pe care o fixă pe suportul de bagaje din spate, iar tata controlă dacă totul fusese bine făcut. Apoi o porni spre lume; mai întâi avea să meargă la o cutie poștală pentru a-și asigura viitorul, și apoi la lucru; Benjamin îl văzu dispărând peste colină, ascultă zgomotul motorului care în cele din urmă se pierdu în vânt, cunoștea senzațiile din trupul lui Nils, pentru că era deja pe drum, pe drum spre celălalt capăt al potecii de pietriș, iar el fusese de asemenea acolo, în acele câteva ocazii când i se dăduse voie să-și însoțească părinții la cumpărături. Era ca o forță gravitațională, coarda de pietriș funcționa ca o gaură de vierme spre o altă dimensiune, mergeai repede,

ca și cum ai fi fost lipsit de control, și până la urmă erai scuipat pe partea cealaltă, pe asfaltul în bună stare, într-un loc care semăna cu o așezare omenească, unde erau case de ambele părți ale drumului. Adesea, în singurătate, se gândea că la capătul celălalt al drumului începea viața.

Tata se așează jos, lângă Benjamin și Pierre.

— Așa, băieți, spuse el, privind peste grădină. Ce vreme de rahat!

Molly se strecură pe scară, ghemuindu-se în brațele lui Benjamin. Tata o apucă repede și o luă în brațe, strângând-o lângă trup și bătând-o ușor pe cap. Tata se hotărâse s-o domesticească, să-i alunge frica și o copleșea cu dragostea lui. De câteva ori în fiecare zi o vâna ca să-și arate afecțiunea.

— Vino și tu aici, îi spuse lui Pierre. Pierre o mângâie cu palma pe cap pe Molly, și Benjamin văzu cum spaima ei curgea ca un șuvoi, zăcea complet țeapănă, speriată și în alertă, gata s-o ia la goană de îndată ce i s-ar fi oferit șansa.

— Ce să facem azi, cu vremea asta blestemată? spuse tata.

— Nu știu, răspunse Benjamin.

— Nu plecați într-o aventură în pădure?

Pierre și Benjamin nu răspunseră.

— Puteți s-o luați cu voi pe Molly, le spuse tata.

— Nu vrea niciodată să vină, răspunse Pierre.

— Ba da. Benjamin poate avea grijă de ea.

Când slăbi strânsoarea, Molly făcu imediat o încercare de evadare. Tata înjură, văzu cățeaua dispărând în casă, o auzi gemând, și din întunericul de acolo, prin vălul de fum de tutun din living, se auzi glasul mamei, preschimbat și copilăros, cum o chema:

— Iahadu-iahado!

Și Molly dispăru în ceață.

Pierre și Benjamin își luară haine de ploaie, cizmele și ieșiră. Urmară firele electrice care porneau de la casă, direct printre brazi, iar Benjamin își spuse că atâta vreme cât firele negre din văzduh puteau fi văzute, vor ști drumul înapoi. Ploua încet, pădurea părea îngreunată. Săreau printre pietrele alunecoase. Merseră mai departe ca de obicei, în spatele potecii pe care crescuse iarba, care ducea la baraj, depășiră stâncile mari, care păreau aruncate acolo, în mușchiul enorm. Merseră mai departe, pe unde se îndesea pădurea.

— Ia uită-te! spuse Pierre, arătându-i ceva ce se profila în față.

Printre copacii înalți se ridica o stație electrică. O clădire mică, înconjurată de rânduri de stâlpi, săgeți negre cu vârfuri ascuțite, albe, ca niște artificii îndreptate spre cer. Și, după acestea, încă două construcții mai mari, stâlpi asemănători unor turnuri, ca o pânză de păianjen de oțel de fiecare parte a casei, care-și răspândeau firele negre în trei direcții diferite, prin pădure.

— Ce e asta? întrebă Pierre.

— De aici vine tot curentul electric, răspunse Benjamin. Făcu câțiva pași spre casă. Hai să vedem!

O barieră înaltă înconjura casa și locul, pe barieră se aflau plăci galbene cu fulgere roșii. Benjamin privi în sus, văzu cablurile, linii negre care împărțeau cerul jos, cenușiu, într-un câmp de pătrate perfecte. Se uită spre clădire, la fațada pătată; tencuiala se desprinsese și zăcea în grămezi mici la picioarele casei. Avea două ferestre mici în spate, ceea ce o făcea să pară o locuință. Când ajunseră înconjurând-o prin partea din față, văzură că ușa era întredeschisă.

— A suflat-o vântul? întrebă Pierre.

— Nu pare, spuse Benjamin. Ușa e spartă.

— De ce ar vrea cineva să intre?

— Nu știu.

Benjamin și Pierre stăteau lângă barieră, unul lângă altul, cu degetele prinse în grilaj și încercau să vadă prin ușa deschisă, dar nu zăreau nimic, auzeau doar zgomotul curentului electric de acolo, dinăuntru, un huruit surd, care nu amintea de nimic ce Benjamin ar fi auzit înainte, ceva aproape mistic, ca și cum el ar fi perceput doar o mică parte din sunet, ca și cum ar fi existat și frecvențe pe care nu putea să le audă. Și se gândi că ar putea să fie așa, că de fapt curentul electric se auzea mult mai puternic, ca un strigăt fără odihnă și continuu, și pentru animalele din pădure sunetul este insuportabil, dar el, cu urechea lui de om, putea percepe doar un bâzâit jos, ca și cum electricitatea ar voi să-i aducă aminte că se afla acolo și să-l avertizeze: Nu te apropia!

Au mers mai departe, prin pădure. Culegeau afine și le striveau pe față, prefăcându-se că e sânge, că sunt grav răniți. Au aruncat pietre într-un trunchi putred și, ori de câte ori nimereau, se auzea un ecou gol și ciudat în întreaga pădure. Au răscolit cu o cracă într-un furnicar și au privit cum întreaga movilă începe să freamăte de viață. Apoi au străbătut o mlaștină așa de adâncă, că apa aproape trecea peste marginea cizmelor, le lipea cauciucul de picioare. Găsiră excremente de animale și au făcut cum obișnuia tatăl lor: le răscolea cu un băț și privea apoi sever, să desluşească în ce parte a luat-o animalul. Intrau tot mai adânc în pădure și, când Benjamin privi în sus ca să se orienteze, firele electrice dispăruseră. Nu le mai vedea nicăieri. Se întoarse, apoi se răsucise din nou. Imagini identice în toate cele patru puncte cardinale. Exact aceeași pădure deluroasă, exact aceiași brazi grei, sub același cer ploios. Panica veni repede.

— Vino! strigă el spre Pierre. Trebuie să ne întoarcem.

O luă la fugă, cu Pierre aproape, în urma lui. Își auzea propria respirație, crengile care trosneau sub picioare, alerga și căuta urme pe pământ. Se opri, se răsuci, convingându-se încet: alergaseră în direcția greșită. Și se întoarse, o luă la goană la fel de repede într-altă direcție, cu Pierre după el. Ateriză cu

talpa într-o băltoacă, cizma se umplu de apă și piciorul deveni greu, pașii spongioși, dar el continua să fugă, căuta cu privirea firele electrice care trebuiau să-i conducă spre casă. Se opri fără răsuflare, cu mâinile pe genunchi. Pierre îl ajunse din urmă și Benjamin văzu că acesta se înroșise, apoi că petele roșii i se răspândeau pe gât, așa cum se întâmpla mereu când era speriat.

— Nu știm unde suntem? întrebă Pierre.

— Ba da, răspunse Benjamin.

— Atunci cum ajungem acasă?

Benjamin își aminti când tata mersese cu el în pădure și îi spusese că, dacă te rătăcești vreodată, trebuie să mergi în direcția soarelui. „Atunci ajungi până la urmă la lac.“ Privi în sus, încercă să găsească un punct, ceva care să lumineze pe cerul cenușiu, dar totul era alburiu și fără contur.

Mergeau încet, Benjamin simțea că pădurea devenea mai mare și mai înaltă, sau că ei se simțeau mai mici, ca și cum treptat s-ar fi scufundat în ea; dacă mușchiul ar mai urca cinci centimetri, aveau să se înece. Se așezară pe un bolovan mare. Începea să se întunece și în același timp se lumina – înserarea se apropia, dar stratul de nori se subția și vârfurile brazilor prindeau ultimele raze de soare. Pierre începu să plângă și Benjamin se înfurie pe el.

— De ce plângi?

— N-o să mai ajungem niciodată acasă.

— Termină! Auzi? Termină!

Benjamin își spuse că la un moment dat mama și tata ar trebui să se întrebe unde au dispărut și să pornească prin pădure să-i caute. Dar timpul trecea, se întuneca. Fuseseră acolo mult timp, i se părea că trecuseră două ore, poate trei, când Benjamin auzi brusc un sunet depărtat, în pădure. Un mârâit subțire pe care îl recunoscu imediat, sunetul pe care în alte ocazii îl asocia cu disperarea și singurătatea, dar care acum îi aprindea speranța – era motoreta lui Nils. Înțelese că fratele mai mare era pe drum spre casă, că se apropia pe poteca de pietriș.

— Aleargă! îi strigă Benjamin lui Pierre.

Și o luară la fugă spre zgomotul de motor, îl auziră pe Nils ambalând tare, auziră cum motorul țipă atunci când el a schimbat viteza la o pantă, și alergară peste dealuri și movile, prin tufișuri și printre pomi, și dintr-odată lucrurile se așezară în ordine în jurul lui Benjamin, el văzu urmele pline de apă ale excavatorului care cu câteva ore în urmă se balansase acolo, văzu grămada de trunchiuri, și brazii aplecați, și stâlpii de electricitate uzați, cu cablurile negre deasupra, prin care electricitatea curgea prin pădure. Alergară pe poteca de tractor și întrezăriră casa printre copaci. Motoreta lui Nils era proptită afară. Jos, lângă lac, Benjamin îi văzu pe mama și pe tata, stând aproape de saună. Lumini aprinse și sticle pe masă. Înăuntru, în salon, Nils despacheta o pungă de la prăvălie. Cumpărase o Coca-Cola, care încă avea perle de răceală, și chipsuri cu brânză, pe care le pusese într-un castron. Când îl văzu pe

Benjamin, îi aruncă o pungă.

— Rămăşiţe de bomboane! strigă Benjamin către Pierre.

Pierre veni şi el în salon.

— Nu ne ducem la mama şi la tata, să le povestim ce s-a întâmplat? întrebă el

— Nu, de ce le-am spune?

— Ne-am rătăcit. Multă vreme.

— Dar acum suntem aici, răspunse Benjamin. Vrei bomboane?

Nils făcu câţiva paşi spre fereastră şi privi spre lac, se asigură că mama şi tata mai sunt încă acolo, pe urmă se duse la televizor. Fără să şovăie, băgă cablul în priză şi porni aparatul. Mut, Benjamin îl privi pe Nils, care-şi trase un fotoliu aproape de televizor ca să poată auzi sunetul redus şi se făcu comod, cu chipsurile şi Coca-Cola pe genunchi. Nils făcea cele mai incredibile lucruri cu o siguranţă pe care Benjamin pur şi simplu n-o înţelegea. Pierre şi Benjamin se aşezară jos, pe covor, în spatele lui Nils şi răsturnară bomboanele între ei.

— Cum a mers cu scrisoarea? întrebă Benjamin. Ai pus-o la poştă?

— Da, răspunse Nils.

— Ce bine! spuse Benjamin.

Ronţăia o maşină de curse roşie, care mai întâi îi rămase între dinţi şi apoi i se lipi de cerul gurii; îl duru limba când încercă s-o desprindă.

— Foarte important că ai trimis plicul, zise Benjamin.

Nils îl privi. Se întoarse apoi din nou către televizor.

— Acum familia poate respira uşurată, spuse Benjamin.

— Da, răspunse Nils. Pentru că nu e de crezut că voi o să intraţi vreodată la vreo şcoală, idioţilor!

Benjamin şi Pierre ridicară privirile spre ceafa lui Nils, priviră ţinuta lui încovoiată când se apleca în faţă, spre televizor. Benjamin se ridică fără zgomot. Ştia care erau punctele slabe ale fratelui mai mare, şi-l ştia pe cel mai slab. În mijlocul capului, Nils avea părul rar şi pe o porţiune de mărimea unei cutii rotunde de tutun de prizat se putea zări pielea albă, prin părul rărit. Mama obişnuia să pună acolo cremă antisolară ca să nu se ardă, dar adesea punea prea multă, aşa că în creştetul capului avea părul năclăit. Benjamin şi Pierre îl necăjeau adesea pentru pata albă, dar numai dacă ştiau că mama nu era pe aproape. Benjamin se strecură şi ridică cu grijă în sus părul sărac de pe creştetul lui Nils, făcând o mişcare circulară cu degetul peste zona respectivă.

Nils tresări, întorcându-se.

— Potoleşte-te, dracului! strigă el.

— Eşti aşa de capabil la şcoală, *băieţaş*, spuse Benjamin.

Pufni în râs şi se întoarse la locul lui. Aşteptară o vreme, apoi se ridică Pierre, se strecură şi făcu acelaşi lucru. Nils izbi sălbatic cu pumnii în spate,

dar nu-l nimeri. Se ridică, rămase în picioare cu castronul de chipsuri în mână. Și atunci pe ochii lui Nils se așternu privirea șașie, care apărea totdeauna seara dacă era obosit, iar frații o observau imediat și-și băteau joc de el, uitându-se și ei cruciș.

— Jur că o să vă omor! spuse Nils, așezându-se din nou.

Benjamin, care putea prevesti certurile părinților cu mult înainte ca ei să-și dea seama că se vor produce, era orb la ce i s-ar putea întâmpla lui însuși. Se strecură încă o dată cu degetul ridicat, în vreme ce Pierre încerca să-și înăbușe râsul, ținând mâna la gură. Nu apucă decât să pună degetul pe capul lui Nils, înainte ca acesta să se întoarcă rapid și să-l lovească, o lovitură puternică, ce-l atinse în umăr. Nils pusese atâta forță, încât castronul cu chipsuri se rostogoli de pe genunchii lui și se făcu cioburi, pe podea.

— La dracu'! strigă, văzând dezastrul.

Benjamin înțelese că nu mai avea nici o posibilitate de a controla situația. Făcu câțiva pași spre bucătărie, dar Nils fu imediat lângă el, prinzându-l. Nils era mai mare și mai puternic, îl trânti jos, pe podea. Îi ținea mâinile cu stânga, în vreme ce îl lovea cu pumnul în tâmplă. Îi țiuiră urechile și pentru câteva secunde își pierdu cunoștința; o recăpătă exact când Nils îi dădea o a doua lovitură, și încă una, pumnul strâns lovea ca un ciocan în capul lui Benjamin. Nu mai vedea nimic, auzea doar loviturile surde în cap și vocea speriată a lui Pierre în fundal:

— Încetează! Nu-l mai lovi!

Pumnii se opriră. Îl simți pe Nils slăbind strânsoarea. Zăcea în continuare, îl văzu pe Nils privind pe fereastră, apoi luând-o la fugă pe scară în sus. După câteva secunde, se auzi ușa izbindu-se, mama și tata intrară cu sticle, farfurii și pahare, venind de pe mal. Benjamin încercă să se ridice, pentru că nu voia ca ei să-l vadă zăcând acolo, nu voia să afle ce se întâmplase.

— Nils l-a lovit pe Benjamin în cap, strigă Pierre.

Mama stătea în pragul ușii privindu-l pe Benjamin.

— Ce i-ați făcut lui Nils? spuse ea.

— Nils se uita la televizor, spuse Benjamin.

— Despre ce naiba vorbești? zise mama. Ce fel de om ești, să-ți pârăști fratele?

Benjamin își pipăi atent fața, controlând dacă sângera.

— Ce i-ați făcut? Ce răutăți i-ați spus? întrebă mama.

Neprimind răspuns, făcu un pas în odaie și urlă:

— Răspundeți! Spuneți ce i-ați făcut lui Nils!

Se întoarse spre Pierre.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea.

— Ne jucam în pădure și ne-am rătăcit.

— Nu, nu ne-am rătăcit, spuse Benjamin.

— Ba da, ne-am pierdut mai multe ore și eu am plâns.

Mama își privea fiii cu gura pe jumătate deschisă de uimire și scârbă.

— Puști blestemați! spuse și se întoarse în hol.

Benjamin îi auzi pașii greoi pe scară. Stătea în continuare pe podea, ascultând cum ea deschide ușa de la camera lui Nils, cum o închide, apoi murmurul surd al minciunilor lui Nils. Se ridică precaut. Pierre se așeză pe jos, cu grămada de bomboane; îndepărtă o monedă de 10 öre care nimerise în pungă. Alese apoi un vapor de zmeură care părea întreg, îl vârî în gură. Benjamin se aruncă peste el și-l boxă, punându-l pe spate.

— Nu, nu mâna-fantomă, strigă Pierre. Benjamin îi prinse mâinile sub genunchi și-l gâdilă pe piept, pe burtă și sub brațe. Pierre râdea, făcea eforturi să se elibereze, apoi încercă să strige să termine, dar era fără glas, doar o grimasă cu obrajii roșii. După câteva secunde, peste fața lui trecu o neliniște.

— Termină de-adevăratelea, Benjamin. O să fac pipi pe mine.

Benjamin apăsă genunchii mai hotărât, îl gâdilă mai tare, și atunci Pierre încetă să râdă. Încercă să se răsucească, să scape, tresări și bălăngăni mâinile, dar Benjamin era greu, deasupra lui. Își eliberă o mână și-l lovi în piept și peste față. Chipul îi era disperat, în timp ce lovea și lovea fără să scape, apoi veniră lacrimile, când sub el se formă balta de urină.

CAPITOLUL 11
Ora 14:00

Trece de ultima cotitură și curând se desenează printre copaci casa roșie de lemn. Vede locul sălbăticit, aruncă o privire brazilor care fac ca totul să pară mai mic. Iarba înaltă foșnește pe sub mașină. Conduce până la pivnița de pământ și acolo oprește motorul. Frații rămân un moment în mașină, privind afară.

S-au întors.

Deschid portierele, păşesc din automobilul răcoros cu aer condiționat, în plină vară. Zgomotele locului îi izbesc din plin, curenții familiari de aer ai rândunelelor care vin și dispar, apoi bondarii răbdători și viespile agitate. Insecte peste tot, fiecare floare are câte una. Și peste întreaga grădină se face simțit vântul – prinde vârfurile copacilor, susură printre crengile brazilor și suflă peste automobilul care pârâie și scârțâie după drumul lung.

— Deci mergem? întreabă Benjamin.

— Nu intrăm mai întâi în casă? spune Pierre. Să vedem dacă totul e OK?

— Nu, răspunde Benjamin. Vreau să mergem acum.

Nici Nils, nici Pierre nu răspund, dar își lasă jos genții și fac câțiva pași spre Benjamin și, unul lângă altul, cei trei merg pe mica serpentină dintre casă și hambar, care apoi alunecă în pădure.

E pădurea lui Benjamin.

O are în el, a purtat-o cu el în toți acești ani. Cunoaște fiecare piatră, fiecare trecere dificilă, fiecare mesteacăn prăbușit. Distanța e mai mică decât și-o amintește, mlaștina, care înainte era plină de fantome, fără sfârșit, îți ia doar șapte pași s-o străbați. Misterioasele îngrămădiri de pietroaie sunt acum ușor de explicat. Doar brazii rămân în continuare de neînțeles. Când privești în sus, spre vârfuri, te cuprinde amețeala, e ca și cum te-ai prăbuși de-a berbeleacul printre ei.

— Mergem în direcția bună? întreabă Pierre.

— Da, răspunde Benjamin. Continuați tot înainte. E în spatele ridicăturii de colo.

Benjamin păşeşte în spatele lor, priveşte ceafa fraţilor, în vreme ce aceştia se uită în jos, să vadă unde pun picioarele. Acum merg mai încet, ca atunci când te apropii de un animal mare – paşi atenţi prin pădurea uscată. Sperase că totul a dispărut, că îngrăditura nu mai exista, că acea clădire fusese făcută una cu pământul, că în locul unde se aflase odinioară temelia se vor fi ridicat acum tufişuri şi desişuri. Dar, bineînţeles, nu este aşa. Staţia de electricitate e în continuare acolo, printre brazi, şi bariera e acolo, şi stâlpii. E ca şi cum totul ar fi existat dintotdeauna şi va continua să existe. Fraţii se opresc la o oarecare distanţă.

— Nu trebuie să mergem mai departe, spune Pierre.

— Ba da, răspunde Benjamin.

Acum merge primul şi fraţii îl urmează. Sticla ferestrelor e spartă. Creşte iarba printre cărămizile de pe faţadă. Cablurile negre, care înainte se întindeau între stâlpii înalţi şi alimentau cu electricitate lumea, au dispărut.

— Nu mai e în folosinţă, spune Benjamin.

— Nu, aşa pare, spune şi Nils. Staţia e aşa de veche, nu mai face faţă cerinţelor moderne.

Benjamin priveşte spre clădire.

— Vă amintiţi sunetul? spune el.

Fraţii nu răspund, privesc doar faţada casei.

— Huruitul trist al curentului. Nu vă amintiţi?

— Ba da, mormăie Nils.

Benjamin îşi priveşte fraţii, care, fără chef, se apropie de bariera înaltă. Se uită spre deschizătura neagră. Uşa e întredeschisă. Zăvorul rupt atârnă în continuare, ca un mădular stricat, pe lângă trupul casei.

— De ce-o fi intrat cineva în casă? spune Benjamin. Nu înţeleg de ce. Nu se află nimic de valoare acolo, înăuntru!

— Cupru, spune Nils. Nu există aproape nimic altceva care să conducă electricitatea mai bine decât cuprul. Şi valorează o grămadă de bani.

Benjamin urmăreşte îngrăditura, vede cum înconjoară casa mică, iar acolo e grilajul porţii, drumul care duce înăuntru, şi vede contururile propriului său trup de copil, micul băiat care se desprinsese de fraţii lui şi mersese spre deschizătură. Îşi sprijină fruntea de grilaj. Aude respiraţia grea a fraţilor. Acum stau unul lângă altul.

— Ce s-a întâmplat? întreabă Benjamin.

Nils şi Pierre îşi privesc mâinile, care au trecut prin ochiurile plasei de metal. El vede după ţinuta lor că nu vor să fie aici. Dar nu au de ales.

— Toată viaţa am luat vina asupra mea, spune Benjamin. Dar eu aveam totuşi doi fraţi cu mine.

— Eram copii, spune Pierre.

— Da, răspunde Benjamin. Dar noi eram fraţi. Ţineţi minte ce spunea tata mereu? Spunea că trebuie să fim bucuroşi că suntem fraţi, pentru că a avea

frați e cea mai puternică legătură care există.

Vede la marginea câmpului vizual cum Pierre caută prin buzunare, scoate o țigară, pe care o aprinde la adăpostul mâinii făcută cupă.

— Eu mă gândesc tot timpul la ziua aceea, spune Nils.

Soarele e jos acum, umbrele brazilor alcătuiesc pete negre pe tufișurile de un verde electric din jurul casei.

— Când m-am întors acasă, în după-amiaza aceea… Nils izbucnește brusc în râs. M-am așezat în hamac și am ascultat muzică, mă gândeam că, dacă fac cum făceam de obicei, o să fie ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Stăteam exact în locul acesta și am văzut totul. Și credeam că voi simți neliniște sau spaimă. Și poate că simțeam. Dar știi care era sentimentul cel mai puternic?

Benjamin nu răspunde, îl privește mut.

— Ușurare, răspunde Nils.

— Dumnezeule! Termină acum, spune Pierre.

Dă cu ochii de o piatră și lovește cu piciorul în ea.

— Dacă e să vorbim despre asta, să vorbim atunci! spune Nils, întorcându-se din nou spre Benjamin. Îmi pare rău pentru ce am făcut. Eram în stare de șoc, dar nu e nici o scuză. Și mă urăsc pentru asta. Dar ai uitat cum era? Ai uitat cum mă chinuiați tu și Pierre? Am încă toate jurnalele. Le recitesc uneori. Nu era zi să nu-mi doresc să mori. Și, până la urmă, s-a întâmplat.

Benjamin îl cercetează pe Nils, privirea lui ușor sașie. Cicatricea între tâmplă și ochi, pe care și-a făcut-o când a alunecat pe marginea unui bazin, în copilărie. Pielea netedă, ca de copil, și ochii de un brun închis, care lucesc așa de frumos când bate soarele în ei. Benjamin simte brusc un mare drag de fratele lui. Vrea să-l simtă pe Nils aproape, vrea ca Nils să-l țină strâns ca să nu alunece printre vârfurile brazilor, urcând în cer. Pune o mână pe umărul fratelui mai mare, simte cât de subțire e, îi vede vertebrele prin maieu. Este un gest stingher și neobișnuit, dar își lasă mâna acolo, Nils i-o acoperă cu palma lui, o mângâie neîndemânatic. Se privesc unul pe altul și dau din cap. Zâmbetul lui blând.

Merg în șir indian prin pădure, pași grei prin poienele pe unde alergau în copilărie. Încetinesc pe panta de sub munte, se prind de trunchiuri ca să nu piardă controlul asupra vitezei și alunecă în dogoarea soarelui.

CAPITOLUL 12
Arcul voltaic

Era seara de *midsommar*[1].

1. *Midsommar*, „miezul verii, solstițiul de vară“ sau „Noaptea de Sânziene“ – una dintre cele mai importante sărbători suedeze; se ridică un *majstång*, un stâlp de lemn în formă de cruce, împodobit cu verdeaţă şi două cununi de flori, în jurul căruia se dansează şi se cântă cântece de copii, cum ar fi, de exemplu, *Micile broscuţe*. Se petrece toată noaptea şi se spune că jumătate din copiii din Suedia sunt concepuţi în noaptea aceasta.

Își amintea cucoanele rotunjoare care vindeau cafea și prăjituri în spatele meselor cu picioare subțiri. Își amintea de tipul cu cutia de metal zornăitoare pentru tombolă, pe care se prefăcea că o închide, pocnind capacul ori de câte ori un copil se apropia prea tare, și puștii care țipau și fugeau, ca apoi să se apropie din nou. O masă cu lozuri, cinci coroane unul – își amintea că el câștigase premiul întâi, un baton de ciocolată, și simțea cum ciocolata topită curgea sub hârtie. Își amintea păturile de picnic cu pete de cafea pe care familiile ședeau în poziții incomode, deschizându-și termosurile. Își amintea că femeile împodobeau stâlpul de *midsommar*, dar că bărbații îl ridicaseră. Veselie mare când, în sfârșit, se înălțase, aplauze risipite care dispăreau în vânt când bătea mai tare, sistemul de megafoane nu le funcționa cum trebuie, sunetul de armonică auzindu-se depărtat și sinistru. Își amintea că Molly devenise neliniștită când vântul prinsese coroanele arborilor și scutura crengile deasupra pajiștii. Își amintea că stăteau un pic mai departe de alți participanți. Exact ca totdeauna când familia se afla în locuri cu alți oameni, ei luau parte, dar nu erau pe de-a-ntregul cu ceilalți. Frații – murdari, dar îmbrăcați în haine de sărbătoare. Mama încerca să domolească cu salivă frizura lui Pierre. Tata împărțea cu lentoare câteva bancnote fraților care dispăreau să-și cumpere băuturi răcoritoare. Nici unul dintre băieți nu voia de fapt să danseze în jurul stâlpului împodobit, mama stătea și le făcea semne din cerc, dansau *Micile broscuțe*, dar se strecurară curând unul după altul înapoi la pătură, și mama rămase singură, cu Molly în brațe, o legăna înainte și înapoi,

și după un moment se întoarse și ea, istovită, se așeză jos scoțând un strigăt în falset:

— Ei, auziți, mergem mai departe?!

Tata se ridică imediat.

— Da, mergem acum!

De fiecare *midsommar*, asta era tradiția familiei, să meargă până la E12 și să se oprească la un restaurant de pe drum, să mănânce de prânz. Era singura dată în toată vara când mâncau la restaurant. Totdeauna aceeași cârciumă, totdeauna goală în ziua de *midsommar*, când toți erau acasă și mâncau pește cu familia. Tata și mama se așezau la masa pe care o alegeau de obicei, lângă fereastră, cu vedere peste autostradă.

2. „Europa 1“, una dintre cele mai mari autostrăzi din Suedia.

— Aveți antreu cu salamuri? îl întrebă tata pe chelner.

— Nu, din păcate nu avem.

— Aveți vreun fel cu salam?

— Salam? Da, avem pizza cu salam.

— Puteți pune salamul acela pe o farfurioară?

Chelnerul îl privea întrebător pe tata.

— Da… spuse el. Cred că merge.

— Ce bine, avem deci o farfurie cu salamuri. Votcă rece aveți?

— Absolut, răspunse chelnerul.

După un moment, se întoarse cu două pahare cu votcă pe fund, pe care mama și tata o sorbiră. Tata făcu o strâmbătură.

— La temperatura camerei, spuse el, făcând semn chelnerului.

— Putem să avem un bol cu gheață?

— N-a fost suficient de rece? întrebă chelnerul.

— Ba da. Voiam doar să fie un pic mai rece.

Mama și tata se priviră zâmbind când acesta dispăru, erau băutori cu tabiet, care nu treceau cu vederea neglijenţele la care erau supuşi simplii amatori. Cuburile de gheață zornăiră când le-au pus în pahare, ridicară paharele unul în cinstea celuilalt și băură.

Era un prânz care încet, încet devenea tăcut. Conversația devenise mai lentă, tata și mama mâncau leneși, au mai comandat de băut. Nu vorbeau unul cu altul, doar un „hei“ rapid când mai beau o votcă. Tata căuta neliniștit privirea chelnerului. Foarte des devenea mut când bea, era greu de ajuns la el, dar nu era periculos, însă de data asta era altfel. Benjamin remarcă o iritare pe care altfel n-o avea. El strigă tare „hei“, când chelnerul nu observase că-i făcea semn. Benjamin sufla băşici cu paiul în paharul cu băutură răcoritoare și tata îi spuse să înceteze. După un moment, Benjamin o făcu din nou și atunci tata îi luă paiul, încercând să-l rupă.

Dar nu reuși, era făcut din plastic rezistent, incasabil, și după o clipă tata încercă din nou, trase de el cu atâta înverșunare că i se zăriră dinții. Când văzu că paiul era în continuare intact, îl aruncă pe podea. Mama ridică privirea de la Molly, pe care o așezase pe genunchi, înregistră momentul de turbulență și privi din nou în jos. Benjamin stătea nemișcat, nu îndrăznea să privească la tata. Nu pricepea. Înțelegea că ceva altfel decât de obicei. Din clipa aceea trebuia să aibă grijă.

Apoi se așezară în mașină. Benjamin era totdeauna atent când se afla acolo, căci era ca și cum evenimentele cele mai dramatice aveau loc în mașină, în clipa în care familia era închisă în spațiul acela îngust. Aici aveau loc cele mai violente certuri, când tata vira în toate direcțiile, în vreme ce încerca să potrivească radioul, sau când mama rata ieșirea de pe autostradă și tata țipa disperat, privind breteaua care dispărea în spatele lor.

— Chiar vrei să conduci? mormăi mama când tata ieși din parcare.

— Da, da, răspunse tata.

Benjamin stătea în spate, la mijloc, acolo era locul lui, pentru că de acolo avea câmp liber de observație asupra părinților, asupra drumului, asupra fraților care stăteau de-o parte și de alta. Când tata trebui să iasă pe autostradă, luă o curbă prea strâns și mașina se lovi de un tufiș de la marginea drumului, crengi și ramuri hârșâiră tare parbrizul.

— Alo! strigă mama.

— Da, da, răspunse tata.

Porni la drum, ambalând tare și, când în cele din urmă schimbă viteza, automobilul se balansă, capetele băieților se săltară acolo, în spate, de la stânga la dreapta. Benjamin observă privirea tatei în oglinda retrovizoare, îl văzu clipind din ochi în vreme ce automobilul luneca de pe o parte pe alta a drumului. Nu îndrăznea să spună nimic, tot ce putea face era să stea tăcut și să se concentreze, ca și cum el însuși ar fi condus mașina. Prin geamul lateral văzu mașina apropiindu-se de șanț. Pierre citea nepăsător o revistă cu benzi desenate pe care-o găsise pe jos. Doar Nils își apăsă capul de geamul mașinii, urmărind cu grijă fiecare mișcare periculoasă dintr-o parte într-alta a drumului. Șoseaua se îngusta într-un drum cu pietriș și copacii se înălțau de amândouă părțile. Tata conducea repede prin pădure, de-acum erau aproape, urcau panta abruptă, exact înainte de a intra pe poteca de tractor și de a coborî spre casă, iar Benjamin simți că poate, la urma urmei, scăpaseră cu bine.

La ultima curbă însă, tata pierdu controlul asupra automobilului, pe pietrișul poros. Automobilul alunecă la întâmplare, cu roțile blocate. Tata încercă să pareze alunecarea și mașina ajunse pe cealaltă parte a drumului, aterizând pe buza șanțului. Benjamin fu aruncat în față și ajunse peste cutia de viteze, frații lui alunecară în spațiul pentru picioare. Tata privi în jur, zăpăcit. Mama, în momentul în care mașina scăpase de sub control, o strânsese pe

Molly la piept și acum o cerceta iute dacă nu pățise nimic. Apoi se întoarse:

— E toată lumea OK?

Frații se dădură înapoi, reașezându-se pe locurile lor. Automobilul stătea înclinat, cei trei frați erau presați spre partea dreaptă. Tata porni motorul.

— Ce faci? întrebă mama.

— Trebuie să ieșim de aici, spuse tata.

— N-o să meargă, trebuie să telefonăm cuiva, zise mama.

— Prostii, răspunse tata.

Încercă să urce pe drum din nou, ambală puternic, așa încât motorul începu să urle, pământ și pietre izbeau în caroserie, dar mașina rămase nemișcată.

— La dracu'! strigă tata, accelerând din nou.

Pierre deschise portiera de pe partea lui.

— Închide-o! strigă tata. Închide dracului portiera!

Benjamin se întinse iute peste Pierre și trase portiera, în vreme ce motorul răgea sălbatic și mama țipa ca să acopere zgomotul:

— N-o să meargă!

Tata băgă în marșarier, ambală, și acum automobilul prinse sprijin, luptându-se să iasă din șanț. Tata opri în mijlocul drumului de pietriș, ca să bage în viteza întâi. Pierre deschise din nou portiera.

— Vreau să merg pe jos, spuse el.

— Și eu, zise și Benjamin.

Benjamin văzu în oglindă rânjetul tatei.

— Dar, la dracu', ce-am spus eu despre portieră?!

Se întoarse pe jumătate, lovind la întâmplare înspre băieți. Molly se smulse din strânsoarea mamei și încercă să găsească o ieșire din mașină.

— Trebuie să fie închisă cât timp merge motorul!

Băieții se apărau cu mâinile deasupra capului, în vreme ce pumnii zburau prin aer. Tata îl nimeri pe Benjamin în umăr cu mai multe lovituri, iar Pierre primi una în picior. Dar pentru Nils a fost cel mai rău, pentru că el se aflase la mijlocul mișcărilor de pendul și nu avea unde să se ferească când pumnul tatei se rotea înainte și înapoi peste bancheta din spate, și loviturile, una după alta, îl nimeriră drept în față.

— Încetează! strigă mama încercând să prindă brațul tatei, dar tata era undeva, undeva unde nimeni nu putea ajunge.

Primul instinct al lui Pierre a fost să fugă, se lupta cu portiera ca să iasă afară, pe când instinctul lui Benjamin a fost exact opusul. Se ghemui lângă Pierre și trase portiera, se închise pe el și pe frații lui acolo, sub lovituri.

— Acum e închisă, papa! strigă el. E închisă!

Încă o rotire a pumnului, un mormăit, apoi tăcere. Loviturile încetară, și Benjamin îndrăzni să privească printre degete. Tata se uita la volan în tăcere.

Apoi băgă în viteza întâi și porni. Acum frații se așezaseră la loc pe banchetă, privind drumul, privind mâinile tatălui pe volan – îi urmăreau fiecare manevră, până ce conduse mașina pe drumul de tractor și opri în fața casei. Nici unul dintre frați nu îndrăznea să deschidă portiera.

— Mă duc să mă culc, spuse tata și ieși.

Benjamin îl văzu prin parbriz, printre locurile din față, se sprijinea de copacii care mărgineau ieșirea, pași largi, nesiguri pe scara de piatră, și pe urmă dispăru. Mama ieși din mașină, deschise portiera pe partea lui Nils și le făcu semn pe tăcute să iasă. Se adunară în fața mașinii. Benjamin o privi pe mama, privirea ei încețoșată, zâmbetul strâmb care-i apărea totdeauna când bea prea mult și încerca să înțeleagă lucruri într-o lume care îi era dintr-odată de neînțeles.

— E toată lumea bine?

Îl mângâie cu grijă pe Nils pe bărbie.

— Băiete, zise ea cercetând o rană de pe obraz, o să vorbesc cu tata despre asta și el o să-și ceară iertare. Dar cred că mai întâi trebuie să doarmă un pic. Înțelegeți?

Băieții aprobară din cap. Mama se sprijini cu mâna de capotă, își întoarse zâmbetul moale către Pierre și-l mângâie pe obraz. Îl privi lung, și totuși nu văzu că ochii lui erau plini de lacrimi, nu observă cum tremura.

— Tata și cu mine o să dormim un pic, spuse ea. Și pe urmă vom avea o adunare de familie serioasă despre asta.

O întinse pe Molly spre Benjamin.

— Puteți avea grijă de ea un moment?

Și plecă încet de-a lungul potecii. Se opri ca și cum s-ar fi gândit la ceva, dar pe urmă continuă, trecu de pivniță, și apoi sui pe scara de piatră, spre casă. Abia după ce s-a făcut nevăzută, a izbucnit Pierre în plâns, Benjamin și Nils îl sprijineau din amândouă părțile, Nils îl cuprinse pe Benjamin, iar când frații se îmbrățișară acolo, lângă automobil, Benjamin simți că ei, pentru prima oară după multă vreme, erau împreună.

Atunci a dispărut Molly. Nu era în apele ei după plimbarea cu mașina, gemea neliniștită, și mai întâi tropăi speriată înainte și înapoi pe potecă, apoi brusc o luă la fugă printre copaci, ca și cum s-ar fi hotărât să evadeze. Benjamin strigă după ea, mai întâi încurajator, „iahadu-iahado“, apoi sever, „acum vii aici imediat!“ Toți frații strigau, dar ea nu-i asculta, continuă pe povârniș, nu mai voia să fie cu ei.

Și așa au ajuns cei trei frați în pădure în după-amiaza aceea, pe urmele cățelușei speriate și, într-un târziu, au prins-o din urmă. Benjamin a luat-o în brațe, i-a văzut frica din ochi, i-a simțit inima bubuind în cutia toracică.

Au continuat să meargă. Își amintea că Pierre purta o cămașă albă, pe care mama i-o vârâse cu grijă în blugi, dar care acum îi atârna peste curea. Își amintea că au mers peste rădăcini care arătau ca degetele unui om bătrân. Își

amintea că au auzit cucul undeva printre brazi și că-l imitaseră. Își amintea cum cojiseră scoarța unui pom și o lăsaseră să cadă în izvorul care curgea pe la marginea pădurii în jos, spre lac. Și merseră mai departe pe pantă și, fără să fi dorit sau să fi exprimat măcar asta, ajunseseră acolo, pe potecuța care-i purta până la stația transformatorului. Auziră de departe zgomotul electricității, ca o orgă îndepărtată, un mormăit jos care devenea mai puternic, mai întunecat pe măsură ce se apropiau, și curând văzură vârfurile marii construcții metalice care lucea în soare.

Când ajunseră, trecură de rândurile de stâlpi îmbrăcați în cauciuc și înaintară până la barieră. Priviră prin ușa deschisă a casei.

— Mă întreb cum e înăuntru, spuse Benjamin.

— Cu siguranță doar o grămadă de fire, răspunse Nils.

— Încercăm să intrăm?

— Nu, spuse Nils. Poate fi periculos.

Se așezară unul lângă altul, aproape de barieră, cu mâinile pe grilaj.

— Odată am fost curentat, spuse Benjamin. L-am întrebat pe tata cum e să primești o scuturătură, și el a scos o baterie, știți voi, una din acelea pătrate, și mi-a spus s-o ling.

— Cum a fost? întrebă Pierre.

— M-a înțepat pe limbă și am devenit ca mut pentru o clipă. Dar pe urmă a trecut.

— Poți primi șocuri electrice mult mai rele, spuse Nils. Dacă bagi o furculiță într-o priză, de exemplu. Atunci poți muri.

Benjamin încercă clanța de la poartă. Se ridică imediat.

— Și asta e ruptă! strigă el.

Intră, pășind peste fâșia mică de iarbă din fața casei, și se opri de partea cealaltă a barierei.

— Dați-mi drumul! strigă, prefăcându-se că plânge. Vă implor!

Benjamin privi spre Molly, pe care continua s-o țină în brațe. Puse cu grijă o mână pe capul ei. Se întoarse din nou către frați, își prefăcu fața într-un rânjet, întinse cățelușa spre ei.

— Cel puțin luați-o pe Molly, se jelui el. Lăsați-o liberă, ea nu merită asta!

Pierre pufni în râs.

— Hai să ne întoarcem! spuse Nils.

— Așteaptă, răspunse Benjamin. Vreau doar să văd repede cum e înăuntru.

Făcu câțiva pași spre casă, se opri în pragul ușii, privi înăuntru, dar văzu doar contururi vagi. Pipăi cu mâna de-a lungul peretelui, găsi un comutator pe care îl răsuci și imediat încăperea fu luminată de un bec din tavan. Camera era mai mică decât crezuse. O suprafață mică pe care să stai, și pe peretele din spate un rând des de cabluri groase, negre, care mergeau din podea până în

tavan. Era ca și cum încăperea ar fi vibrat de curentul care curgea de-a lungul pereților, intens și fără oprire, un sunet care amintea de cele trei uscătoare de rufe din pivnița de acasă.

— Credeți că e curent în ele? strigă Benjamin către frați.

— Da! răspunse Nils. Nu atinge nimic!

Benjamin luă o piatră și o aruncă cu grijă spre cabluri. Piatra căzu pe podea, fără să se întâmple nimic. Luă o piatră mai mare și o aruncă.

— Pare să nu fie nici un curent, strigă el. Nu se întâmplă nimic când arunc pietre.

— Pietrele nu sunt bune conducătoare de electricitate! strigă Nils. Nu înseamnă că nu-i curent!

Benjamin se apropie prudent de cabluri, acum era doar la jumătate de metru de ele. Ridică mâna spre peretele negru.

— Nu le atinge! strigă Nils. E serios. Poți să mori!

— Nu, nu, strigă Benjamin. N-o să le ating.

Ridică mâna mai aproape, și se auzi un pârâit dinspre cablu, ca un trosnet, scântei mici, aproape invizibile începură să alerge între cablu și mână. Cu cât apropia mâna, cu atât mai tare pârâia. Nu auzise un asemenea sunet niciodată în viața lui. Îi amintea de cel din filme, când se măsoară radioactivitatea după o catastrofă. Putea controla sunetul cu mâna lui, o apropia mai tare sau o depărta, și înțelegea acum energia, înțelegea că Nils avea dreptate. Dacă ar atinge cablul, ar fi grav rănit, și un gând îi trecu prin minte: „Eu niciodată nu am fost mai aproape de moarte ca acum.“ Se întoarse, privi spre frații lui.

— Vedeți asta! strigă el. Privi în sus și văzu cum mici împușcături de electricitate alergau prin încăpere.

— Sunt scântei. E ca în magie!

— Încetează! strigă Nils. Încetează imediat!

Benjamin ridică mâna, o coborî, ascultă sunetul care venea și dispărea, scânteile care se ridicau în jurul lui, zâmbi privindu-și frații în ochi, și apoi întreaga încăpere deveni albastră.

Se trezi curat. În primele secunde era fără greutate și liber. Se ridică, încercă să se orienteze. Apoi veni durerea, ca un foc în șira spinării și în braț, iar cele întâmplate parcă se prăbușiră peste el. Privi spre bariera de metal.

Se gândi: „Unde sunt frații mei?“

Privi cerul și văzu că soarele era mai jos. Câtă vreme zăcuse aici? Încercă să se ridice, dar picioarele nu-l țineau, așa că renunță și se așeză din nou, și atunci veni înțelegerea, care începu cu un junghi vag, prin trup.

Molly.

Zăcea la doar câțiva metri de el. Nu te puteai înșela. Pielea pârlită și poziția nenaturală a trupului. Se târî până la ea, ridică trupul sfâșiat și îl puse pe genunchi. Privi chipul lipsit de viață al lui Molly, botul pe jumătate deschis, ca și cum ar fi dormit adânc și s-ar trezi dacă ai zgâlțâi-o puțin. Dar el

nu îndrăznea s-o mişte, pentru că nu voia să-i atingă rănile, temându-se să n-o doară. O lipi de piept, acolo unde se afla ea când murise. Respira mai repede şi mai greu, auzea sunete necunoscute, şi înţelese că veneau de la el. Şi, bucată cu bucată, lumea dispăru. Toată viaţa lui luptase împotriva senzaţiei că pierde legătura cu realitatea, totdeauna căutase să ajungă la locuri şi lucruri reale, să se ţină strâns de ele, dar acum, pentru prima dată, voia contrariul, să lase să-i scape tot ce-l ţinea legat. Stătea în întuneric, privind spre micul dreptunghi subţire, verde de realitate de acolo, de afară, îşi strânse pleoapele tare, apoi privi din nou spre deschidere, sperând că în curând va deveni inaccesibilă, se va stinge doar, şi el se va fi dus, desprins de realitate, captiv în întuneric pentru totdeauna.

Trebuie să-şi fi pierdut cunoştinţa, pentru că, atunci când privi din nou soarele, acesta era şi mai jos. Se ridică, clătinându-se spre uşă. Câţiva paşi afară, în lumină. Trecu dincolo de barieră. Gândul: „Unde sunt fraţii mei?“

Merse prin pădure, cu câinele în braţe. Nu mai ţinea minte cum reuşise, în ce fel ajunsese acasă. Dar îşi amintea că văzuse lacul, care era întunecat, îşi amintea că vântul se oprise peste ape. Îşi amintea cum mergea pe picioarele care abia îl purtau şi c-o văzuse pe mama pe scara de piatră, cum stătea acolo, în halatul ei. Îşi amintea că silueta mamei era difuză, că verdeaţa din jur era înceţoşată de lacrimile lui. Îşi amintea că mama făcuse câţiva paşi pe iarbă, că-l privea cu un soi de uimire, că strigase disperată şi că lacul îi răspunsese cu ecoul lui.

CAPITOLUL 13
Ora 12:00

Gardurile care opresc animalele sălbatice să intre se termină aici, șoseaua se îngustează și e mai proastă, asfalt peticit și gropi neașteptate, cadavre de animale pe lângă șanț, cu blănuri zdrențuite și carnea strivită pe drum. Nici o mașină nu vine din sens contrar, doar câte un camion argintiu, încărcat cu bușteni. Radioul pierde contactul cu stațiile, una după alta. Sunt la celălalt capăt al Suediei, tot mai adânc în păduri, vorbesc din ce în ce mai puțin și când, în cele din urmă, cotesc din drumul național, tăcerea e totală. Călătoresc din nou prin gaura de vierme. Sunt iar pe drumul de pietriș, mai au acum cinci kilometri prin pădure, și au ajuns. Oglinda retrovizoare vibrează și Benjamin vede cum în spate praful se ridică precum fumul de la focurile bengale, vălurește pe ambele părți ale mașinii, urcă peste copaci, iar brazii devin tot mai înalți, cu cât ei se apropie de casă.

Benjamin conduce atent pe vechiul drum de pietriș și-l vede în spate pe Nils, dintr-odată aplecat în față și concentrat, cu privirea fixată pe drum. E ca și cum ar ajunge la o zonă protejată de binefăcători secreți ai familiei, unde cineva a folosit toate mijloacele ca să păstreze neatins totul, în caz că s-ar fi întâmplat să se întoarcă. Drumul e plin de gropi, așa încât mașina se zdruncină în aceleași locuri ca de obicei. Indicatoarele de-a lungul drumului se înclină stângaci în aceeași direcție acum ca și atunci. Oare aici au trecut zilele și anii? Sau totul a încremenit? Poate se întâmplă ceva cu timpul aici, în păduri, de nu se comportă cum ar trebui. Timpul este un drum de pietriș, dacă o iei la dreapta, te poți vedea pe tine însuți trecând pe partea cealaltă. Dintr-odată vede venindu-i din față vechiul Volvo 245, mama și tata stau în față îmbrăcați frumos, pentru că e seara de *midsommar.* Și pe locul din spate, la mijloc, se vede pe el însuși cu privirea atentă, în vreme ce încearcă să aibă grijă ca totul să meargă bine.

Acum Benjamin aude zgomot de motor prin geamul lăsat, și din spatele crestei apare brusc Nils pe motoreta lui, rezervorul de benzină strălucește în soare, și acesta trece repede, singur și trist, conduce iute pe fâșia îngustă de

pietriș care unește casa cu realitatea, înapoindu-se de la prăvălia unde lucrează. Și privește printre copaci, unde aleargă Benjamin și Pierre, aproape unul de altul, s-au rătăcit în pădure, sunt speriați și concentrați, urmând zgomotul motoretei ca să găsească drumul spre casă.

Automobilul se apropie de panta unde totdeauna după-amiaza e soare puternic din față, dar după ce au trecut de coamă se vede din nou pe sine. Stă în picioare, exact la marginea drumului, băiatul cu picioare subțiri în pantaloni scurți, cu partea de sus a trupului goală. Mama a fost la oraș și a lucrat câteva zile, și Benjamin a pornit singur pe drumul de pietriș ca s-o întâmpine. Privirea limpede a băiatului o întâlnește pe-a lui când trec unul pe lângă celălalt, se uită fără interes la fața străinului, și apoi își întoarce din nou ochii spre creastă: o pândește pe mama.

Iată cum trec, unul după altul, toți băieții care au fost el însuși.

Benjamin și frații lui sunt acum aproape și cotesc pe poteca îngustă de tractor. Își amintește ultima dimineață când au fost aici, o săptămână după accident. La micul dejun a venit hotărârea bruscă – mergem acasă. Totul s-a precipitat. Marile genți de voiaj au fost desfăcute pe dușumeaua salonului. Papa trecea din odaie în odaie, stingând lămpile și oprind caloriferele. În vreme ce punea în mașină ultimele bagaje și încerca ușile dacă au fost încuiate, mama și-a aprins o țigară, sprijinindu-se de capotă. Fuma fără gânduri, cu privirea spre lac. Benjamin se apropie de ea, făcu o încercare să ia geanta pe care ea o așezase la picioare, dar mama schiță un „nu“ cu mâna și Benjamin rămase lângă ea, aproape lipit. Mama îi aruncă o privire rapidă, apoi își îndreptă din nou ochii peste lac.

— În ziua în care s-a întâmplat, spuse ea, lovind cu degetul în țigară, mă trezisem după-amiază și nu mai puteam să dorm. Stăteam în pat și făceam cuvinte încrucișate…

Făcu un semn, arătând spre cer.

— Dintr-odată s-a stins lampa din tavan. Am privit mirată în sus. Ce se întâmpla? Și, după câteva secunde, s-a aprins din nou.

Mama scutură încet din cap.

— Nu m-am mai gândit după aceea, dar acum înțeleg.

Ea zâmbi.

— Poți vedea asta drept ceva frumos. Era ca un mic salut, un rămas-bun. Totul s-a stins, și pe urmă ea n-a mai fost.

Mama se duse la hambar și strivi vârful aprins al țigării de perete, apoi puse țigara pe jumătate fumată la loc, în pachet. Se așează în mașină.

Se vedea că nimeni nu a condus pe acolo de foarte multă vreme. Iarba crescuse înaltă printre urmele de roți, tufișuri loveau caroseria, izbind-o din dreapta și din stânga. Pe povârnișul îngust, Benjamin întâlnește din nou bătrânul Volvo 245, plin până în tavan, exact când familia a părăsit locul, în ultima zi. Îl vede pe tata la volan, mama stă lângă el, privește absentă drumul

din față. Acolo, în spate, sunt trei frați îngrămădiți unul în altul, umăr lângă umăr. Benjamin ține dreapta ca să le facă loc să treacă. Se vede pe sine însuși, o clipă doar, o scurtă apariție a băiatului de pe locul din mijloc. Privirea lui trează, tristă, care veghează atent asupra a tot ce se întâmplă în mașină și afară. Volvoul trece de Benjamin, coboară panta, și el îl urmărește în oglinda retrovizoare până nu se mai vede. Trece de ultima cotitură și curând se desenează printre copaci casa roșie de lemn. Vede locul sălbăticit, aruncă o privire brazilor care fac ca totul să pară mai mic. Iarba înaltă foșnește pe sub mașină. Conduce până la pivnița de pământ și acolo oprește motorul. Frații rămân un moment în mașină, privind afară.

S-au întors.

PARTEA A II-A
De cealaltă parte a drumului de pietriș

CAPITOLUL 14
Ora 10:00

Privește marile linii de înaltă tensiune de-a lungul autostrăzii Europa. Cablurile negre se apleacă lent spre vara de dincolo de geamul lateral al mașinii, se întorc apoi în sus și ating punctul cel mai înalt acolo unde sunt prinse în vârful enormelor construcții de oțel care mărginesc drumul la intervale de câte o sută de metri, apoi copacii apar din nou, făcând plecăciuni pajiștilor de sub ei.

Privește în sus, spre cablurile de înaltă tensiune.

Odată contorul electric al lui Benjamin a luat foc. A reușit să stingă incendiul, dar a trebuit să vină un electrician să repare scurtcircuitul. Omul era în hol și deșuruba panelul contorului electric, ca să aibă acces în el. Era rapid, desfăcuse cutia doar în câteva secunde, strângând șuruburile în palma lui mare. Trebuia să continue cu următorul capac și, chiar atunci, curentul de aer din apartament a împins ușa de la bucătărie, izbind-o în spatele lui cu putere, iar reacția imediată a electricianului a fost să dea imediat drumul la tot ce avea în palme, întinzând mâinile înaintea sa, ca sub amenințarea unui pistol. Benjamin nu a înțeles nimic. Când electricianul a strâns șuruburile și uneltele care zăceau risipite pe podeaua holului, l-a întrebat ce se întâmplase.

— Accident de muncă, a spus acesta. Imediat ce un electrician aude că pocnește ceva, lasă să cadă tot ce are în mână.

Spaima de electrocutare. El n-o simțise niciodată în copilărie. Înainte de accident, era atras de electricitate. În spatele sălii de înot era un grajd și, după lecție, în vreme ce copiii ceilalți se înapoiau la școală, Benjamin se ducea până la gardul electric ce înconjura caii aflați pe izlaz. Stătea acolo timp îndelungat, privind firul subțire și plăcuța galbenă laminată care arăta o mână care atingea firul și fulgere roșii care izbeau în toate părțile. Ținea amândouă mâinile lângă fir, ca și cum s-ar fi provocat pe sine, își făcea mâinile pâlnie, fără să-l atingă, apoi chiar prindea firul. O izbitură rapidă îi alerga prin mână, ajungând până la subsuori, înainte să dispară. Își amintea că se simțea ciudat de înviorat după aceea. Era ca și cum curentul electric ar fi făcut pentru o

clipă ceva cu ciudata lui lipsă de vlagă, ca și cum ar fi primit un brânci; când îl traversa era ca și cum auzea un glas care îi șoptea: „Ia viteză!“

Pierre conduce repede pe autostradă, stă tot timpul pe banda din stânga. Când e obligat să încetinească din cauza vreunuia care e în față – vilegiaturiști care conduc în ritmul lor – se plasează imediat în spate și le semnalizează cu farurile, îi sperie să treacă imediat înapoi pe banda din mijloc, unde e locul lor, și Pierre mărește din nou viteza, iar motorul toarce la accelerare, sună sănătos și plin de forță.

— Mâncare! strigă brusc Pierre, arătând o firmă care se apropie și apoi dispare la orizont.

— În sfârșit! mormăie Nils din spate.

Restaurantul arată cum arată ele de obicei. Angajații au stele de aur pe piept, unii au mai multe, și alții nu au deloc, așa ca oricine să poată vedea cine e bun și cine nu e. Toți au plăcuțe cu numele, în afară de neobișnuit de tânărul șef, care, atent, grijuliu ca o găină, aleargă în spatele casei și se rușinează de angajații lui leneși, se învârte nervos, ocupându-se și de sarcinile altora, uneori se oprește brusc și privește doar peste clienți, cu un zâmbet gol.

Comandă hamburgeri și cartofi prăjiți, se așază la o masă aproape de ieșire. Nils scoate telefonul.

— Trebuie să rezolv rahatul pe care l-ați făcut, spune el. Nu m-ar mira să fim căutați de poliție.

— Vai, vai, spune Pierre, râzând.

— Nu, nu e vai, vai, spune Nils. E al dracului de serios.

Nils iese și Benjamin îl vede, în vântul puternic din parcare, cum își apasă telefonul pe o ureche și palma pe cealaltă, ca să oprească zgomotul de pe autostradă. Pierre scutură cartofii în capacul cutiei de la hamburger, așază în rând micile capsule albe cu ketchup – dacă una se termină, următoarea e aproape.

— De fapt, n-am crezut niciodată că ne vom întoarce, spune Pierre.

— Nu, confirmă Benjamin. Îi vine un gând nou, ridică privirea de la mâncare: De ce nu ai crezut?

— Păi din cauza accidentului, spune Pierre. A fost așa de greu pentru tine.

Benjamin privește cât de repede mănâncă Pierre. Înmoaie câte trei cartofi prăjiți în ketchup, care devin grei și se curbează, ca lalelele, când îi bagă în gură.

— Eu încă nu pricep, spune Pierre. De ce ai fost curentat? Nu te curentezi când atingi un fir? Tu n-ai atins nimic.

— Nici eu n-am înțeles, răspunde Benjamin. Zece ani au trecut fără să pricep ce s-a petrecut. Apoi am aflat.

— Așadar, ce s-a întâmplat?

Și Benjamin îi povestește lui Pierre despre arcul voltaic. Există locuri

unde tensiunea electrică e așa de înaltă, că aerul se încinge la mai multe mii de grade și până la urmă devine atât de fierbinte, că se petrece o descărcare, ce amintește de trăsnet.

— Așa s-a întâmplat? întrebă Pierre.

— Da. E ciudat că n-am murit, așa spun electricienii cărora le-am povestit.

— Ai vorbit cu electricieni?

— Da. Cu mulți.

— De ce?

— Voiam să înțeleg ce mi s-a întâmplat.

Pierre dă din cap, privește spre Nils, care s-a mutat, acum stă cu telefonul pe un mic terasament cu iarbă care dă spre autostrada cu opt benzi.

— Știi câte curentări se înregistrează în fiecare an la societatea de electricitate? întreabă Benjamin. Cincizeci. Dar știi câte se crede de fapt că au loc? Peste 20 000. Nimeni nu reclamă. Știi de ce?

— Jenă?

— Exact. Se rușinează. Pentru că sunt electricieni. Ar fi trebuit să știe.

— Incredibil, spune Pierre și lasă deoparte hamburgerul, cu mușcături mici pe o parte, ca rontăit de șoarece. Ia un cartof prăjit, îl roade ca pe un chips sărat și lasă partea de care a ținut pe masă, pe un șervețel. Benjamin vede că a pus mai multe resturi, unul lângă altul.

— De ce nu mănânci și ultima bucățică? întreabă el

— E scârbos, răspunde Pierre. Degetele sunt murdare, au fost peste tot.

Benjamin îl privește pe Pierre cum lasă, una după alta, bucățile de cartofi, și dintr-odată e înduioșat pentru că, văzând cum crește mica grămăjoară de pe masă, îi pare că în ea vede un semn că și Pierre poartă ceva în el, că în această încăpățânare a lui se ascunde de fapt o poveste. Benjamin s-a mirat totdeauna că Pierre pare să fi lăsat în urmă copilăria fără nici o rană. El a scăpat neafectat, ca și cum tot ce se întâmplase se scursese pe urmă de pe el – sau poate chiar îl întărise? Dar când Benjamin își vede fratele stivuind cartofii, pentru prima oară simte că aici ar putea fi o urmă a ceva diferit, căci cel care nu vrea să pună în gură ceva ce el însuși a atins de fapt nu vrea să aibă de-a face cu propria lui persoană. În tăcerea care se lasă zgomotele restaurantului se aud mai tare. Huruitul mașinilor care scutură fără ritm și neliniștit gheața în paharele de plastic, un uscător de mâini din toalete care se aude și apoi tace, murmurul autostrăzii, de fiecare dată când intră un nou client. Cineva comandă înghețată și un mic motor intră în acțiune, întunecat ca cea mai gravă clapă a unui pian, și din nou e aruncat înapoi, în stația transformatorului. Stă în fața peretelui de electricitate, imagini de care încearcă să scape, și poate că reușește, dar știe că ele vor veni înapoi. De câte ori aude sunete înalte, neașteptate, se gândește la explozie. Ca în avion, când trage apa la toaletă, valva se închide cu o izbitură. Luminile puternice au același efect. Când

conduce automobilul pe un drum de țară, în întunericul iernii, și din față vine altă mașină care brusc își aprinde farurile, atunci paralizează pe moment, își amintește de ultima secundă, când încăperea se albise, exact înainte de explozie. Dușumeaua rece în întunericul umed, cum se trezește și încearcă să se orienteze, cum mijește ochii în lumină.

Pentru prima oară în timpul conversației, Benjamin nu-și îndepărtează privirea când Pierre se uită la el.

— Un lucru nu-am înțeles niciodată, spune Benjamin. Cum ați putut să mă lăsați, pur și simplu, acolo?

Pierre pune jos paharul de Coca-Cola, apasă degetele pe un șervețel, scutură zâmbind din cap.

— Asta crezi că s-a întâmplat? spune el. Eu nu te-am părăsit.

— M-am trezit și plecaserăți, spune Benjamin. Ce altceva aș fi putut înțelege?

— Prin urmare, încă nu știi ce s-a întâmplat. Eu nu te-am părăsit. Am alergat spre tine. Am tras de tine și, în aceeași secundă în care te-am atins, m-am curentat și eu.

— Nu.

— Nu?

— Nu poate fi așa.

— Erai leșinat, nu ai văzut nimic. Când ai fost curentat, ai devenit bun conducător de electricitate și când te-am atins am fost la rândul meu curentat. Am picat, pur și simplu. Când m-am trezit, l-am văzut pe Nils dispărând în pădure. Am încercat să te readuc la viață, dar n-a mers. Credeam că Nils o să aducă ajutor. Așa că am luat-o la fugă după el. L-am prins din urmă exact când ajunsese la casă. S-a așezat în hamac, eu nu înțelegeam nimic.

— Și…? întrebă Benjamin. Ce ai făcut?

— Am țipat la el că trebuie să ne întoarcem. Dar a refuzat. Am intrat în panică, i-am căutat pe mama și tata, dar nu erau nicăieri. Așa că am fugit înapoi, doar eu.

— Nu, nu este adevărat. M-am trezit singur în stația de electricitate.

— M-am rătăcit. Am tot alergat, ca să te găsesc, până la urmă m-am pierdut. N-am găsit drumul spre tine, n-am găsit drumul spre casă.

Benjamin își ridică pumnul la frunte.

— Nu-ți amintești? spune Pierre. Când ai venit înapoi acasă cu Molly, eu nu eram acolo. Eram în pădure și te căutam.

Benjamin închide ochii. Seara de *midsommar*. A purtat-o pe Molly până jos, acasă. Zace moartă, pe pajiștea din fața scării de piatră. Mama o ridică și cade cu ea în brațe pe iarbă. O strânge, strigă.

Nils.

Iată-l: jos, pe panta dinspre lac, un pic la distanță, privește întâmplările în tăcere. Mama își întoarce privirea spre Benjamin. El își amintește micile

detalii, cum îi atârna un fir de salivă între buza de sus și cea de jos. Că i se vedea pieptul alb prin halatul de casă desfăcut.

— Ce-ai făcut? strigă ea la Benjamin, iar și iar, pendulând între furie și disperare. Ce-ai făcut?

Dar unde este Pierre? Încearcă să-l vizualizeze, nu-l găsește nicăieri.

— Nu erai acolo, spune Benjamin.

— Nu. Eu alergam de colo-colo prin pădure. Până la urmă am renunțat, m-am așezat pe o piatră. Apoi am auzit țipetele mamei. Urla: „Ce-ai făcut? Ce-ai făcut?“ Și eu am luat-o în direcția țipetelor. Când am ajuns acasă, totul era cu susul în jos. Era… clatină din cap. Era haos.

— Da, spune Benjamin, privind în jos, la tăblia mesei. Ce-ai făcut atunci?

— Nu-mi mai amintesc. Țin minte că voiam să mă spăl. Nu voiam ca mama și tata să vadă ce s-a întâmplat. Eram ars pe mâini și pe brațe. Nu-ți amintești arsurile pe care le-am avut multe săptămâni după aceea?

— Nu.

— M-am dus la toaletă și când m-am spălat mi s-a desprins pielea. Stăteam acolo și vedeam toate bucățile de piele de pe porțelanul chiuvetei, de afară auzeam strigătele mamei, care-mi răsunau în urechi. Parcă eram la război.

— N-am știut toate astea, spune Benjamin. N-am știut că ai încercat să mă salvezi… N-am știut că m-ai căutat.

Pierre ridică din umeri.

— De ce nu mi-ai povestit niciodată? întreabă Benjamin.

— Credem că știi. Mama și tata spuneau că tu nu ești bine, că nu avem voie să vorbim despre ce s-a întâmplat.

Imaginile i se derulează în minte: cum se clatină cu Molly prin pădure, ajunge lângă casă, vede lacul nemișcat. O vede pe mama stând pe trepte. Gura ei pe jumătate deschisă, privirea goală, clipa de dinainte ca ea să priceapă. Dar acum îl vede și pe fratele său mai mic, și-l imaginează în pădure. E rătăcit și a renunțat, până când aude țipetele mamei printre brazi. Atunci o ia la fugă, băiatul cu brațele arse atârnându-i de-o parte și de alta a trupului. Acolo, în amintire, băiatul de șapte ani aleargă, iar sunetul disperării mamei sale îl conduce spre casă.

Benjamin și Pierre se ridică, își pun jachetele. Pierre ia cu el la mașină hamburgerul lui Nils. Când părăsesc masa, Benjamin vede grămada de cartofi prăjiți care a rămas, resturile pe care Pierre le-a așezat unele peste altele, o piramidă îngrijită, ca o mică manifestare de autodezgust.

Se așază în mașină. Mâncarea congelată pe care Nils a luat-o cu el într-o pungă s-a topit, miroase vag a piroști cu carne. Ies pe autostradă, care curând dă într-un drum național; gardurile care opresc animalele sălbatice să pătrundă se termină aici, șoseaua se îngustează și e mai proastă, asfalt peticit și gropi neașteptate, cadavre de animale pe lângă șanț, cu blănuri zdrențuite și carnea

strivită pe drum. Nici o mașină nu vine din sens contrar, doar câte un camion argintiu, încărcat cu bușteni. Radioul pierde contactul cu stațiile, una după alta. Sunt la celălalt capăt al Suediei, tot mai adânc în păduri, vorbesc din ce în ce mai puțin și, când în cele din urmă cotesc din drumul național, tăcerea e totală. Călătoresc din nou prin gaura de vierme.

CAPITOLUL 15
Serbarea de sfârşitul liceului[3]

3. *Studentexamen* – sfârşitul liceului e sărbătorit în întreaga Suedie; absolvenţii, cu şepci albe, având benzi colorate după profilul liceului, străbat tot oraşul, de obicei în camioane frumos pavoazate, cu verdeaţă şi panouri care-i înfăţişează pe foştii elevi, cu fotografii hazlii şi mesaje amuzante şi au loc petreceri care ţin până în zori.

Tata stă lângă fereastra care dă spre piață și privește în jos. Se uită la ceas, se așază pe unul dintre scaunele de lângă masă și-și îndreaptă ochii spre genunchi. E îmbrăcat de sărbătoare, mocasini de culoarea pielii, care devin una cu gleznele, pantalonii de costum, pe care tata, înainte de vreo petrecere, îi lăsa mereu să atârne pe-un umeraș în bucătărie, până în ultima secundă, ca dunga să rămână intactă, un truc care adesea le stârnise dezgust, atât lui Nils cât și mamei, în vreme ce el umbla prin apartament de colo-colo ore întregi doar în izmene. Tata poartă vechea lui șapcă de student, ofilită și fără formă, o cârpă îngălbenită pusă pe cap.

— La dracu', șoptește și se duce din nou la fereastră.

E nevoit să-și lipească fața de geam ca să poată zări ceva pe stradă. Benjamin se gândește cum trebuie să arate tata dinspre cealaltă parte a geamului, dacă cineva l-ar privi din piață, cu mâinile pe geam, obrazul aplatizat, ochii holbați, cercetând terenul. Ca un animal la zoo, care chiar în clipa aceea a înțeles că e captiv.

— E aproape incredibil, mormăie tata pentru sine însuși. Cum să întârzii la propria festivitate de absolvire?

Familia se strânsese de dimineață în curtea școlii ca să îl întâmpine pe Nils, când el apăruse în fugă. Papa le dăduse motivare pentru școală atât lui Pierre, cât și lui Benjamin, ca să poată participa. Era un lucru important. Pierre trebuia să țină o pancartă, o fotografie a lui Nils de când avea trei ani, stând pe oliță și zâmbind spre aparat. Fotografia îl făcuse pe Benjamin să se gândească la o anecdotă de familie pe care o tot povestea mama, despre cum, odată, Benjamin golise oala de noapte, după ce Nils terminase. Mama îl descoperise în baie cu o bucată din rahatul lui Nils în mână; mama povestea

apoi cum îl rodea Benjamin dintr-o parte, „ca și cum ar fi fost o frigăruie de pui“, și ea râdea apoi îndelung, și ori de câte ori spunea povestea asta Benjamin părăsea camera.

A venit o ploaie peste curtea școlii și familia s-a strâns la un loc, sub o umbrelă mare. Apoi a apărut un entuziast, poate directorul, cu un megafon și a numărat până la zece. Atunci s-au deschis ușile, iar elevii s-au revărsat peste mica suprafață de asfalt, toți alergau zăpăciți de jur împrejur, căutându-și familiile. Toți, în afară de Nils. Benjamin l-a văzut imediat, în vreme ce venea cu zâmbetul lui liniștit și calm, drept spre fotografia cu el pe oala de noapte.

— Bravo! a strigat mama, ridicând degetul mare, în vreme ce el se apropia.

Ea și tata l-au îmbrățișat. Nils avea mănunchiuri de flori, ursulești de pluș și sticluțe de șampanie cu panglică albastru-galbenă în jurul gâtului, dovezi ale dragostei întregului cerc de cunoscuți, prietenii pe care Benjamin îi întrezărea doar în treacăt prin apartament. Când Nils venea acasă, după-amiaza, era adesea însoțit de colegi de școală, uneori patru sau cinci tipi care se înghesuiau în vestibul și șușoteau. Nils îi strecura repede în odaia lui și închidea ușa, dar Benjamin îi cerceta cu atenție când intrau și ieșeau. Stătea tăcut în ușa camerei lui când treceau acești coloși, cu fețele distruse de coșuri, tăcuți și cu picioare lungi, cu pulpele urcându-le până la piept.

Nils ținea plicul maroniu în care se aflau notele; o bombă atomică de dezamăgire explodă fără zgomot în curtea școlii, atunci când tata îl desfăcu grăbit și aruncă o privire rapidă peste cifre. Îi întinse hârtia mamei, mai citi o dată peste umărul ei, dădu din cap ca și cum ar fi fost ceva la care aproximativ se aștepta, îndoi foaia de hârtie și o puse în buzunarul de la piept. Dar Benjamin văzu dezamăgirea din ochii lor. Veniseră semnale întreaga primăvară cum că media poate n-o să fie chiar așa de nemaipomenită cum pretinsese mama tot timpul în fața celorlalți copii.

Nils își luă repede la revedere, pentru că urma să meargă pe platforma camionului împreună cu ceilalți colegi de clasă. Promise să vină acasă imediat ce va putea, și se produse un mic tumult, întâlnise un amic și se îmbrățișau unul pe altul, iar sticlele de șampanie de pe pieptul lor zăngăniră când s-au atins. Plecară ținându-se pe după umeri spre lungul șir de camioane care așteptau cu motoarele pornite, împodobite cu crengi de mesteacăn, cu cearșafuri care atârnau pe laturi și mesaje dure, scrise cu spray. Tata strigă în timp ce fiul dispărea în învălmășeală:

— Te așteptăm acasă!

Mama își aprinse o țigară și merseră acasă, strânși sub umbrelă, prin tunelul de sub metrou, familia restrânsă traversând piața cu pancarta în aer, ca o mică demonstrație. Trecuseră mai bine de două ore de când tata prinse a merge înainte și înapoi spre fereastră, ca să vadă o urmă din fiul dispărut. S-a apropiat de masa pusă lângă perete, controlând mâncarea. Erau acolo câteva

farfurii cu mortadela, ridichi și sare. Patru jumătăți de ou, cu câte un strop de icre de somon deasupra. Și pe o farfurie separată, brânză finlandeză Emmental. Era nava-amiral a primirii, asta-i plăcea lui Nils cel mai mult. El obișnuia să-și taie o felie subțire și apoi să ungă pe ea un strat gros de unt, să răsucească totul și s-o mănânce, dintr-o înghițitură, stând seara la televizor. Pierre și Benjamin nu reușeau să privească untul gras peste brânza grasă, se prefăceau că vomită și părăseau demonstrativ salonul. Și Nils rămânea în întuneric, în lucirea rece, albastră a televizorului, tăindu-și o altă felie de brânză.

Mama stă ghemuită pe sofa fumând, cu scrumiera pe genunchi, ca să nu trebuiască să se aplece peste masă. Citește o revistă și, când tata se încurcă în tacâmuri și scapă furculița pe jos, înalță privirea către el.

— Pune șampania la răcit, s-a încălzit deja, spune, întorcându-se apoi la lectura ei.

De jos, din piață, se aude brusc muzică, în vreme ce unul dintre camioanele cu tineri trece lent pe dedesubt, și tata se grăbește din nou la fereastră, se lipește de ea.

— La naiba, spune el când camionul se depărtează.

Benjamin auzi zgomotul liftului care se oprise la etajul lor, ușa care se deschidea, zgomotul unui mănunchi de chei apropiindu-se de ușa de la intrare.

— Acum vine, spuse Benjamin.

— Nu, nu, spuse tata, privind afară. Camionul acesta nu era al lui.

Ușa se deschise.

— Alo! strigă Nils.

Tata se năpusti spre ușă.

— Bun venit! strigă el, privind în jur. Benjamin, vino și tu!

Apoi se întoarse spre apartament strigând „Pierre!“ – care imediat își făcu apariția în ușa dinspre camera lui.

— Iertare, spuse Nils. Camionul a mers în partea cealaltă a orașului și n-am putut sări din el.

— Nu face nimic, spuse tata.

Se ocupa de sticla de șampanie, îndoi staniolul ca pe un trandafir și învârtea cu o grimasă dopul, ținea sticla la distanță, dacă s-ar întâmpla ca dopul să sară în tavan.

— Șampanie roz! strigă el.

Cei cinci se strânseră în mijlocul salonului privind, în vreme ce tata turna în trei pahare. Își scoase ochelarii de pe frunte și îi ciocni precaut de marginea paharului. Își drese glasul.

— Pentru distinsul nostru student, spuse el, ridicând paharul. Suntem mândri de tine!

Mama, tata și Nils ciocniră și băură.

— E caldă, zise mama, întorcându-se spre Benjamin. Poți să scoți niște

cuburi de gheață?

Când Pierre, luând o farfurie, își puse pe ea o jumătate de ou, tata șuieră:

— Dar, te rog! Lasă-l pe Nils să ia mai întâi, pentru Dumnezeu!

— Nu-i nimic, spuse Nils cu o amabilitate care părea neobișnuită și prefăcută. Poate lua înaintea mea.

Un sfert de oră mai târziu, Nils se pregătea să plece din nou. Trebuia să întâlnească câțiva prieteni și pe urmă, seara, avea să meargă la petrecere. Stătea în hol, aplecat peste pantofi, tata era în ușa dinspre bucătărie.

— Nils! strigă el. Făcu gesturi cu farfuria în care era brânza Emmental. Uite ce-ai pierdut!

— Vai, spuse Nils, ce bunătate!

— Putem s-o mâncăm diseară, când te întorci. Oricum, e ultima seară.

— Așa facem, răspunse Nils.

Ușa se izbi din nou și Nils dispăru. Tata rămase un moment privind spre ieșire. Își scoase șapca de student, o puse pe măsuța din hol. Se duse în camera sa. Și începu o nouă așteptare, ca Nils să se reîntoarcă acasă. Acum fiecare oră era importantă, pentru că mâine avea să plece în călătorie, nouă luni ca voluntar în America Centrală. Faptul că plecarea se petrecea așa de repede, imediat după serbarea de absolvire, Benjamin îl vedea ca o provocare periculoasă la adresa mamei și a tatei, un fel de a le demonstra că nu voia să mai rămână acasă nici o zi mai mult decât era necesar. Dar mama și tata păreau să-l creadă, când le spuse că are nevoie de o pauză, că voia să-și curețe mintea și să vadă lumea. Benjamin străbătu holul care ducea la diferitele dormitoare, deschise atent ușa de la camera lui Nils. Bagajele erau deja făcute, trei genți de voiaj care stăteau una peste alta. Raftul de CD-uri era gol, la fel și biblioteca. Pe pereți se mai vedeau doar urmele simetrice lăsate de lipiciul care prinsese afișele de film ale lui Nils. Totul fusese clinic executat. Nils spusese că se va întoarce acasă la primăvară, dar Benjamin înțelegea că cel care lăsa în urmă camera în felul acesta, așa de curată, o părăsea pentru totdeauna.

Se duse în camera lui. Era după-amiază, dar dădea impresia de seară târzie.

Mama ședea din nou pe sofa, cu revista ei. Tata era într-un fotoliu, în camera lui, și citea o carte. Benjamin se așeză pe pat, închise ochii și adormi. Când se trezi, era întuneric afară. Privi ceasul: 22:12. Odaia era rece, pentru că o fereastră rămăsese deschisă, și el se gândi să se scoale, dar renunță. Ascultă zgomotele din apartament, un televizor pornit în salon, dar nu se auzea nici o conversație. Se întorsese Nils? Dintr-odată, un strigăt răgușit al mamei:

— Poți să termini odată!?

Probabil că Pierre sugea cuburi de gheață, mamei îi displăcea, și Pierre o știa, dar nu se putea stăpâni. Benjamin auzi pași pe parchet, Pierre care

părăsea salonul și se ducea în odaia lui. Benjamin îi auzi pașii și deodată acesta apăru în cadrul ușii, cu țigara pe care o avea în mână, și ieși pe micul balcon care se afla lângă odaia lui Benjamin. Pierre fuma de mult pe ascuns, arătând tot mai mult curaj. Mama îi mirosea adesea degetele, făcea controale-surpriză, ca și cum ar fi simțit că fumează. Ca să evite să fie prins, Pierre își stropea degetele cu oțet după fiecare țigară, avea totdeauna cu el o sticlă în servietă și se freca în lift, înainte să ajungă seara acasă. Mirosul acela permanent înăcrit de pe scară, al hainelor lui. Mama nu pricepea nimic. Odată, când intrase pe neașteptate, a spus nedumerită că în odaia lui miroase a mâncare.

Benjamin îl privi pe Pierre, cum stătea afară pe balcon, gesturile lui obișnuite când fuma – își făcea mâna pâlnie, ca să nu se stingă chibritul în vânt, apoi lăsa nepăsător țigara să-i atârne între buze, în vreme ce își trăgea fermoarul de la geacă –, cum se apleca cu mâinile peste balustradă, sugea fumul și-l dădea afară pe nas. Se mișca de parcă ar fi fost mult mai în vârstă, privirea îi încremenea uneori ca și cum și-ar fi amintit de un necaz sau când privea în gol spre orizont, trăgând încă un fum cu chipul impasibil. Lui Benjamin fratele lui nu-i părea nici copil, dar nici tânăr, mai curând apăsat de grijile pe care doar un om care trăise mult le putea simți. Era tot mai închis, rareori voia să vorbească despre lucruri pe care le trăiseră împreună. Era o schimbare. Benjamin își amintea că odată, când mama și tata se certau violent, strigau prin apartament unul la altul, cearta escaladase și confruntarea devenise fizică. Pași iuți pe holul de la intrare, trăgeau amândoi de o ușă, mama încerca să scape de furia bărbatului. Își amintea rânjetul sălbatic al tatei când smucea ușa, vâra o mână prin deschizătură și lovea; își amintea că se ascunsese cu Pierre într-un dulap și închisese ușa. Scandalul continua acolo, afară, zgomotul de trupuri și țipete, sunete care hrăneau în Benjamin imagini de necrezut, iar ei ședeau amândoi pe podeaua dulapului, ținându-se unul de altul, Pierre plângea, iar Benjamin îi astupa urechile cu palmele, șoptind: „Nu asculta!“

Erau împreună.

Mai existau încă momente în care avea sclipiri din ce ar fi putut să fie ei doi. Dimineața devreme, în bucătărie, stăteau unul lângă altul în pijamale și turnau sirop de ciocolată în lapte. Și când Pierre dădea pe jos, Benjamin îl imita pe tata, șoptind îngrozit: „Ce neîndemânatic!“ Iar Pierre imita felul mamei de a încheia conflictele: „Mă duc să mă culc!“ Pufneau în râs. Ședeau acolo, cu părul ciufulit, din nou tăcuți, amestecau în ciocolata cu lapte, erau împreună.

Dar pe urmă mergeau la școală, iar acolo Pierre era altcineva. Ei doi, care totdeauna fuseseră una și aceeași persoană, treceau acum unul pe lângă altul fără să se salute. În vreo pauză, pe drum între o oră și alta, Benjamin mergea pe coridoare și brusc auzea gălăgie între șirurile de dulapuri, și, când ajungea

acolo, vedea că Pierre era cel care împingea la perete un elev mai mic, stătea aplecat, cu capul lipit de fruntea lui. Benjamin observa asta doar rapid, în trecere, nu voia să vadă, ducea cu sine doar imaginea exploziei fratelui său, pe care n-o putea uita. El văzuse asta printre tipii din curtea şcolii sau la găştile care bântuiau prin piaţă, care uneori coborau în staţia de metrou, paralizând un vagon întreg. Observa în ei o masculinitate pe care n-o înţelegea şi căreia simţea că nu-i aparţine. Acum începea lent să priceapă că aşa ceva exista şi în familia lui, în Pierre, în purtarea lui tot mai iraţională, în zornăitul pungii cu steluţe de fier Ninja pe care le făcuse în orele de atelier de la şcoală. Şi Benjamin îl văzuse după-amiaza, stând şi fumând în spatele sălii de gimnastică şi aruncând cu bucăţile de fier în perete, cu prietenii lui. Într-o zi, şi-a oxigenat părul fără s-o întrebe pe mama. Ceva trebuie să fi mers greşit, căci devenise galben ca puiul, şi a doua zi s-a vopsit din nou, de data asta aşa de negru, că bătea în albastru. Era doar o culoare de păr, dar asta modifica ceva în felul în care era perceput, acest păr incredibil, albastru-închis, care se vedea de departe în curtea şcolii, şi acea privire atentă, ca şi cum tot timpul ar fi fost pe cale să cadă într-o cursă. Şi sunetul continuu de pe coridoare, zornăitul stelelor de fier pentru aruncat din geantă, şi elevii mai mici, striviţi de uşile dulapurilor.

Începuse să-l observe pe ascuns pe Pierre în timpul pauzelor şi abia atunci când îşi privea fratele de la distanţă se văzu pe sine însuşi. Era în mijlocul iernii, minus câteva grade şi beznă deja în pauza de la două, iar elevii jucau King pe asfaltul îngheţat; le ieşeau aburi din gură şi, când copiii încercau să arunce mingea de tenis, aceasta li se lipea de mănuşile pline de zăpadă. Benjamin îl văzu pe Pierre privind jocul, stătea în jacheta lui subţire, fără căciulă şi cu mâinile albastre de ger vârâte în buzunarele de la blugi. Şi peste Benjamin se lăsă o mânie bruscă: de ce mama şi tata nu-i dăduseră o haină mai groasă? De ce nu avea căciulă şi mănuşi? Abia înapoi, pe drum spre clasă, simţi că îngheţase şi observă că propria lui geacă era la fel de subţire ca a fratelui său. Lent se înnodară firele, fu silit să se cunoască pe sine însuşi privind în jur. Murdăria de acasă, petele şi şiroaiele de urină de pe duşumea, în jurul scaunului de la closet, care scârţâiau lipicios sub papucii de casă ai tatei, ghemotoacele de praf de sub paturi mişcându-se în curentul de aer de la fereastra deschisă.

Cearşaful care se îngălbenea în patul copiilor înainte ca, în cele din urmă, să fie schimbat. Toată vesela murdară din chiuvetă, cum se ridicau coji de banană neliniştite din ascunzătorile lor de sub farfurii, când cineva dădea drumul la apă. Dungile de murdărie de pe cada de baie, ca marcajele fluxului în porturi, pungile de gunoi stivuite una peste alta lângă raftul de pantofi din hol. Benjamin începea să înţeleagă că nu numai casa era murdară, ci şi oamenii din ea. Începea să completeze un puzzle, comparându-se cu alţii. Obişnuia în timpul orelor să-şi cureţe murdăria de sub unghii cu ajutorul unui

briceag. Era ceva ce făcea să treacă timpul și îi plăcea că ocupația dădea imediat rezultat, își plimba atent cuțitașul pe sub unghie și rândurile negre dispăreau fără urmă, unul câte unul. Aduna murdăria pe bancă, într-o grămăjoară. Dar când privea unghiile celorlalți din clasă, nu vedea nici o murdărie, era cineva care avea grijă de unghiile lor, se asigurau ca ele să fie curate și tăiate. Profesorul de desen, care adesea stătea aplecat peste el, mirosea a cafea, și cămășile pe care le purta aminteau de parfumul merelor. Odată l-a rugat pe Benjamin să rămână după ore. Profesorul s-a ghemuit în bancă, lângă el; i-a spus că, de multe ori când îl ajutase, simțise că băiatul miroase a transpirație și că el nu voia să-și bage nasul unde nu-i fierbe oala, dar știa că adolescenții caută totdeauna motiv să fie răutăcioși și că, într-o zi, o să râdă de el că miroase. Benjamin îl ascultase cu atenție pe profesorul de desen. Există doar două reguli de ținut minte, spuse acesta: schimbă ciorapii și chiloții în fiecare zi. Fă duș în fiecare dimineață. În aceeași seară, se ocupase de igiena sa. Când nimeni nu-l vedea, își băgă mâna sub pulover trecând-o pe subsuori, apoi o mirosea. Simți pentru prima oară mirosul propriei transpirații. Văzu dintr-odată lucrurile clar.

Pe balcon, Pierre făcea un ultim gest cu țigara, aruncând-o cu degetul mare și cel arătător, iar ea o porni ca un licurici peste balustradă. Intră în casă, închise tăcut ușa balconului, făcu câțiva pași în cameră și apoi dispăru. O coadă de miros de oțet pluti în odaie după ce plecase.

Benjamin rămase în pat. Becurile din parcare au pâlpâit și au prins viață, s-au aprins unul după altul, luminând printre jaluzele, formând mici lăncii strălucitoare pe perete. Lămpița de pe pervaz dădea o lumină slabă care desena puncte pe tavan, arătau ca meduzele dintr-o mare verde, pe care le văzuse odată într-un program despre natură, la televizor.

Asculta zgomotele serii de cartier, doi câini lătrând isterici acolo, jos. Câțiva tineri alergau prin piață ca să nu piardă metroul, îi auzea râzând. Și mai slab, dar tot mai distinct, bubuitul îndepărtat al autostrăzii, aflată la vreun kilometru. Trebuia să se scoale. Trecuse toată după-amiaza și seara. Era ostenit, voia să doarmă, dar parcă nu era în regulă ca cineva să doarmă așa de mult. Se așează pe pat, apoi se ridică, îl trecu un fior, se duse la dulap ca să-și caute un pulover. Dincolo de ușă, îl auzi pe tata pregătindu-se de noapte. Când își făcea toaleta de seară, totdeauna își lua lucrurile cu el afară, în hol, unde își spăla dinții, ca și cum n-ar fi vrut să piardă ceva ce eventual s-ar fi petrecut acolo. Apoi se ducea în micul closet de lângă baie, și abia când observa că vizita lui acolo făcea zgomot închidea ușa, hotărât și parcă iritat, ca și cum altcineva ar fi lăsat-o deschisă. Scuipa de vreo două ori în chiuvetă, lăsa apa să curgă, și pe urmă era gata. Pași grei prin hol, Benjamin îl văzu, prin ușa întredeschisă, trecând în pijama. Tata privea în podea.

— Noapte bună! strigă în toată casa.

— Noapte bună! răspunse mama din salon.

Tata se opri un moment, păru să caute ceva anume în tonul glasului ei, ceva care poate ar fi arătat că totuși ea mai voia să-l rețină un moment, să ia împreună un sandvici și un pahar de ceva. Dar răspunsul fusese scurt și definitiv și el înțelese că de data asta n-avea să fie așa. Benjamin îl auzi ducându-se în dormitor. De vreo doi ani dormeau în odăi separate, mama spunea că era din cauză că tata sforăia așa de tare. Iar Benjamin se afla acolo, în întuneric, urmărind întâmplările cu ajutorul sunetelor cunoscute, mereu repetate. Auzi cum mama dădu imediat mai încet sonorul televizorului, văzu cum salonul se întunecă, în vreme ce ea stingea lămpile, una după alta. Mama făcea așa totdeauna după ce tata se ducea la culcare, pentru că știa că există riscul ca el să nu poată adormi și, după o jumătate de oră, să se scoale, să deschidă ușa dormitorului și, avid, să caute prin apartament, dornic de tovărășie, iar în aceeași secundă în care asta se întâmpla, ea închidea fulgerător televizorul ca în salon să se aștearnă bezna. Tata nu intra acolo, făcea doar câțiva pași pe hol. Și apoi se ducea înapoi și se culca. Mama rămânea o vreme pe întuneric. Apoi pornea din nou televizorul.

Benjamin se trezise. Era în pat, probabil adormise iar, fără să-și poată aminti. Se aplecă, uitându-se la ceasul-radio: 00:12. Auzi motorul de la lift, văzu în fața ochilor cum micul cub singuratic de oțel se mișcă prin puțul de piatră. Deseori stătea culcat serile și nopțile, ascultând cum cubul acela se muncea prin trupul imobilului, cunoștea toate sunetele, clinchetul scurt, când mecanismul de închidere bloca ușa și liftul începea să meargă, zornăitul caraghios al soneriei, când cineva nimerea pe butonul de alarmă, sunetul scurt, surd, când liftul ajungea la un etaj și se oprea în sfârșit. Acum știa că e Nils care a sosit acasă și fu izbit de gândul că era ultima dată când auzea zgomotul familiar al întoarcerii lui, semnătura unică de sunet care îi era proprie, pașii tăcuți de la lift la ușă, zornăitul cheilor care totdeauna începea chiar din lift, gest așa de tipic pentru raționalul Nils, căci voia să fie gata din timp, să nu piardă vremea stând la intrare să caute cheile. Prin ușa întredeschisă Benjamin își zări fratele în lumina gălbuie de afară. Strălucea de la lumina lumii de afară, de la camionul acelei seri gri de iunie, de la serbările răcoroase cu bere călâie și pipăielile prin tufișuri; lumea de afară cu peroanele de tren pline de ecouri și autobuzele roșii aglomerate, care se scurgeau spre mahalale. El, acolo în sclipirea sa, inaccesibil, deja plecat, o legendă care odinioară locuise în casa asta. Mama îl întâmpină și merseră amândoi în bucătărie. Benjamin auzea doar urme vagi ale conversației dintre ei, ușa frigiderului care se deschidea și se închidea – cineva scosese desigur brânza Emmental – și hârșâitul scaunelor trase când ei se așezară la masă; auzea murmurul surd, prin trei pereți, cuvintele care se schimbau, greu de prins, dar imposibil să le pierzi melodia, vocalele moi, tăcerile pline de încuviințare. Benjamin se liniști, se întristă, își simți bătăile inimii, știa că trebuie să se ridice din pat, înainte ca posibilitatea să dispară, trebuia să se repeadă în bucătărie și să-l

implore pe Nils: „Rămâi!“ Să-i spună că nu există alternativă, că el trebuia să rămână, altfel, sincer vorbind, el nu știa cum vor merge lucrurile. Știa că plecarea lui Nils însemna că ceva se va sfărâma pentru totdeauna. Căci, cum va mai putea el să repare vreodată familia, dacă unul dintre membrii ei va dispărea? Mai știa că voiajul lui Nils e un pericol pentru el însuși. Dacă Nils dispare, atunci dispare ceva din realitate, o mână de pe umărul lui care să-l țină pe loc. Acum va fi cu unul mai puțin care să-l asigure pe Benjamin că această familie există și că el face parte din ea. Cineva cu care să poată schimba o privire peste masa la care iau cina, și care să-i poată confirma în tăcere: „Tu exiști.“ Și acestea s-au întâmplat.

Zăcea. Își simțea spinarea apăsată în saltea. Se gândi cât de departe e de pământ. Etajul al treilea. Zece metri până jos, poate doisprezece. Nu ar fi supraviețuit unei astfel de căderi; dacă imobilul s-ar prăbuși, dacă ar cădea direct prin beton? Privi în tavan, căutând ceva de care să se țină, pipăi după cearșaf și perne, altfel s-ar rostogoli spre tavan, o cădere liberă cu o sută de kilometri la oră, direct în suprafața apei, spre meduzele luminoase.

Trebuia să se scoale, trebuia s-o ia la goană afară. Dar cum anume tocmai acum, în mijlocul discuției care nu trebuia întreruptă sub nici un motiv? Aceasta era misiunea lui, să dreagă lucrurile, astfel încât membrii familiei să vorbească unii cu alții – exact așa ca mama și Nils în bucătărie –, ca ei să se iubească și totul să fie în ordine. Vorbele prietenești se auzeau ca o melodie prin pereți, un fredonat optimist, plin de dragoste, care-l țintuia în pat. Îl auzi pe Nils spunând ceva și pe mama, râzând la vorbele lui. Apoi un sunet nou, o ușă care se deschidea – tata se trezise! Făcea unul din tururile sale prin apartament, să vadă dacă nu voia cineva să-i țină tovărășie un moment. Mama încă nu realizase că el s-a trezit, pentru că Benjamin nu auzea încă nici un urlet, nici un glas iritat în noapte, discuția din bucătărie încă îi unea, liniștită, plină de încredere. Auzi sunete pe care nu le înțelegea, un bubuit surd pe parchet, și văzu silueta lui Nils trecând prin dreptul ușii întredeschise, târând genții spre ieșire. Benjamin nu înțelegea, acesta nu trebuia să plece înainte de a doua zi. Trebuiau să mănânce împreună micul dejun și să-și ia rămas-bun! Ce se petrecea?

Privi ceasul.

07:20.

Trebuia să se scoale!

Tata trecu prin fața ușii, nu mai era în pijama, ci complet îmbrăcat.

— Ai luat totul? îl auzi întrebând.

— Da, răspunse Nils.

Târșâitul genților, ușa care se deschise. Benjamin voia să strige, dar nu reuși să scoată un cuvânt.

— La revedere, băiete! spuse tata. Ai grijă de tine. Și telefonează când poți.

Uşa se închise la loc.

CAPITOLUL 16
Ora 8:00

Cerul se crapă și o ploaie nebună cade peste mașină, apoi se pornește vântul. Benjamin îi vede semnele prevestitoare în întunecimea care s-a lăsat dintr-odată, în steguleţele smucite de pe fațada hotelurilor și în mersul aplecat al pietonilor de pe trotuare. E un vânt care ar putea spulbera un oraș, o furtună care ar trebui să aibă nume de om.

Și la fel de repede cum a venit, vremea rea dispare. Frații coboară din automobil, aerul e limpede după potop. Traversează cimitirul, pământul a năvălit peste pietre, apa se mai scurge încă în șanțuri. Intrarea e îngustă, cei morți zac strânși de-o parte și de alta a potecii de pietriș pe care pășesc: Benjamin și Nils, unul lângă altul, Pierre, un pic în urmă, citește cu glas tare numele celor morți. Le lămurește uneori fraților amănuntele, citește versurile gravate în piatră. Mai ales morții tineri îi stârnesc interesul.

— Doisprezece ani! strigă el.

Merge cu privirea țintă pe pietrele de mormânt, se oprește, Benjamin îl aude strigând:

— O, la naiba, ăsta are șapte ani!

În spatele unei mici coline se ridică o clădire de ciment cenușiu, e crematoriul. Benjamin mai vizitase unul odată, demult, fusese o excursie cu temă la școală și câteva lucruri nu le uitase niciodată. Văzuse frigiderele în care erau așezate sicriele înainte de a fi incinerate. Morții, la rând, așteptând să dispară. Manipularea industrială, micile macarale care transportau sicriele înainte și înapoi. Jargonul personalului, ironiile și strigătele când transportau corpurile, ca și cum ar fi lucrat la un depozit de fructe. Copiii, stând pe un rând în căldură și luminați de sclipirea galbenă a crematoriului, priveau la sicriele care erau date hrană focului. Printr-un geam mic puteau urmări mânia flăcărilor care distrugeau lemn, țesătură, carne, toate amestecate la un loc. Directorul crematoriului a scos un vas mare de oțel inoxidabil, care amintea de vasele în care li se aducea mâncarea la școală. Avea o cazma cu coadă lungă, pe care o folosea să răscolească prin resturile umane. Chiar lângă

crematoriu exista un coș; acolo paznicul punea lucruri pe care nu le dovedise focul. Plombe de amalgam, cuie din sicriu. Copiii au avut voie să privească în coș, paznicul l-a ridicat în fața lor, l-a scuturat ca pe o pungă de bomboane. Benjamin văzuse șuruburi care fuseseră prinse în șolduri, proteze, resturi de pompe de insulină și pacemakere, o grămadă de fleacuri ale morții acoperite de cenușă. Bărbatul îi avertizase pe copii, puteau privi în altă parte dacă așa voiau, și câțiva au întors capetele spre perete, dar Benjamin s-a uitat atent când directorul crematoriului a scormonit în ce mai rămăsese din schelete. O parte din oase păreau neatinse. Bărbatul luase cazmaua ca să dea deoparte bucățile mai mari. Apoi coșul a fost golit într-un concasor și, când pulberea fină a fost turnată într-o urnă, pe Benjamin l-a izbit gândul că aceasta nu era cenușă, cum crezuse el întotdeauna. Erau oase zdrobite.

Frații intră pe ușa crematoriului, micul hol seamănă cu un birou de recepție nepăzit. Pierre apasă pe o sonerie care se aude răsunând undeva, înăuntru. Benjamin privește în jur, e ca și cum s-ar afla în același timp în viața privată, dar și în cea publică, este în același timp birou și loc de luat cafeaua, cu agende deschise, creioane roase lăsate pe masă, fotografia unei echipe de hochei pe perete. Un bărbat sosește din interiorul crematoriului, se observă imediat că aici se lucrează cu moartea într-alt fel decât la antreprenorii de pompe funebre, care, subțiri și îmbrăcați în negru, oferă cafea văduvelor. Bărbatul sosește cu un zuruit de chei, îmbrăcat în blugi din albastrul cărora a mai rămas doar o urmă pe șolduri.

— Suntem aici ca să luăm urna mamei, spune Nils și, scoțând o mapă din geanta laptopului, întinde hârtiile pe masă, îi dă bărbatului una dintre ele, iar acesta începe să tasteze la computer.

Tăcere.

— Exact, spune el. Aici o avem, da. Dar ea va fi pusă în mormânt astăzi, după-amiaza?

— Nu, s-a schimbat, spune Nils. Am sunat aici mai devreme și am contramandat înmormântarea.

— Ciudat, spune bărbatul. N-am nici o dispoziție despre asta.

— Am primit confirmarea.

Bărbatul tastează ceva la computer, se apleacă în față ca să descifreze informația. Un radio se aude din camera alăturată și ceva mai departe răsună niște zdrăngănituri puternice, ca niște focuri de armă într-un hangar, urmate de voci răsunătoare. Benjamin își imaginează cum le apare în față o piedică specială, un coșciug mai mare decât gura crematoriului, de pildă.

— Cu cine ai vorbit când ai telefonat? întreabă bărbatul de la computer. N-am fost eu.

— Nu-mi amintesc. Dar a fost de curând.

— Așa… spune bărbatul. Nu înțeleg nimic.

Nils frunzărește din nou hârtiile, scoate documente noi, pe care le așază

unul lângă altul pe masă.

— Aici e comunicarea trimisă la Prefectură, unde noi scriem că intenționăm s-o înmormântăm pe mama singuri și că vrem să luăm urna. Am completat-o și am trimis-o prin e-mail azi-dimineață.

Bărbatul de la computer nu atinge hârtiile, se apleacă doar deasupra mesei și le citește.

— Asta nu e o comunicare, spune el. Este o cerere. Trebuie s-o aprobe Prefectura.

— Poftim?

— Nu poți să vii pur și simplu și să iei o urnă. Faci o cerere să ți se permită să împrăștii tu cenușa, scrii unde anume, atașezi o hartă sau o fotografie marină, dacă e vorba de mare. Apoi, Prefectura analizează și, după o săptămână sau așa ceva, ei comunică decizia.

— Din păcate, nu avem o săptămână. Trebuie să se întâmple azi.

— Nu pot să vă dau urna dacă nu știu că a fost aprobat de Prefectură.

— Nu poți doar să te uiți pe documentele astea? Vezi că nu e nimic ciudat! Suntem doar un pic presați de timp.

— Noi, pe-aici, avem o vorbă, zice bărbatul, adună hârtiile și le așază în aceeași grămadă. Fiecare lucru la vremea lui, și doar câte un lucru o dată. Când te ocupi cu așa ceva, nu poți să fii grăbit.

Nils râde foarte scurt. Așază metodic hârtiile înapoi în mapă și o închide.

— Uite cum stau lucrurile. Astăzi mama trebuie înmormântată. Și ieri-seară eu și frații mei am fost în apartamentul ei, ca să vedem dacă e ceva de valoare ce am fi dorit să luăm înainte ca firma de mutări să vină să arunce totul. Undeva, la fund, în sertarul biroului am găsit un plic, cu textul: „Dacă mor.“

Nils deschide din nou mapa și scoate un plic. Îl întinde bărbatului.

— Nu trebuie să citești tot, doar atât.

Arată cu degetul ultimul paragraf.

— Aici mama scrie clar și limpede că nu vrea să fie înmormântată în cimitir. Prin urmare, nu vrea să aibă înmormântarea pe care i-am planificat-o și pentru care am lucrat normă întreagă în ultimele două săptămâni. Nimeni nu vrea mai mult ca mine să fie înmormântată aici, în după-amiaza asta, dar acum încercăm doar să îndeplinim ultima dorință a mamei. De aceea trebuie să oprim înhumarea de astăzi. Și trebuie să obținem urna.

Bărbatul mișcă tăcut buzele, în vreme ce citește.

— Vai, spune el. Înțeleg ce problemă e pentru dumneavoastră.

— Da, spune Nils. A fost o noapte lungă.

— Îmi imaginez, spune bărbatul. Îi înapoiază plicul lui Nils. Dar îmi pare rău. Ar fi ilegal, dacă v-aș da urna.

Își pune amândouă mâinile pe masă. Cămașa suflecată dezvăluie tatuaje vechi, care s-au topit în piele.

— E vorba de respectul pentru morți, spune el.

Acum în încăpere s-a lăsat tăcerea. Nils privește în jos, la mapa care se află în fața lui. Pierre face doi pași în față, se așază chiar lângă masă, în fața bărbatului. Benjamin pricepe imediat, după poziția trupului lui Pierre, după felul în care ceafa i se afundă între umeri și vocea îi răsună din fundul gâtlejului, de parcă i s-ar opri în gât.

— Am putea totuși să privim urna un moment? spune el.

— Da, încuviințează bărbatul. E permis.

— Unde e urna?

— În camera urnelor. Așteptați.

Bărbatul caută în computer, mormăie câteva cifre pentru el însuși, ca să le memoreze, și apoi dispare. Benjamin aude zornăit de chei într-o odaie din spate și, după un moment, bărbatul este înapoi. Urna e verde, făcută din aramă. Netedă și rotunjită, iar pe capac are un mic mâner în formă de făclie. Bărbatul pune urna pe blatul biroului, apoi totul se desfășoară foarte repede. Piere smulge urna și i-o pasează lui Benjamin, fuge spre blatul de lemn, pur și simplu sare peste el, îl pune pe bărbat la pământ și se așază deasupra lui.

— Șobolan mic, spune el.

Bărbatul se zbate și se strâmbă, încearcă să se elibereze, dar Pierre îl ține strâns, își apasă brațul pe grumazul lui.

— La dracu', Pierre, spune Nils.

Își privește fratele, doar o ocheadă, se decide, ia mapa, se întoarce spre ușă și pleacă.

— Casă de nebuni, mai spune ca pentru sine și dispare.

Benjamin împietrește. Îl vede pe Nils părăsind încăperea și nu-l poate urma, îl vede pe Pierre atacându-l pe omul de la crematoriu și nu poate interveni. Stă doar acolo, privind evenimentele inexplicabile care tocmai se petrec. Vede furia lui Pierre. Nu știe ce înseamnă, nu simte întregul suflu al acestei forțe, nu știe de ce e capabil Pierre. Acesta a pus un genunchi pe spatele bărbatului și se apleacă în față, șoptindu-i în ureche:

— Mama noastră a murit.

— Dă-mi drumul! strigă bărbatul.

— Tacă-ți fleanca! șuieră Pierre. Mama noastră tocmai a murit. Și tu spui că nu avem dreptul la cenușa ei?

Pierre îl ține probabil într-un fel care i-a prins vreo încheietură, pentru că bărbatul stă absolut nemișcat, cu fața lipită de podea. După un moment, el cedează, smuciturile se opresc, curând zace complet inert. Benjamin îi aude respirația grea.

— Acum o să-ți dau drumul, spune Pierre. Și tu rămâi acolo. Înțelegi? Nu te miști un centimetru, pentru că altfel o să-ți fac din nou rău.

Pierre slăbește lent strânsoarea. Se ridică. Bărbatul rămâne pe podea.

— Șobolan, zice Pierre.

Sare din nou peste blatul mesei.

— Hai Benjamin! spune.

Pierre ia urna din brațele lui Benjamin și frații ies, merg grăbit pe drumul cu pietriș, printre pietrele de mormânt. Benjamin vede automobilul, cu toate perlele de ploaie de pe lacul capotei, parcat neîndemânatic lângă drumul îngust, roata dreaptă e pe asfalt, cea stângă pe pământ sfințit. Pierre deschide portbagajul și Benjamin așază urna acolo. Trece de Nils, care e așezat în spate, vede cum acesta privește fix cerul de culoarea betonului. Se urcă și pornesc.

— Cum facem cu mormântul tatei? întreabă Benjamin.

— N-avem timp acum, pentru că s-ar putea foarte bine să ne urmărească, răspunde Pierre. Dar pe drum pot să trec prin față.

Benjamin ia buchetul de lalele pe care l-a pus pe bordul mașinii, pipăie tulpinile tari. Tata și mama iubeau lalelele, pentru că erau un semn că vine primăvara. De când putea să-și amintească, în fiecare vineri din martie și până în mai, tata cumpăra un buchet de lalele care stăteau pe masa din bucătărie și o așteptau pe ea când sosea acasă, după slujbă. Acolo e cel mai înalt mesteacăn din cimitir, sub el zace tata. Totdeauna a fost hotărât așa, acela avea să fie locul lui. Frații conduc lent prin fața copacului, văd piatra funerară a tatei, un bloc puternic cu puține semne care îi rezumă viața.

— Vedeți groapa? întreabă Pierre.

Lângă mormânt se vede o gaură de forma unui cilindru. Suficient de mare cât să cuprindă o urnă. Paznicul își făcuse treaba, totul era pregătit pentru după-amiază, când mama ar fi trebuit să fie coborâtă acolo. O ceață vine dinspre pădure, mesteacănul greu își lasă frunzele pe pământul dimprejur, și Benjamin își amintește ceva din urmă cu o viață: în dormitorul mamei și al tatei, cutii de carton stau stivuite de-a lungul pereților – tocmai s-au mutat? Mama și tata scot lucruri din cutii și brusc se reped spre patul gol, se întrec râzând, pentru că amândoi vor să stea pe aceeași parte, amândoi vor să stea pe dreapta. Strigă și se luptă în glumă, se rostogolesc și apoi se sărută. Nils e stânjenit și dispare, dar Benjamin rămâne, nu vrea să piardă nimic. Când Benjamin privește spre piatra de mormânt a tatei, vede că mama ar fi primit partea din dreapta și că ei ar fi zăcut acolo, morți, împreună, dar scrisoarea mamei a schimbat totul și, peste câteva ore, paznicul va veni înapoi, cu noi hotărâri, și va acoperi din nou groapa, desăvârșind trădarea mamei, făcând veșnică singurătatea tatei.

Ies din cimitir și curând sunt pe drum, un automobil încărcat cu frați și cu un vas de aramă cu oasele sfărâmate ale mamei lor. Trec prin suburbii, prin comunele pline de semafoare, apoi ies pe autostradă. Privește marile linii de înaltă tensiune de-a lungul autostrăzii Europa. Cablurile negre se apleacă lent spre vara de dincolo de geamul lateral al mașinii, se întorc apoi în sus și ating punctul cel mai înalt acolo unde sunt prinse în vârful enormelor construcții de

oțel care mărginesc drumul la intervale de câte o sută de metri, apoi copacii apar din nou, făcând plecăciuni pajiștilor de sub ei.

CAPITOLUL 17
Fugarii

Ziua aceea începuse cu promisiunea unui tur cu schiurile. Era o duminică de martie, două săptămâni după ce Benjamin împlinise douăzeci de ani. Ședea în bucătărie și îșI privea tatăl, care-și pregătea micul dejun. Purta halatul deschis la culoare care expunea necruțător diferitele pete de la mic dejunurile din toate timpurile, părul îi era răvășit, ochelarii îi atârnau de lanț pe piept. Mormăi „la dracu'!“, atunci când scăpă prea repede unul dintre ouă în apa clocotită și acesta se spărsese. O vreme șovăi între diferitele îndeletniciri – prăjitorul de pâine aruncă-n sus felia, ceainicul începuse să șuiere –, pe urmă puse ordine în acțiuni și ieși în cele din urmă cu tava pe balconul îngust din fața camerei lui Benjamin. Benjamin îl urmă. Răcoare, aer rece și un soare care încălzea doar când se potolea vântul ușor. Era prea rece ca să se poată sta afară, dar tata nu se sinchisea de asta, el spunea totdeauna că nu vrea să piardă primăvara.

— Stai cu fața la soare, spuse tata. E plăcut.

— Nu, nu vreau.

— Ești sigur?

ÎșI amintea că șezuseră acolo, afară, în vreme ce restul familiei dormea, privind cum contururile dimineții deveneau tot mai clare. Tata îșI bea ceaiul, care mirosea a gudron și a otravă și care scotea aburi. Privea peste parcarea acoperită de zăpadă și peste pădurea apropiată ce-nconjura lacul. ÎșI amintea că tata închisese ochii un moment, sprijinindu-și capul de zidul casei, apoi îșI curăță ouăle și, de câte ori începea unul nou, se putea vedea direcția vântului, după aburii care dispăreau de-a lungul fațadei.

— Facem astăzi ceva, doar tu și cu mine? întrebă tata.

— Cu plăcere. Ce-ai vrea?

— Nu știu, spuse tata. Mergem cu schiurile de fond?

Benjamin îl privi întrebător.

— Schiuri de fond? Avem așa ceva?

— Da, sigur. Trebuie să mai fie pe undeva. Cred că-s în pivniță.

Fusese o vreme, deși părea că aparține unei alte vieți, când el și tata porneau în drumeții cu schiurile. Urme albe prin păduri negre, pe întinderi cu deschidere peste văi, unde tata ostenea așa de tare, că trebuia să se oprească un moment, să stea și doar să privească. Scoteau mâncarea, tartine duble cu pastă de pește presată atât de tare că se scursese peste margini, pătând plasticul, și portocale pe care le cojeau cu degetele înghețate. Apoi o porneau din nou, soarele jos și praf de diamante în zăpadă, coborau iute pe povârnișuri, în pădurea tăcută, goală și moartă, doar urme de gheare și copite peste cele ale schiurilor, ca și cum ea trăia în ascuns, acolo unde nimeni nu putea s-o vadă. Ajungeau acasă cu obrajii roșii, se aruncau pe sofa și tata îi freca picioarele lui Benjamin în palme, ca pe chiftele, ca să-și recapete căldura.

— Ar fi minunat să mergem din nou cu schiurile, spuse Benjamin.

— Sigur c-ar fi!

— Doar tu și cu mine.

— Da, doar tu și cu mine.

Benjamin găsi schiurile tatei în pivniță, dar ale lui dispăruseră. Și, de altfel, nu erau prea mici pentru el? Se hotărâră să meargă jos, în centrul comercial, să cumpere bocanci noi și schiuri pentru Benjamin. Traversară parcarea, trecură pe aleile pe care se aruncase nisip peste zăpadă până la centrul comercial și, exact lângă fântâna din care acum se scosese apa și unde vara obișnuiau să se certe între ei vagabonzii, tata se prinse brusc de cap. Se clătină în față, se bălăbăni în cerc, apoi reveni la locul de unde începuse. Benjamin îl prinse de umăr.

— Ce se-ntâmplă? întrebă el.

— Nimic, răspunse tata. M-a apucat doar durerea de cap.

Tata stătu un moment pe loc, privind în zăpadă cu sprâncenele încruntate, apoi se aplecă să-și ia de jos căciula, care îi căzuse. Și atunci se prăvăli. Benjamin se aruncă peste el, îl întoarse pe o parte, încercă să-i controleze mișcările rapide ale capului.

— Nu știu ce se întâmplă, șopti tata. E ca și cum ceva a explodat în cap.

Așa a fost în dimineața aceea când tata a făcut congestie cerebrală.

A venit personalul ambulanței și Benjamin a fost șocat de lipsa lor de interes; nu lucrezi așa de lent cu cineva care poate să moară. Au coborât din mașinile lor, l-au controlat pe tata, pe urmă au deschis cu indolență ușa din spate și au tras afară patul de metal lucios. L-au lăsat să se întindă singur acolo, l-au legat peste burtă cu o curea. Tata urmărea cu ochii mari tot ce se petrecea în jurul lui, unul dintre oamenii de la ambulanță i-a pus cu grijă mâna pe umăr, i-a captat în cele din urmă atenția, tata l-a privit drept în ochi.

— Ai făcut o congestie, i-a spus bărbatul.

— Ce spui? a zis tata ca și cum ar fi fost o curiozitate nostimă.

Nimeni nu a avut voie să meargă cu ambulanța. Benjamin a stat alături,

asistând cum l-au pus în mașină. Li s-au întâlnit privirile. Tata a prins mâna lui Benjamin, a scuturat-o de parcă ar fi fost un steguleț de semnalizare.

— Și noi, care trebuia să mergem cu schiurile, a zis.

Portiera din spate s-a închis și automobilul a manevrat lent, trecând pe lângă curioșii de pe trotuare.

Pierre, Benjamin și mama s-au adunat apoi în jurul patului de spital de la secția de terapie intensivă și, când a venit doctorul, lucrurile au devenit mai clare: evoluția părea să fie una bună. Tata avusese o hemoragie ușoară în creier și un scanner arătase că nu fusese afectată nici o funcție esențială. Posibilitatea de oxigenare continua să fie scăzută, și acest lucru îl necăjea un pic pe medic; tata trebuia supravegheat câteva zile la spital, dar, dacă totul mergea bine, se va putea întoarce acasă curând.

Nils, care locuia în afara orașului, a sosit la spital după o oră. Era însoțit de o femeie cu perucă. Benjamin știa cine este, se întâlniseră mai demult, cu vreo jumătate de an în urmă, când Nils o luase cu el acasă la un prânz de duminică, la mama și la tata.

— Vă întrebați poate în legătură cu peruca? spusese ea după câteva minute doar.

Peruca era blondă, aproape albă, cu un breton foarte marcat, încât să nu fie nici un dubiu că nu e vorba de părul ei adevărat. Femeia a explicat că tocmai acesta era scopul. Avea o boală, îi cădea părul. Într-o lume în care cei mai mulți se rușinează că și-au pierdut părul, ea se hotărâse să facă exact pe dos. Nu se rușina absolut de loc. Făcuse din perucă, din căderea părului o parte din identitatea ei. Vorbea repede și nu se lăsa întreruptă, lui Benjamin îi era teamă că mama își va pierde curând răbdarea. Ea mângâia brațul lui Nils peste masă, în timp ce vorbea, îl scărpina atent cu unghiile lungi. Nils s-a ridicat să umple carafa cu apă, Benjamin l-a văzut ducându-se în bucătărie, plin de o încredere în sine pe care Benjamin n-o recunoștea. La sfârșitul mesei, femeia pur și simplu și-a scos peruca, punând-o pe masă lângă ea. N-a comentat gestul și atunci nimeni n-a făcut-o, dar o tăcere neplăcută s-a așternut ca un capac peste tot – zdrăngănitul de tacâmuri pe porțelan, privirile care pe ascuns se îndreptau spre capul ei proaspăt ras. Lumânările aprinse de pe masă i se reflectau în țeastă. Și acum iat-o acolo, femeia cu perucă, de data asta fără perucă, în spațiul cel mai intim al familiei, dincolo de toate barierele, o lipsă de granițe întrupată. Poate voia să impresioneze, și chiar a reușit pentru un moment, dar când a plecat a fost ca atunci când amesteci în siropul unei oale cu dulceață, după un moment totul revine ca la început.

Femeia cu perucă venise la spital, mână în mână cu Nils; îmbrățișă pe fiecare membru al familiei. Era pentru prima oară când Benjamin îl întâlnea pe Nils după multe luni, dar poate datorită ei întâlnirea i se păru mai simplă decât și-ar fi imaginat. Tata era amețit. Privea peste măsuța rulantă de lângă pat, privirea lui căutătoare, ca în după-amiezile de vară de la casa de vacanță,

când cerceta farfuriile celorlalți, la vânătoare după mai multă mâncare. Își privea copiii.

— A fost scârbos cu ambulanța, se plânse el.

— Te înțeleg, aprobă Benjamin.

Pierre îi întinse paharul cu suc și tata supse gânditor din pai, în vreme ce privea în tavan.

— Dar tipii de la ambulanță erau simpatici, spuse el.

— Despre ce ați vorbit? întrebă Pierre.

— Mi-au pus o grămadă de întrebări și m-au rugat să fac o grămadă de lucruri caraghioase, ca să vadă cum mă simt.

— Ce fel de lucruri?

— M-au întrebat dacă puteam să zâmbesc. Și am putut. Și pe urmă m-au pus să întind mâna și s-o țin așa cinci secunde. Și m-au rugat să repet o propoziție simplă. Ca să controleze dacă mă bâlbâi.

— Ce propoziție? întrebă Benjamin.

Papa a răspuns, dar Benjamin nu a înțeles ce spunea.

Cei trei fii au schimbat o privire.

După o vreme, tata a ostenit și a vrut să se odihnească, iar când a adormit membrii familiei au părăsit spitalul. Mama a spus că se va întoarce în ziua următoare. Doar Benjamin a rămas, veghindu-și tatăl adormit. Ziua se scurgea și s-a înserat curând, camera s-a întunecat, în partea de jos a ușii, spre coridor, se afla o dungă de lumină galbenă, cu umbre negre când cineva trecea prin față. Pe urmă tata s-a trezit, s-a ridicat în fund și a cerut suc de căpșuni. Așa a trecut seara, au stat acolo împreună, iar dincolo de fereastră cădea o ploaie liniștită. Poate că ultima discuție ar fi putut fi folosită mai bine. Existau, desigur, lucruri pe care după aceea Benjamin ar fi vrut să le fi spus sau întrebări pe care să le fi pus. Amintiri la care avea nevoie de ajutor ca să le sorteze, lucruri pe care îl auzise pe tata spunându-le demult și pe care încă nu le înțelegea. Dar ei n-au vorbit despre ceva ce se întâmplase, n-o făcuseră niciodată și n-au făcut-o nici acum, pentru că nici unul din ei nu știa la ce ar fi dus, și poate nici nu trebuia, poate că această tăcere era cel mai frumos lucru pe care îl puteau avea împreună, pentru că erau doar Benjamin și tata, mama nu era acolo, și ei erau liberi și curați, în afara câmpului ei de forță, ca doi deținuți care au reușit să scape și care acum își reveneau după evadare, degustau tăcerea împreună. N-au vorbit, nu de-adevăratelea, dar poate că au fost fericiți în ziua aceea când, treji, priveau în jur în încăpere și privirile li se întâlneau adesea și-și zâmbeau unul altuia.

— Ce prostie că s-a întâmplat așa, spuse tata.

— Ce?

El ridică mâinile, făcând un gest spre odaie.

— Asta.

— Da, a fost o prostie, spuse Benjamin.

— Și pentru noi doi, zise tata. Îl privi pe Benjamin cu ochii umezi. Noi, care trebuia să ieșim la vânătoare.

Papa spuse că era obosit, se așeză pe o parte și, după o oră, făcu în somn a doua congestie, iar singurele ei semne fuseseră o inspirație puternică, o încruntare între sprâncene și aparatele care porniră să piuie. În încăpere începu agitația, și Benjamin stătea lipit de perete în tot timpul acesta de activitate febrilă, iar pe urmă un doctor îl scoase pe culoar și îi spuse că tata n-avea să-și mai revină de data asta. Benjamin telefonă celorlalți, ei veniră înapoi la patul de boală, unul după altul. Pierre sosi cel din urmă, a intrat ca o furtună, observând uimit că nimeni nu luptă pentru viața tatei.

— Nu există nici un medic aici? întrebă el.

— Nu, spuse mama. Nu mai pot face nimic.

Cineva ridicase patul tatei; în toată zăpăceala aceea, el zăcea aşezat, cu capul pe marginea de metal.

— De ce e așa?

— E… Mama nu mai spuse nimic, făcu un gest cu mâna, ca și cum asta ar fi clarificat lucrurile.

Nils și femeia cu perucă stăteau în umbră, în fundul încăperii, sprijiniți de perete. Peruca femeii era ca o sursă de lumină lâncedă. Purta o bluză subțire pe care o vârâse într-o fustă, vârfurile sânilor se vedeau prin material. În cameră mai era și o asistentă, lângă un aparat care părea să măsoare pulsul tatei.

Benjamin se aşezase pe marginea patului, îi pusese o mână pe cap. Tata era schimbat, părea brusc mai slab, cu obrajii scofâlciți, cu sprâncenele încruntate, ca și cum ar fi visat ceva neplăcut. Benjamin îl scutură ușor de umăr șoptindu-i:

— Papa. Sunt aici.

Își puse capul pe pieptul tatălui, ca să-i audă bătăile inimii, închise ochii și văzu căsuța, mica potecă spre lac. Tata stă lângă hangarul de bărci și desface năvodul, patru bibani se prinseseră. Benjamin îl ajută să țină plasa, întinde găleata când un biban sare, și soarele strălucește printre mesteceni, desenează motive pestrițe pe maioul alb al tatei, iar tata stă acolo concentrat, brusc privește în sus și îl vede pe Benjamin, ca și cum ar fi uitat că acesta se afla acolo. Își zâmbesc unul altuia.

— Ce grozav e că mă ajuți, spune tata.

Sunt doar Benjamin și tata. Și vântul foșnește în mesteceni.

Jos, la lac, o după-amiază fierbinte. Tata și Benjamin și-au așternut prosoapele de baie unul lângă altul, pe mal. Tocmai au făcut baie și zac pe spate, la soare. Tata întreabă dacă-și poate pune mâna pe umărul lui. Benjamin întreabă de ce și tata răspunde:

— Mă simt sigur dacă știu că ești încă aici.

Apoi mâna tatei odihnește pe el, îl apasă cu grijă, el închide ochii și nu

mai simte nici o neliniște.

Merge aproape de tata de-a lungul apei, spre saună. Tata îi strigă pe Nils și pe Pierre.

— Vreți să faceți saună cu noi?

Nici unul nu este interesat. Un mic incendiu, un mic punct ia foc în pieptul lui Benjamin – sunt doar el și tata pentru un moment. Intră în saună.

— Tu așază-te la fereastră, spune tata. Vreau să ai vedere peste lac.

Tata zice că trebuie să asculți atent când torni apă pe agregat pentru că atunci poți auzi pietrele șoptind, și tata ridică un deget în aer: șuieră și sfârâie când apa se transformă în vapori și tata suflă peste pietre.

— Aveți grijă unii de alții, șoptește el. Promiteți să ieșiți dacă e prea cald.

Își compară mâinile, le întind în fața ferestrei, cu lacul acolo, în spate.

— Eu sunt tu, spune tata.

Benjamin stă culcat la pieptul tatălui, încercând să-i audă inima bătând, și fiecare gând nou începe cu casa și, pentru prima oară de mulți ani, simte dorul să se întoarcă acolo, vrea jos, la lac, să golească barca de apă, s-o împingă în larg, să vadă ciuful tatei în vânt. Privește spre aparatul de măsurat pulsul. Pulsul tatei este de 35. Benjamin nu pricepe. Poate omul avea puls 35, și totuși să trăiască? Scade la 34, apoi la 33. Asistenta întoarce aparatul, ca nimeni să nu fie nevoit să vadă. Și, câteva secunde mai târziu, dă din cap și spune:

— Acum.

Mama confirmă, repede.

— Acum a murit tata, spune ea.

Benjamin ridică privirea. Îl vede pe Pierre în mijlocul camerei, ca și cum s-ar fi hotărât să meargă la tata și apoi s-ar fi răzgândit, cu mâinile în buzunarele blugilor, iar în lumina slabă pare că zâmbește, în vreme ce de fapt plânge.

Nils se apropie lent. Prietena lui merge și se așază pe cealaltă margine a patului, își scoate peruca, o pune alături, se apleacă și-l sărută pe tata pe frunte. Un fulger viu izbește în pereți. Nils a scos un aparat mic de fotografiat, stă la picioarele patului și face poză după poză, camera e luminată de luminile ascuțite.

Benjamin își privește tatăl, și aici, lângă patul de moarte, își amintește ce se întâmplase chiar în dimineața aceea, când tata îi promisese să meargă cu schiurile, iar amintindu-și asta înțelege brusc de ce el, dincolo de toate, îl iubise pe tata așa de nemăsurat de adânc. Șansa de a fi singur cu tata. Aceste clipe îl umpluseră cu oxigen de-a lungul anilor, ele îl făcuseră totdeauna să rămână pe partea bună a vieții. Momentele când o fereastră se deschidea, o posibilitate care îi aparținea doar lui Benjamin și tatălui său, și făceau planuri, șopteau agitați despre tot ce aveau să facă, evadarea se apropia.

Curând se va întâmpla.

Curând vom fi doar noi, tatăl meu şi cu mine.

CAPITOLUL 18
Ora 06:00

Părăsește centrul orașului pe străzile goale, merge pe viaduct, la douăzeci de metri înălțime, un automobil singur pe cele cinci benzi. E o mașină închiriată pe care n-a apucat încă s-o cunoască, încurcă semnalizatoarele cu ștergătorul de parbriz, nu e obișnuit cu schimbătorul de viteze, sunetul pe care îl scoate motorul când accelerează la un stop amintește de dățile când tata greșea viteza a treia și băga într-a-ntâia, iar automobilul sărea și începea să ragă zăpăcit, iar mama striga că nu mai suportă. Câmpia apare apoi repede, cu pajiști, și pășuni, și împrejmuiri electrice care lucesc prudente în soarele care tocmai s-a arătat, lacuri mici cu papură înaltă, brusc o fâneață verde-galbenă plină de rapiță, care apare și dispare, damfuri de balegă de la ferme și casele roșii cu lemnărie albă, înconjurate de câmpurile de cereale pe care tractoarele le-au împărțit cu atenție în pătrate. Merge de aproape o oră, urmează instrucțiunile femeii de pe GPS. Vocea ei apatică, care poate ascunde ceva mai mult, un fel de împotrivire reținută: „Chiar ești sigur că vrei să faci asta?“ Trece prin așezări mici, anunțuri de bazare făcute cu jumătate de inimă, trunchiuri de copac noduroase pe ambele părți ale drumului, ca o eternă alee spre un castel, drumuri asfaltate care duc la alte drumuri asfaltate, mai mici. Conduce repede, ajunge pe un deal și acolo, în mijlocul șoselei, se trezește față în față cu un cerb. Ca și cum l-ar fi așteptat pe el. Frânează așa tare, încât cauciucurile scrâșnesc, mașina se oprește la câțiva metri de animal. Cerbul nu e speriat, nu fuge în pădure cu copitele zgâriind asfaltul. Stă liniștit și privește spre scaunul șoferului. În urma frânei puternice, motorul se oprește și Benjamin îl pornește din nou, cerbul nu reacționează la zgomot, nici măcar când Benjamin îl turează nu face nici o încercare de a se mișca. E un animal foarte mare, doi metri înălțime, poate și mai înalt? Benjamin nu știuse că există cerbi așa de înalți. Animalul stă acolo cu picioarele depărtate, liniștit, ca și cum i-ar fi împiedicat trecerea cu bună-știință, ca și cum ar fi păzit ceva acolo, în spate. Blana brun-roșcată. Coarnele mari pe cap, ca un copac iarna, ochii frumoși în soarele încă jos și norii întunecați, albastru-cenușii care se

arată peste vârful copacilor. E ceva special, să întâlnești privirea unui animal mare. Benjamin își amintește când a mers cu mașina într-o seară de iarnă cu tata și frații lui, asfaltul alb de brumă, drumul flancat de pădure, mestecenii umflați, lipiți de brazii împovărați de zăpadă. Brusc, pe drum s-a ivit un elan, părea înghețat în iarnă ca într-o natură moartă. Tata avea viteză mare, n-a reușit să frâneze. Elanul a fost atins frontal, a zburat pe lângă marginea mașinii și a dispărut în spatele lor. Tata a oprit, s-a dat jos în zăpadă ca să vadă ce se întâmplase cu animalul. Copiii l-au văzut cum dispare în întuneric, în timp ce ei ședeau așteptând în mașină. Luminile de avertizare făceau ca pădurea să fie galbenă. A venit înapoi după o vreme, animalul dispăruse. Toți au coborât să-l caute de-a lungul drumului și până la urmă au găsit elanul. Șchiopătase câțiva metri în pădure și zăcea acolo; Benjamin își amintea ochii lui. Erau umezi și luceau, ca și cum ar fi fost înlăcrimați, într-o blândă certitudine că totul se terminase. Nu făcea nici o încercare să se ridice, doar zăcea acolo și-i privea pe cei patru de pe drum, iar ei îi susțineau privirea. Papa a cotrobăit în portbagaj și s-a înapoiat cu un cric. De ce avea nevoie de el? Le-a spus copiilor să se întoarcă la mașină, nu trebuiau să vadă.

— Priviți în sus, a spus tata. Priviți stelele.

Și ei au privit în sus, din gura fraților ieșea abur, noaptea era limpede și erau departe de cel mai apropiat oraș, nici o lumină nu tulbura întunericul, stelele trimiteau semnale spre el, de parcă universul încerca din toate părțile să-i capteze atenția. Și era ca și cum totul de acolo, de sus, venea mai aproape, eterul îi apăsa obrazul, și dinspre Calea Lactee se auzea sunetul universului în expansiune, un fel de pârâit prelung, ca atunci când cineva încordează un arc și lemnul vorbește. Și el, un băiețel care deseori se simțea lăsat la marginea lucrurilor, în momentul acela a simțit că el și frații lui erau în centrul universului, exact când tata a dispărut în pădure cu cricul și ei au rămas cu fețele întoarse spre cerul care trosnea.

Tata a ieșit pe drum mai sus și a strigat:

— Haideți acum, copii!

A pășit repede spre mașină, a aruncat unealta în portbagaj. Benjamin a privit spre locul unde elanul se culcase ca să moară, dar de acolo dispăruse orice privire. În automobil, frații stăteau tăcuți și tata a lovit de două ori în volan cu mâinile însângerate și a plâns, a hohotit ca un copil tot drumul până acasă.

Benjamin coboară din mașină și se apropie încet de cerbul care privește spre pădure, și apoi din nou spre Benjamin. Se duce până la el. Îi pune cu grijă o mână pe bot. Animalul stă, privește în ochii lui, respiră liniștit, suflarea caldă curge printre degetele lui Benjamin. Aerul rece al zorilor de vară a fost încălzit de plămânii animalului. Își amintește când aproape se înecase în apa rece ca gheața, își pierduse cunoștința și se trezise cu apa caldă care îi curgea peste mâini. Era așa de plăcut, voia mai mult, voia ca apa să continue să-l

încălzească. Abia mai târziu a înțeles că vomitase apa care-i ajunsese în plămâni și de aceea era caldă. Plămânii o încălziseră înainte s-o arunce înapoi.

Cerbul fornăie în palma lui Benjamin și pe urmă pleacă, mai întâi câțiva pași nesiguri pe asfalt, dar când ajunge la șanțul cu iarbă începe să foarfece cu lejeritate printre copaci. Când a ajuns la o oarecare distanță, se oprește și se întoarce. Îl privește pe Benjamin, apoi ia din nou viteză. Benjamin urmărește animalul până ce acesta dispare. Urcă apoi în mașină și conduce mai departe, iar femeia de la GPS, care a urmărit tăcută drama cu sufletul la gură, își reia cuvintele cu voce scăzută și, după un moment, se precipită, la dreapta și pe urmă la stânga și iar la dreapta, și apoi Benjamin a ajuns la casa fratelui mai mare. Benjamin privește în sus spre vila înconjurată de un gard alb. Apasă claxonul de două ori, îi pare că vede o oarecare mișcare în geamul de la ușă. Nils locuiește aici de mai mulți ani, dar e prima oară când Benjamin îl vizitează. E mai mică decât crezuse, o casă cu un etaj, de cărămidă, cu o mică grădină în față. În livadă, un singur măr. Nils iese după un moment, cu o geantă pe umăr și o pungă, pe care o știe de ieri – sunt piroștile înghețate pe care le găsiseră în congelatorul mamei. Nils are și un castron în mână. Se oprește pe scara verandei mici și fluieră, nu trece mult și pisica apare furișându-se pe lângă pereți. Nils se lasă în genunchi și pune castronul pe pământ. Pisica îi dă târcoale, miroase și apoi pleacă. Ce grasă s-a făcut! Benjamin își amintește când au cumpărat-o de la un adăpost pentru animale din afara orașului. A fost dragoste la prima vedere. S-au chinuit să stabilească ce culoare are, și directoarea, o tanti căreia i se cojea pielea roșie și inflamată, a spus că pisica are culoarea „cafea cu mult lapte“, și atunci Benjamin a izbucnit în râs, pentru că se potrivea așa de bine.

Nils vine spre mașină, pune geanta în portbagaj și punga plină cu mâncare pe locul din spate, apoi se așază lângă Benjamin.

— Măcar acum avem mâncare să ne ajungă, spune Benjamin.

Nils îi aruncă o privire rapidă, ca și cum ar vrea să-și dea seama în ce dispoziție e, iar Benjamin zâmbește, Nils râde și el, trecându-și mâna prin păr.

— Da, așa e cu piroștile, mănânci una, ai mânca-o și pe a doua, spune el.

Benjamin privește spre casă, vede cum pisica se apropie din nou de castronul cu mâncare.

— E totul în ordine? întreabă Nils.

— Da, spune Benjamin. Am văzut un cerb.

— Un cerb?

— Da. Stătea în mijlocul drumului și era să-l lovesc, am oprit mașina doar la câțiva metri de el.

— O! zice Nils.

— Da, putea să se termine prost.

Tăcere între frați, un susur ușor dinspre aerul condiționat. Benjamin ține amândouă mâinile pe volan. Un perete de nori negri se apropie pe cerul

limpede, albastru. Întoarce maşina pe aleea ce duce spre casa lui Nils şi apoi porneşte încet pe acelaşi drum pe care venise.

„Dacă e posibil, întoarce, spune femeia de la GPS.“

Dar e prea târziu pentru asta. Nu mai e cale de ieşire, ceea ce s-a pus în mişcare nu mai poate fi oprit.

— Ei bine, s-o facem, spune el.

— S-o facem, răspunde Nils.

Şi o pornesc în dimineaţa devreme, prin faţa caselor adormite, iar când ajung la drumul deschis care taie prin câmpuri, Benjamin descoperă că se îndreaptă direct spre furtună. Cerul e apăsător, ca şi cum ploaia ar fi târât norii cu ea, spre pământ. Soarele încă luceşte peste maşină, dar se vede clar: în oraş e deja haos. Benjamin se uită la ceas. N-a avut nimic de făcut întreaga viaţa şi, dintr-odată, se întâmplă toate în acelaşi timp, ziua aceasta trebuie să cuprindă aşa de multe şi este aşa de puţin timp! Chiar în spatele unei coame vede pe asfalt două urme de frână, încetineşte, se orientează şi strigă:

— Aici e!

Nils, care stătuse cu ochii în telefon, priveşte. Benjamin dă înapoi până când urma de frână se iveşte în faţa lor.

— Aici am frânat! Pentru cerb!

— La naiba! zice Nils. Se apleacă în faţă, ca să vadă. A fost o frână zdravănă.

Benjamin priveşte liniile negre simetrice de pe drum. Apoi spre pădure. Îşi duce mâna la nas, miroase vârful degetelor, pe ele a rămas un vag damf de animal.

— S-a întâmplat, murmură el.

— Ce-ai spus? întreabă Nils.

— Nimic.

Dar a fost. Pentru că, în aceeaşi secundă în care cerbul dispăruse în pădure, Benjamin a început să se întrebe dacă se petrecuse sau doar îşi închipuise toată povestea. Nu ştia, nu putea decide şi, când se auzise adineauri, povestindu-i lui Nils, parcă nu era încredinţat, nu îi suna verosimil. Pe când lăsaseră în urmă casa lui Nils, era deja convins că inventase totul. Dar era ca şi cum realitatea voia să-i trimită un semn care lua chipul celor două urme de frânare. Se întâmplase. Acolo, în automobil, cu fratele lui alături, cu soarele în spate şi furtuna departe, în faţă, într-o tăcere cu care nu trebuia să se lupte, se simte pentru prima oară de multă vreme eliberat de nelinişte.

— Sunt bucuros că facem asta, spune Benjamin.

— Şi eu, răspunde Nils.

Porneşte radioul, se difuzează o melodie pe care o recunoaşte şi bate ritmul cu degetul în volan. Se apropie de oraş, trec pe sus, pe viaductul de beton, încă total singuri, ca şi cum drumul cu cinci benzi a fost construit doar pentru ei, ca să aibă liberă trecere în această călătorie importantă, iar în oraş

proprietarii de cafenele trag jaluzelele de metal și desfac lanțurile de pe mobilele de afară, iar frații parchează în fața ușii lui Pierre și așteaptă o vreme. Până la urmă Nils îl sună, și curând Pierre coboară cu o geantă mică de voiaj și cu un costum în învelitoare, pe care le aruncă în portbagaj.

— Vreme de rahat la orizont, zice el, când urcă în mașină.

— Bine formulat, spune Nils. Chiar.

— Mulțumesc, răspunde Pierre.

Benjamin râde.

Întoarce, trece cu grijă pe lângă mașinile parcate de-o parte și de alta a drumului. Pierre caută ceva în telefon, apoi îl roagă pe Benjamin să-l cupleze la sistemul audio al mașinii și pune o melodie pe care acesta o recunoaște imediat.

— Mi-am zis că e o coloană sonoră potrivită pentru călătoria noastră, spune Pierre, rânjind.

Este Lou Reed, și Benjamin zâmbește gândindu-se la tot ce vor face acum, la povara aceea uriașă care se află în fața lor, la cum frații se armonizează prin melodia asta, la adăpostul ironiei, când fredonează timid împreună: „*You made me forget myself, I thought I was someone else, someone good*.“[4] Iar când refrenul se apropie, își umplu plămânii cu aer, Pierre strigă „dă mai tare!“, coboară fereastra și toți trei cântă cu buze zâmbitoare despre ziua perfectă. „*Oh, it's a perfect day, I'm glad I spent it with you*.“ Pierre înalță amândouă mâinile, făcând semnul pentru victorie. Nils e mai interiorizat, desigur, dar când Benjamin îl privește, vede că și el cântă din rărunchi: „*Such a perfect day, you just keep me hanging on.*“

4. Piesa la care autorul face referire este *Perfect Day,* compusă de Lou Reed în 1972. (N. red.)

Își privește frații, se gândește că îi iubește.

Traversează orașul spre sud, spre cimitir, trei frați pe drum ca să ia cenușa mamei, și cântecul răsună prin difuzoarele proaste peste dimineața pustie. La un semafor se face brusc roșu și Benjamin frânează puternic.

— Hei! strigă Pierre. Ia-o încet!

— Nu vrem încă un incident, spune Nils.

Pierre ridică ochii din telefon.

— Poftim? spune el. Ce incident?

— Benjamin a fost cât pe ce să calce un cerb.

— O, la dracu', spune Pierre.

Benjamin se gândește la cerb, la momentul miraculos pe care l-au trăit pe drumul de țară. Cum s-a întors la jumătatea drumului spre pădure, ca și cum l-ar fi așteptat să vină, de parcă ar fi dorit să-l însoțească.

— Vă amintiți elanul din copilărie? spune Benjamin.

— Ce? întreabă Nils.

— Când tata a călcat un elan, spune Benjamin. Şi noi l-am căutat şi l-am găsit în pădure. Şi tata l-a omorât cu un cric.

Melodia s-a sfârşit, în maşină s-a lăsat tăcerea. Pierre priveşte pe fereastră.

— A călcat tata un elan? întreabă Nils.

— Ce spui, nu-ţi mai aduci aminte? A trebuit să stăm lângă şosea şi să privim la cerul plin de stele. Şi pe urmă a plâns tot drumul până acasă.

Nils se uită la telefonul mobil, apasă fereastră după fereastră, frunzăreşte printre meniuri. Benjamin îi priveşte uluit, mai întâi pe Nils, apoi, în oglinda din spate, pe Pierre, care-şi drege glasul uşor, întorcând apoi privirea.

— Nu vă aduceţi aminte? spune Benjamin.

Nu răspund.

Un automobil claxonează în spatele lor. S-a făcut verde. Benjamin bagă în viteza întâi şi conduce, totul se întunecă şi el mijeşte ochii ca să distingă drumul. Cerul se crapă şi o ploaie nebună cade peste maşină, apoi se porneşte vântul. Benjamin îi vede semnele prevestitoare în întunecimea care s-a lăsat dintr-odată, în steguleţele smucite de pe faţada hotelurilor şi în mersul aplecat al pietonilor de pe trotuare. E un vânt care ar putea spulbera un oraş, o furtună care ar trebui să aibă nume de om.

CAPITOLUL 19
Cadoul de aniversare

Mama locuia pe cea mai aglomerată stradă din centru. Lată de patru benzi, o arteră de legătură asfaltată, care își croia drum printre casele înalte, iar camioanele care se opreau la stop în fața ferestrelor ei dădeau drumul la gaze. Autobuzele cu motorină făceau coadă în stație, tot felul de vagabonzi cercetau coșurile de gunoi din fața intrării la metrou. Mii de resturi de gumă de mestecat pe plăcile de beton. Scara rulantă, totdeauna defectă, dar reclamată, conform bucăţii roșii de hârtie lipită deasupra cu bandă adezivă neagră. Șoferii de taxi la negru colindau după clienți, făceau propuneri de destinații într-o suedeză stricată. Terasele restaurantelor cu marchize erau într-o continuă turbulență din cauza vârtejurilor provocate de trafic. Benjamin aștepta să se facă verde, privind spre cele două ferestre de la apartamentul mamei, la primul etaj. Vedea baloanele negre din tavan, prinse cu ață. Poate și o umbră, în bucătărie, o făptură aplecată peste chiuvetă, poate că era ea. În continuare ciudată. Părea o străină, cineva care se prefăcea că locuiește acolo, simula că îndeplinește diferite sarcini în bucătărie. Tata ura centrul orașului, ieșea doar să cumpere câte ceva din piață și totdeauna se întorcea tulburat și prost dispus. Faptul că mama se mutase aici părea un protest la adresa lui sau, în orice caz, o încheiere a stilului de viață pe care-l trăise cu el. Doar la câteva săptămâni de la înmormântare, mama scosese apartamentul la vânzare și le comunicase celor doi fii mai mici că poate era pentru ei o bună ocazie de a-și găsi locuințe proprii. Voia să se mute cât de repede posibil, ca și cum ar fi vrut să spună că ea fusese totdeauna prizonieră în alegerea tatei și acum, când era liberă, putea în sfârșit să trăiască viața pe care o poftea. Mobila veche a familiei a fost aruncată sau depozitată, nu mai încăpea în apartamentul de două camere. Cărțile tatei au dispărut, tot peretele acela cald de cărți din dormitorul tatei, pe care el îl scormonea așa de des pe când trăia. Prima oară când Benjamin vizitase apartamentul mamei s-a plimbat tăcut, nu putea privi la ce rămăsese acolo fără să se gândească la toate câte nu erau din celălalt.

Benjamin apăsă pe butonul interfonului de la intrare, deși știa cât de

iritată va fi mama că nu știa codul. După un minut, se auzi un șuierat și ușa se deschise. Urcă sub lumina rece, spre lift. Mama locuia în apartament de trei ani, îl invitase adesea pe Benjamin la masă, la cine cu atmosferă politicoasă, conversații liniștite între înghițituri și fără zgomot de tacâmuri, iar la cafea mama se retrăgea în sine, își lua ziarul și un creion. Fuma țigarete și făcea însemnări pe marginea anunțurilor de voiaj, murmurând cu voce tare numele locurilor. „Lanzarote, nu. Tenerife, nu. Sharm-el-Sheikh… Maroc – acolo nu fusese. Poate ar fi amuzant.“ Și așa se hotăra, pleca la drum doar câteva zile mai târziu, cumpăra un bilet de avion, totdeauna singură, și se întorcea o săptămână mai târziu, iar dacă Benjamin uneori o întreba precaut ce făcea în călătoriile acelea, ea răspundea: „Nu știu…“ Stătea la soare, spunea ea și, dacă avea noroc, întâlnea pe cineva drăguț cu care să vorbească, dar deseori se distra bine singură. Odată s-a întors și a povestit că nu vorbise cu nimeni tot timpul călătoriei. Benjamin se gândea că ar fi trebuit să fie jenant să povestești așa ceva, un semn de nereușită și de singurătate, dar demnitatea ei nu părea afectată. Aproape veselă, era incitată de ideea că vreme de șapte zile nu-și folosise gura ca să vorbească! Și cu asta își relua ziarul, arsă de soare, căutând noi excursii. Benjamin se gândise totdeauna că era ciudat că nu-l întreba niciodată dacă n-ar vrea s-o însoțească într-una dintre acele excursii, dar pentru ea părea natural, era subînțeles că totdeauna merge singură. Scurtele lor întâlniri, pline de tăcere. De fiecare dată după ce își vizita mama, se grăbea acasă, la baie, cu stomacul deranjat. Rămânea multă vreme pe scaunul de la toaletă în tăcere, așteptând să-i treacă crampele.

Era ca și cum se aflau veșnic în alertă unul față de celălalt, în afară de momentele când beau. Poate că doar atunci, în acele seri când stăteau pe vreo terasă jos pe stradă și beau bere împreună, doar atunci puteau să se relaxeze unul în prezența celuilalt. Mâncau ceva, puțin, și beau până se îmbătau, când se închidea restaurantul, apoi traversau strada cu pași nesiguri și intrau în pub. Acolo beau mai zdravăn, mai concentrat. Ședeau printre tineri, studenți care erau atrași de berea ieftină și de verificările de formă ale cărților de identitate. Muzică tare și ochii mamei, încețoșați, și vocea aspră, care devenea drastică și un pic neglijentă. Se referea la patronul prăvăliei spunându-i „cioara de la colțul străzii“, scotea la iveală prejudecăți, conștientă de amuzamentul dubios din ele. Și Benjamin o urma, putea să joace și rolul acesta. Cele mai degajate conversații le aveau acolo, în bar, când schimbau între ei fleacuri și bârfe iuți și beau, beau până ce li se îngroșa pielea și nu mai simțeau curentul rece dinspre ușă. În nici una dintre aceste ocazii, nici măcar când era beată, mama nu s-a apropiat de durerea ei și niciodată nu l-a întrebat pe Benjamin despre a lui. O singură dată, după o asemenea seară în care băuseră destul de tare și nu ajunseseră acasă înainte de ora două – Benjamin se așezase pe toaletă, de îndată ce sosise acasă și își golea stomacul neliniștit, când a primit un mesaj de la mama.

„Nu sunt sigură că vreau să mai fiu aici“, scria ea.

„Să fii unde?“ a întrebat Benjamin.

Ea nu a răspuns și Benjamin s-a întins în pat încercând să priceapă. A văzut înaintea ochilor imagini despre ce ar putea să însemne mesajul.

Acum, Benjamin sună la ușă, auzi zgomotul tocurilor pe podea, care încetă când ea ajunse la preșul de la intrare, și ușa se deschise.

— Hei, băiete, spuse mama și se îmbrățișară.

Simți mirosul de apă de toaletă pe care mama o împrăștiase în apartament, ca să-l acopere pe cel de tutun. Miros de fructe tropicale și de țigări. Lumina era stinsă, lumânări peste tot. Își scoase haina, privi înăuntru. Sosiseră câțiva oaspeți, o femeie destul de vârstnică, cu bijuterii peste tot, cercei grei care-i trăgeau urechile până la pământ, o veche colegă de muncă de-a mamei, după cum înțelese Benjamin. Și o femeie în ciorapi, îmbrăcată în negru, vecina de la etajul trei, explică ea. La rând pe o canapea, un grup de oameni care nu semănau unul cu altul și care, evident, erau împreună. Benjamin se prezentă, și ei îi spuseră că făceau parte din clubul de salsa unde mergea mama. Îl priviră cu interes, zâmbindu-i, erau amabili, urmărindu-l cu privirea, și Benjamin se simțea bucuros, poate pentru că știau cine este – mama le povestise despre el. Despre salsa mama spusese foarte puțin. Benjamin își amintea că de Crăciun ea primise în cutia de scrisori o reclamă despre un club de salsa care căuta mai mulți entuziaști. Ea mersese de probă, dar Benjamin nu știa că mama continuase să danseze. Mama se așeză pe canapea, umplu paharele prietenilor de la salsa. Benjamin îl văzu pe Pierre la fereastră și se duse lângă el.

— Nu prea e înghesuială aici, șopti Pierre.

— E casă deschisă, spuse Benjamin. Nu știm câți au fost până acum.

— Adevărat. Și masa de cadouri dă pe dinafară.

Benjamin privi la cele trei pachete. Izbucni în râs.

— Cum a fost cu darul nostru? întrebă el.

— E pe drum, Nils trebuie să apară cu el din clipă-n clipă.

Mama făcuse sandviciuri cu somon și brânză, care se aflau pe un platou pe masă, și mici tarte cu salată de creveți. Câteva sticle de vin spumant pe o tavă, împreună cu pahare de șampanie. Benjamin cercetă încăperea. Abia acum, cu oameni străini în el, putea vedea apartamentul cu o privire detașată. Scriitorii evrei, pe micul raft de cărți. O fotografie a unui laureat Nobel pentru literatură, pe perete. Simulacrul unei atmosfere academice, pe care Benjamin o cunoștea din copilărie. Frații avuseseră o educație burgheză, care cumva se desfășura la limita sărăciei. Educați ca nobilii, învățați totdeauna să stea cu spatele drept, să spună rugăciunea înainte de masă și să strângă mâna mamei și a tatei când masa se termina. Dar nu exista nici un ban, sau: foarte puțini bani erau investiți în copii. Și educația academică se petrecea cu jumătate de inimă, începea cu zarvă mare, dar nu era niciodată dusă la bun sfârșit. Copiii

n-au fost niciodată la fel de bine-educați ca părinții lor, și asta dădea prilej unor istorisiri nostime, anecdote care reveneau mereu despre cum copiii nu înțelegeau lucrurile remarcabile care-i înconjurau. Favorita mamei: de fiecare dată când ea pregătea *crudité*, un aperitiv franțuzesc care consta din rădăcinoase și legume cu sosuri, copiii credeau că face *kryddigt te*[5]. Asta se întâmplase în anii timpurii, când copiii erau foarte mici și când mama și tata mai aveau încă forță și voință. Când mai existau proiecte legate de familie. Dar pe urmă au dispărut cele mai multe. Lucrurile încetaseră să funcționeze. Cinele dispăruseră încetul cu încetul, pe nesimțite, și când fuseseră cu totul lichidate, de fapt nimeni nu se mai gândea că dispăruseră. În fiecare seară, la șase, copiii se duceau în bucătărie și își ungeau tartine pe care le mâncau în tăcere acolo, bând ciocolată. Singura care mai rămăsese era cina de duminică, când mama se străduia, trebăluia în bucătărie și picura soia în sosul de smântână, ca să capete culoarea potrivită. Cine cu mult vin, dar cel mai adesea acest lucru nu era remarcat în alt fel decât că mama și tata deveneau greoi și tăcuți, închiși în sine. Uneori, după ce terminaseră de mâncat, se putea întâmpla ca mama brusc să se trezească. „Alo!“ striga ea, când frații puseseră paharele pe farfuriile goale și se ridicau de la masă. „Nu plecăm de la masă fără să mulțumim pentru mâncare, nu-i așa?“ Și atunci copiii, zăpăciți, trebuiau să vină, unul câte unul, să-i prindă mâna și să se încline, ca o rămășiță a unui timp despre care abia își mai aminteau.

5. „Ceai cu condimente“.

O femeie între două vârste se ridică de pe canapea și ciocni unul de altul două pahare de șampanie. Ea spuse că, deși nu vorbea oficial în numele clubului de salsa, când spunea cât de apreciată era prezența mamei printre ei, în zilele de joi, o făcea cu siguranță în numele tuturor. Nu erau mulți și, desigur, nici cine știe ce campioni mondiali în dans latino, dar se simțeau bine unii cu alții și deveniseră un mic grup destul de sudat și erau foarte bucuroși că avuseseră ocazia să vină la mama acasă și să sărbătorească aniversarea ei de cincizeci de ani. Aveau și un mic cadou din partea clubului, spuse ea, în vreme ce căuta după o pungă pe care o lăsase lângă sofa. Pentru că, i-a zis mamei, era o adevărată *salserita*, și accentuă fiecare vocală, cadoul era din partea tuturor, de asemenea de la Lars și Yamel, care din păcate n-au putut să fie aici, să sărbătorească. Femeia înmână un mic pachet și privirea mamei scânteie când spuse „oho“, rupse hârtia și dădu la iveală o fustă neagră, sclipitoare, pe care imediat o puse în dreptul taliei.

— Pusesem ochii pe ceva de felul acesta de-o grămadă de vreme, strigă mama, făcând o mică întoarcere, ca să le arate celor din cameră.

— Și știi ce înseamnă, nu? spuse femeia. Vrem să vedem un mic dans, nu-i așa?

Imediat, proteste cu voce înaltă din partea mamei și strigăte de încurajare

de pe canapea și, după un moment, ea se predă și dispăru în dormitor să se schimbe. Pierre se întoarse spre fereastră, căutând în buzunare după țigări. Benjamin privi la camarazii de dans, cu fețele pline de așteptare, care deveniseră așa de apropiați de mama, și se gândi că poate nu avusese dreptate. Crezuse că mama a încetat să mai trăiască, dar ea poate că încetase doar să trăiască numai cu el, cu familia.

Mama apăru, în aplauze, în noua ei fustă care avea talie joasă și o crăpătură adâncă. O mică porțiune de piele era goală pe pântece, între fustă și bluza strânsă pe corp. Benjamin văzu micile urme, cicatricele de la operațiile de cezariană. Își amintea că, fiind copil, stătea cu mama pe o sofa sau pe un pat, ea îi arăta micile crestături, chiar sub buric. „Aici e Nils“, spunea ea, arătând una dintre cicatrice. „Și aici e Pierre. Și asta, mică, ești tu.“ Benjamin atingea cu grijă micile pliuri de pe pântecele mamei, cu vârful degetului, simțind pielea ei caldă.

Mama se duse la aparatul stereo de pe raftul bibliotecii, schimbă CD-ul cu altul și acum era tăcere totală în încăpere. Muzica se porni, o senzație de un pic prea multe instrumente care cântau în același timp, ca o plasă de ritmuri diferite, care încercau să se prindă unul de altul. Mama se duse spre covorul mare din mijlocul livingului, se opri când trecu pe lângă masă ca să bea vin dintr-un pahar și se așeză în poziție de start, ambele mâini deasupra capului, ca și cum ar fi vrut să-și îndrepte părul. Apoi făcu primii pași și de pe canapea se auziră strigăte vesele. Intră în personaj, deveni cineva complet diferit. Ridica genunchii, făcea pași înainte și înapoi, mâinile întinse pe lângă șolduri, și pe urmă începu să miște șoldurile, partea de sus a trupului fiind complet nemișcată și mijlocul ca în balans de călărie, mișcare pe care o accelera, în vreme ce se învârtea și se răsucea, și el observă abia după o vreme, în lumina slabă, că ea ținea ochii închiși. Se gândi că dansa ca în fața unui mare public, că se imagina pe un parchet de dans în lumina reflectoarelor, cu o mare neagră de privitori în jurul ei, dar curând înțelese că era exact invers. Ea dansa ca și cum nimeni nu ar fi fost în cameră, ca atunci când era copilă, la ea în cameră pe pat și făcea mișcările doar pentru ea însăși, în singurătatea ei absolută, și că de aceea era așa de liberă în momentul acela, pentru că nimic încă nu se întâmplase. Mama deschise ochii, privi spre Benjamin și întinse o mână spre el, îl trase la dans. El se ruși nă pe dată, încercă să se împotrivească, dar mama era decisă. Genunchii îndoiți, pulpele albe care se întrevedeau prin despicătura fustei, ținea ochii închiși, dansa singură, cufundată în sine, iar Benjamin încetă să se miște în ritmul muzicii, rămase drept în fața mamei, privindu-i mișcările ca în vis. Brusc, mama îl privi în ochi, îi prinse mâna și îl strânse la piept. Așa de aproape de ea nu fusese de mulți ani, de când era copil. Să-i simtă îmbrățișarea, exista între ei un fir subțire care nu se rupsese, un dor după ea care nu încetase. Îi simțea mirosul, respirația ei în ureche, acolo era el, din nou lângă mama sa. Nu voia să-i dea drumul. Demonstrativ și sever mama îl

îndepărtă, și se cufundă din nou în sine. Melodia a luat sfârșit și cei din cameră aplaudară, mama făcu un gest spre Benjamin, ca de recunoaștere a participării lui. Se lăsă pe canapea, istovită, fericită, acceptă să i se ofere un pahar de vin.

Pierre arătă un mesaj de la Nils: „Afară.“ Benjamin și Pierre ieșiră. Era acolo, lângă ușă, în jacheta groasă și cu un pisoi mic în brațe.

— Ai funda? întrebă Nils.

Pierre scoase din buzunar panglica de mătase roz și pisica se împotrivi, își înțepeni picioarele, își scoase ghearele, în vreme ce Pierre o lega, ca pe un pachet. Frații se văzuseră cu o săptămână în urmă, la un adăpost pentru animale din afara orașului, rătăciseră printre cuști și se opriseră la acest animal mic, de culoare crem. Când Benjamin văzu pisoiul la sânul lui Nils acolo în hol, acesta părea mai mic decât și-l amintea, așa de mic că aproape nu era adevărat, pentru că pisici așa de mici nu există. Pierre înnodă funda.

— Așteaptă aici, am să spun câteva cuvinte, îi zise lui Nils.

Benjamin și Pierre au intrat și s-au oprit în ușa salonului. Pierre și-a dres glasul și, cum nimeni nu i-a dat atenție, l-a dres mai tare, a tușit cu zgomot, curățîndu-și plămânii. Discuția dinspre canapea a încetat, privirile s-au îndreptat spre el.

— Ce-i dai unei femei care are totul? a strigat el. E ceva la care eu și frații mei ne-am gândit mult înaintea acestei zile. Noi știm doar – ea nu vrea să aibă cine știe ce blestemăție de *obiect*.

Cineva de pe sofa a început să râdă. Mama stătea acum cu spatele drept, în alertă.

— Așa că ne-am spus, fără obiecte! N-o să-i oferim un lucru. Îi dăm ceva care are cu adevărat valoare.

Îl strigă pe Nils, care se desprinse din întunericul holului și veni în salon, cu pisoiul în brațe. Un murmur dinspre canapea, mama nu înțelegea, nu știa la ce privesc toți. Nils se duse la ea și-i lăsă animalul, așezându-i-l cu grijă în brațe.

— E dulce de mori, spuse unul dintre oaspeți.

Mama privea pisoiul. Începu să râdă, apoi scoase un sunet ascuțit.

— Nu sunteți zdraveni! strigă ea. Asta e pentru mine?

Frații aprobară.

— Mai întâi am vrut să-ți dăm un cățel, spuse Pierre. Dar pe urmă ne-am gândit că poate e mai simplu cu o pisică în oraș. Și pe urmă am găsit-o pe ea, și atunci am simțit că…

Se duse la pisică, punându-i un deget înaintea nasului.

— Atunci am simțit că este a ta.

— Dar, Dumnezeule, murmură mama, lăsându-și cu grijă mâna pe capul pisicii. O puse apoi pe pântecele ei gol. E minunată.

Părea că lucrurile merg bine. Nu fusese totdeauna așa. Mama era adesea

iritată, când mai trecea un an, nu voia să fie sărbătorită. Nu se simțea suficient de iubită, spunea ea, și nu voia ca lumea să se prefacă, o dată pe an. Dar familia încerca, tata fiind sufletul acțiunii, întotdeauna stângaci în încercările sale de-a o înveseli pe mama. Odată, i-a dăruit un curs „renunță la fumat“, și ea a fost așa de ofensată, că a întrerupt petrecerea, s-a dus în pat și s-a culcat. Benjamin își amintește cum tata l-a ajutat să-i cumpere o trusă de voiaj mamei, și când ea a deschis pachetul, a bănuit imediat că nu Benjamin plătise, ci tata, și l-a luat la întrebări pe Benjamin. Dar acum părea că funcționează. Mama era vrăjită, stătea cu grumazul plecat peste pisică, o mângâia atentă peste blăniță.

— Și noi ne-am gândit… Pierre făcu o pauză pentru efectul artistic. Ne-am gândit că pisica s-ar putea numi Molly.

Benjamin îl privi grăbit pe Pierre. Acesta dădu mulțumit din cap, privind-o pe mama. Nu avea intenții rele. Fusese doar un scurtcircuit, Benjamin și-a dat seama că ceva se întâmplase în momentul acela, când Pierre a simțit că darul fusese un succes și că acel succes trebuia prelungit, că golul din pieptul lui trebuia umplut mai repede cu dragostea mamei, că el trebuia să pătrundă și mai adânc în inima ei.

Nu avusese o intenție rea.

Mama a ridicat ochii de pe pisică.

— Ce-ai spus? a întrebat ea.

— Ca un omagiu, a continuat Pierre cu nesiguranță în glas.

— Dar n-am vorbit despre asta, spuse Benjamin dur.

Se întoarse spre Pierre, scăzând vocea.

— Despre ce vorbești?

— Știți ce? spuse mama privindu-i pe frați.

Se opri, izbucni în plâns, cineva din grup puse o mână pe spinarea ei încovoiată. Și ea privi din nou în sus, Benjamin îi văzu oscilarea, cum tristețea se transforma în mânie.

— Puteți pleca acum! spuse ea.

Mama se ridică, puse pisoiul pe canapea și părăsi încăperea.

Tăcerea era așa de mare, că Benjamin o putea auzi pe mama din bucătărie, auzea suspinele ei, scrâșnetul chibritului când își aprinse o țigară. Benjamin rămăsese în fața grupului de pe canapea, cu privirea fixată în podea. Și atunci pur și simplu se întâmplă. Nu a fost o decizie pe care a luat-o, dar s-a întâmplat. Un întuneric ca un fulger în interiorul lui, ca în filme, când hoțul de diamante e neîndemânatic și alarma se pornește, perdelele de fier blochează toate intrările. Benjamin își simți inima bătând mai tare, zăvoarele căzură, unul după altul și în beznă identifică un sentiment pentru mama sa pe care niciodată până atunci nu îndrăznise să-l exprime. Furie. O mică scânteie era tot ce trebuia, o scânteie ca să aprindă totul.

Se duse spre bucătărie, se opri în cadrul ușii.

Mama stătea pe scaun, lângă masă.

— Nu poți s-o uiți pe Molly, dar pe noi ne-ai uitat de multă vreme!

Ea îl privi uimită. El nu ridicase niciodată vocea la ea până atunci. Benjamin simțea cum lacrimile ard în spatele pleoapelor, se blestema singur, nu voia să înceapă să se smiorcăie. Nu voia să fie trist, voia să fie furios.

— Noi suntem aici! strigă el. Eu, și Nils, și Pierre. Noi suntem aici!

Mama nu spuse nimic. Și atunci totuși sosiră respirația grăbită și plânsul. El își acoperi fața, se întoarse și plecă. Trecu pe lângă tăcerea din salon și ieși.

Pe stradă, rămase în fața ușii. Se gândi o clipă să-și aștepte frații, cu siguranță aveau să coboare. Așteptă câteva minute înainte să plece, merse pe lângă terase și trecerea de pietoni. Pe partea cealaltă a străzii, se uită în sus, spre apartamentul mamei, dar nu văzu pe nimeni acolo, doar baloanele cu heliu lipite de tavan, ca niște ochi triști care mâhniți clipeau în jos, spre salon. Privi spre ușa de intrare. „Unde sunt frații mei?“ gândi el.

Merse mai departe, prin traficul nebun, pe lângă pungile de plastic cu gunoaie care se învârteau greoi la marginea trotuarului, într-o mișcare spre nord; până și ele voiau să scape de acolo. Ajunse la intrarea în metrou. Se mai întoarse o dată, privind spre fațada casei.

„Unde sunt frații mei?“

CAPITOLUL 20
Ora 04:00

Camera devine mai mică.

Ține ochii închiși, poate că doarme, așa crede, pentru că atunci când îi deschide, camera e mai luminoasă. Privește spre fereastră, în partea de sus a fațadei de vizavi vede o pată de soare. Un colț mic, auriu pe betonul gri. A văzut în viață mai multe răsărituri decât apusuri de soare. În toate dimineţile timpurii de vară când stătea în pat, iar zorii veneau târându-se din întunericul din spatele ferestrei ca un coşmar, mai întâi aceştia deveneau albaştri, apoi alburii şi pe urmă se arătau primele raze de soare în vârful copacilor. El se ducea la geam şi privea uimit, pentru că era un lucru straniu să fii prezent chiar de la început; era ca o trăire inversată, soarele se afla într-un loc greşit şi lumina venea dintr-o direcţie greşită, în unghiuri ciudate. Dar acum răsăritul de soare era legat de atât de multe altele – erau paisprezece zile de când murise mama şi, de atunci, el încă nu adormea înainte de răsăritul soarelui. Când terapeuta l-a întrebat ce simte după moartea mamei, răspunsese că nu simte nimic, dar poate că era greşit, poate că simţea aşa de multe lucruri, încât nu le putea distinge unele de altele. A trebuit să-i povestească întreaga istorie şi ea a spus că mintea este un lucru ciudat. Face conexiuni de care noi nu suntem conştienţi. Adesea, când ai trecut prin situaţii traumatizante, psihicul schimbă amintirile. Benjamin a întrebat de ce, iar terapeuta a răspuns: „Ca să rezişti.“

Ea a spus: „Obligă-te să te gândeşti la mama ta.“ Iar el i-a răspuns cu o contra-întrebare: „La ce să mă gândesc?“ „La orice“, i-a spus terapeuta.

Prima lui amintire despre mama. Are trei ani. Mama şi tata sunt în pat într-o dimineaţă şi îl strigă: „Vino aici şi dă-ne un pupic!“ El se caţără, se târăşte peste cearşaf. Îl sărută pe tata, abia ajunge la gura lui din cauza bărbii. O sărută pe mama. Şi apoi îşi şterge repede gura. E zăpăcit. Mama şi tata au văzut ce făcuse. Mama îl ridică până la ea, spune: „Crezi că e greţos să ne săruţi?“

Ultima lui amintire despre mama. Grimasa ei când a murit, la spital. Cea

în care încremenise chipul ei, rânjetul de lup. L-a purtat cu el de când a murit, și de fiecare dată când se mai ivește în sinea lui e azvârlit înapoi, în copilărie, pentru că îi amintește de ceva ce s-a petrecut atunci. Obișnuia să-și lingă vârful degetelor când erau uscate. Mama i-a spus să înceteze și, cum nu putea să se oprească, a început să-l imite. De fiecare dată când își lingea degetele, ea se așeza în fața lui, băga mâinile în gură și își arăta dinții într-un rânjet. Benjamin căuta în ochii ei după o sclipire hazlie, ceva care să mărturisească că-l imita din dragoste, dar n-o găsea niciodată.

Au trecut paisprezece zile de când a murit mama. Doctorii spun că perioada a fost scurtă, dar nu-i adevărat. Ei i-au luat două săptămâni să moară, de când a avut primele dureri de stomac până a murit. Dar condamnarea o primise cu un an înainte, când fusese descoperită tumoarea, despre care ea anunțase scurt, într-un mesaj către fii, ca pe urmă să refuze să mai vorbească. Nu voise niciodată să fie însoțită la spital și, când i se puneau întrebări despre tratament, răspundea doar scurt că merge bine. Nu vorbea despre boală, dar câteva luni mai târziu, când a spus că fusese declarată însănătoșită, Benjamin n-a crezut-o, pentru că observase că ceva continua să nu fie în ordine. Scădea în greutate. Pe nesimțite, lipsită de somn, pierdea kilogram după kilogram, și într-o zi Benjamin a constatat că devenise o cu totul altă persoană. Claviculele ascuțite și colțuroase, și sub ele spații goale, ca niște gropi negre. Toată pielea în plus, care se îndoia în jurul ei. Devenise așa de subțire și de fragilă, simțitoare la bătaia vântului. Benjamin trebuia să-i țină mâna noduroasă în timp ce se plimbau. Odată îi povestise că a fost la doctor să discute despre greutatea ei. Cu bună dispoziție în glas i-a spus că acum cântărește patruzeci de kilograme. „Îți poți imagina?“ zise ea. „Cât un purcel de lapte!“ Mama adusese acasă câteva cutii, suplimente alimentare sub formă de praf, care au stat o vreme neatinse pe blaturile dulapurilor din bucătărie, înainte să le arunce la gunoi.

Durerile de stomac au venit brusc. Era într-o prăvălie de mobilă, și a fost ca o explozie bruscă. A început s-o doară foarte tare și nu știa ce poate fi. Le-a spus copiilor că-și apăsase degetul în talie și se culcase cu burta peste rezemătoarea de brațe a uneia dintre canapelele din prăvălie, încercând toate trucurile pe care le învățase în copilărie. Durerea dispăruse, dar s-a întors curând. Pe urmă a fost mai rău. A încetat să mai iasă, nu mai putea dormi nopțile, zăcea trează în chinuri și n-o ajuta nici o pastilă împotriva durerilor. Goana după somn a pus stăpânire pe ea. A închis telefonul, pentru că voia să doarmă. A devenit mai dificil să dai de ea, scurte mesaje în noapte, care deveneau tot mai derutante. Când Benjamin o întreba cum se simte, răspundea mereu: „Tarzan.“ La sfârșit, contactul s-a întrerupt cu totul. Telefonul mamei era constant închis, și nici un semn de viață. După trei zile de tăcere, Benjamin s-a dus la ea acasă, deși știa că detestă vizitele neanunțate. A sunat la ușă de mai multe ori, până la urmă i-a deschis, cu părul zburlit. Ferestrele

erau deschise, deși afară era frig. Miros de detergent și de vomă.

— Ți-a fost rău? a întrebat.

— Da, nu știu de ce vomit așa de îngrozitor, a răspuns ea.

S-a lăsat să cadă în fotoliu, a scos o țigară, dar imediat a pus-o la loc. Stătea aplecată în față, cu mâinile pe genunchi. Halatul de casă îi dezvăluia picioarele slabe, pielea ce-i atârna pe pulpe.

— Nu vrei să mergem la spital, să se uite la tine? a întrebat el.

— Nu, nu, a răspuns. Sunt bine. Numai să pot dormi puțin.

Își amintește cât de mică părea în fotoliul acela mare. Mama s-a aplecat în față și a scuipat cu grijă pe podea. A fost ca un semnal pentru el, așa ceva nu face cineva decât dacă e foarte bolnav. Nici ea nu a mai protestat când i-a spus că trebuie să meargă imediat la urgențe. A rămas în fotoliu, în vreme ce i-a împachetat o geantă, și pe urmă au plecat. Era vorbăreață în această primă după-amiază. Se plângea de dureri pe un ton ce părea iritat. De fiecare dată când o asistentă intra în cameră, ea întreba:

— Știi de ce mă doare așa de tare?

Un mormăit drept răspuns, ele vorbeau despre un doctor, care avea să vină curând.

El a văzut tot, își amintește fiecare detaliu. Își amintește camera în care era mama. Pe masa de lângă pat se afla proteza ei, un pahar de suc de portocale, ziarele de seară și o farfurie cu lasagna, de care nu se atinsese. Zăcea cu un tub în braț și ceva ce părea un fel de degetar pe arătător, care-i măsura nivelul de oxigen din sânge. La intervale regulate, venea o asistentă care controla valorile și nota ceva. El nu îndrăznea să întrebe dacă era bine sau nu.

A plecat acasă și s-a întors în dimineața următoare. A fost ultima lor întâlnire. Pierre și Nils erau deja acolo. I se dăduse morfină pentru durere, el s-a așezat la marginea patului, privindu-i chipul nedumerit. Ea a spus că visase ceva ciudat. Era într-un avion care zbura peste un oraș, mult prea aproape de acoperișurile caselor. Tot încerca să le atragă atenția stewardeselor că zboară prea aproape, că e periculos, dar nimeni nu voia s-o asculte.

Era ziua lui Pierre și el a glumit.

— Îmi dai cadourile acum, sau vrei să mai aștepți puțin? a întrebat-o.

Privirea zăpăcită a mamei acolo, în pat. Ea nu știuse că e ziua lui de naștere. Dar zăpăceala era mai mare decât atât, ca și cum nici nu înțelegea sintagma „zi de naștere“. A deschis gura și a închis-o din nou, gânditoare.

— Glumesc, mamă!

Nils avea cu el ziarele de seară și i-a citit cu voce tare știrile, dar după un moment mama i-a cerut să tacă. A băut puțin suc, a făcut o grimasă, a țipat de durere, ținându-se de burtă. Și pe urmă a început să privească țintă în perete, cu fața ciudat de desfigurată. Frații au încercat să ajungă până la ea, dar ea nu spunea nici un cuvânt, privea doar concentrată în perete. A întâmpinat

moartea tăcând. Nu mai răspundea la întrebări, când cineva îi strângea mâna, nu răspundea înapoi. Fraţii stăteau tăcuţi. Şi dintr-odată, fără vreo avertizare, inima a încetat să bată şi ea nu mai era.

— Este ora 16:25, spune Nils, tipic pentru el, în acelaşi timp îndurerat şi om al ordinii.

Benjamin trebuia să doarmă.

În această zi nu putea trece din nou prin toate fără să doarmă. Nu ar putea. Acum ştie ce trebuia să facă. Trebuie să vorbească cu fraţii lui despre lucruri pe care nu le-au mai discutat de douăzeci de ani. Întoarce perna şi se culcă pe partea cealaltă. Dă cu ochii de fotografia cu cei trei fraţi de pe noptieră. E făcută la malul apei, la lacul de la casa de vară. Benjamin, Pierre şi Nils, cu soare în păr, în chiloţi şi cu cizme, trupuri de băieţi arse de soare. Culori deschise, veste de salvare oranj pe cerul albastru. Vor ieşi pe lac să întindă năvodul. Benjamin este în mijloc, îi ţine pe fraţii săi cu câte-un braţ pe după fiecare. Au trupurile libere, relaxate. Râd de ceva neaşteptat. Nu e aşa ca atunci când zâmbeşti pentru poză, e altceva, ca şi cum tata, chiar înainte de a face fotografia, ar fi spus ceva cu adevărat amuzant, luându-i prin surprindere. Râd de se prăpădesc. Se ţin unul de altul. Sunt, limpede ca lumina zilei, fraţi.

Ce s-a întâmplat cu ei?

Tocmai murise mama. Erau împreună acolo, în camera de spital, şi totuşi singuri. Nici măcar o dată nu s-au ţinut unul de altul, în după-amiaza aceea. Nils a scos un aparat de fotografiat şi a început s-o pozeze pe mama. Pierre a ieşit pe micul balcon de pe partea cealaltă a culoarului şi a fumat o ţigară. Benjamin a rămas în cameră. Apoi a plecat fără să-şi ia rămas-bun. Nu se puteau ajuta unul pe altul. Aşa a fost de când îşi putea aduce aminte, de când devenise bărbat. Nici unul dintre ei nu ştia propriu-zis cum să se poarte, nu mai ştiau să se privească în ochi. Discuţiile lor se purtau cu ochii fixaţi pe faţa de masă, o comunicare rapidă, intermitentă. Uneori se gândeşte la tot ce-au trăit, cât de mult se înghesuiau unul într-altul când erau copii, şi ce ciudat este acum totul: se poartă ca şi cum ar fi străini. Nu numai el, îşi spune, toţi trei. A văzut cum Nils, exact înainte de a-l saluta, a luat pisica în braţe ca pe un scut, pentru ca astfel să fie mai natural că nu se îmbrăţişează. Sau, o dimineaţă devreme, când pe neaşteptate l-a văzut în oraş pe Pierre, venindu-i din faţă. Pierre nu-l observase, pentru că se uita la telefonul mobil, ca totdeauna, orb pentru restul lumii, îşi trăia viaţa în lumina albastră venită din aparat, şi Benjamin n-a spus nimic, n-a făcut nimic, a trecut prin faţa lui fără să-şi facă simţită prezenţa. Jachetele li s-au atins în trecere. S-a întors şi a privit după el, a văzut cum contururile îi deveneau tot mai difuze, cu un sentiment din ce în ce mai mare de jale care se învecina cu panica. Ce s-a întâmplat cu noi?

Ceea ce vor face acum pare de negândit. Această călătorie înapoi, la casa despre care nici unul dintre ei nu mai vorbeşte. Felul lui şi al lui Pierre de-a trata copilăria este prin glume. Îi trimite un mesaj lui Pierre că va întârzia, şi

acesta răspunde „Plătesc eu taxiul“, imitând maniera repetată, isterică a lui tata de a-şi vâna fiii când ducea dorul companiei. Pierre scrie că vrea să schimbe ora la care urmau să se vadă, şi Benjamin îi răspunde „Ştii ce, hai să uităm de tot proiectul!“, ca o ironie la adresa capriciilor mamei. Nils, dimpotrivă, el niciodată n-a glumit în felul acesta. În faţa ferestrei soarele urcă încet, pata galbenă de pe beton e mai mare, acoperă acum aproape întreaga faţadă, dogoreşte peste jaluzelele care protejează dormitoarele de peste drum. O fereastră e deschisă, dar prin ea nu se aude nimic. Oraşul doarme. Se ridică din pat, îşi face în bucătărie o ceaşcă de cafea. Iese pe balcon. O masă mică, un scaun, o scrumieră plină de mucuri de ţigară. Peste balustradă, o cutie cu flori, lalele care au fost uitate şi zac aplecate şi îngălbenite în pământul uscat. E devreme, dar e deja cald. Cer albastru, însă spre răsărit, unde se vede un colţ de mare şi cerul de deasupra ei, este întunecat de nori. E înăbuşitor, ca înainte de furtună. Se uită la ceas. Curând se deschide benzinăria de unde va lua maşina închiriată.

Şi pleacă. Închide pentru ultima oară uşa apartamentului şi încuie. Curând este în automobilul închiriat. Părăseşte centrul oraşului pe străzile goale, merge pe viaduct, la douăzeci de metri înălţime, un automobil singur pe cele cinci benzi.

CAPITOLUL 21
Drumul cu pietriș

Era la două zile după moartea mamei. Stătuse în casă de când se întâmplase, dar acum ieșea pentru prima dată afară. Porni prin cel mai mare parc al orașului, cel care duce jos la chei. Privea coroanele arborilor de deasupra capului. Știa că e începutul lui iunie și că frunzișul e verde-închis, dar trecuseră mulți ani de când ochii lui nu avuseseră ocazia să vadă asta. După accidentul de la stația electrică fusese dus la spital. Avea arsuri pe brațe, pe grumaz și pe toată spinarea, iar doctorii care aveau să-l peticească nu mai știau ce fusese piele și ce fuseseră hainele lui. După câteva zile petrecute la spital, înainte de plecare, tata l-a întrebat pe doctor dacă Benjamin va avea sechele. Imposibil de ghicit, răspunsese acesta. Ar putea apărea urmări de-a lungul vieții. Deteriorări ale nervilor, care s-ar ivi după mulți ani. Mușchii ar putea să slăbească treptat, risc de fibrilație, probleme cu creierul, deficiență a rinichilor. Nimic din toate acestea nu se întâmplase. Dar doctorul n-a spus nimic despre vedere. Nu i-a atras atenția că după explozie ar putea vedea culorile altfel. Unele culori nu le percepea nici acum. Nu vedea albastru. Putea să fie într-un crâng, să stea în patru labe și, deși cineva de lângă el insista că locul e plin de afine, el nu putea vedea nici una. Alte culori le percepea mai puternic. Cu câteva ore înainte de asfințit, primăvara ori vara, vedea cum un arc se ridica la orizont, tot cerul se colora în roz intens. Era așa de frumos, păcat că nu era adevărat. În tinerețe putea să-i impresioneze pe ceilalți, la școală, privind direct în soare, fără să clipească. Colegii se strângeau în jurul lui și strigau, îi aduceau și pe alții să vadă. Luminile de avertizare îl linișteau și ar fi vrut să se apropie de ele. Întârzia lângă conurile roșii de semnalizare de la lucrările stradale. Adesea intra în prăvălii de articole de sport, la raionul de articole de pescuit, unde-și odihnea privirea pe momelile galbene și roșii, care luminau ca neonul. Dar el își amintea copacii din copilărie, săptămânile când veneau la casa de vacanță, la început de iunie, frunzele pline până la refuz de forță verde. Multă vreme i-a lipsit faptul că nu putea să le vadă. Apoi, a încetat să-i mai pese.

A mers spre apă. Vechile bărci de pescuit fuseseră amenajate în locuințe pentru excentrici. A continuat de-a lungul apei, a trecut de vapoarele de pasageri albe, care stăteau în rând lângă chei. Restaurantele care aveau afișe cu „Pește prins astăzi“, sperând să păcălească turiștii care nu știau că în această apă nu mai creștea nimic, aici nu trăia nici un pește, pentru că marea era moartă. Oamenii pe care îi întâlnea erau îmbrăcați de vară, dar era frig ca în aprilie, gulere subțiri înălțate, piele de găină pe brațele goale. Se plimbase pe aici de multe ori în ultima vreme. Prin parc, până jos la chei și înapoi sus. Tot mai des făcea plimbări, adesea lungi de câteva ore. Iarna se întorcea uneori acasă așa de înghețat că nu mai simțea nimic, încerca să deschidă ușa, dar nu putea, își privea fascinat mâna, incapabilă să apuce cheia și s-o răsucească în broască. Mergea adesea prin oraș fără un țel anume, intra în cimitire și în stațiile de metrou, mergea o stație și mai departe se plimba. Se hotărâse să lase în urma lui accidentul, dar nu era cum își imaginase. Gândurile lui se îndreptau totuși mereu într-acolo. De fiecare dată când auzea un sunet puternic, când vedea o lumină bruscă, orice izbucnire pentru care nu era pregătit, ajungea iar acolo, în încăperea transformatorului. Încă i se întâmpla de mai multe ori pe zi. Imaginile vizuale violente îl aruncau înapoi în timp. Sau căldura, când deschidea ușa de la cuptor să vadă dacă mâncarea e gata, și îl izbea valul de aer cald. Atunci putea să înceapă dintr-odată să plângă. Sunete bruște. Nu numai lovituri clare, așa cum sunt pocnitorile cu care puștii se joacă în stația de metrou. Scârțâitul scaunului când cineva se ridica în picioare într-un restaurant gol. Sunetul cuțitelor și furculițelor care erau sortate într-o cutie de tacâmuri. Nu putea să stea în baie când se umplea cada cu apă. Găligia din centrul orașului era cea mai rea, mai ales când ploua, pentru că într-un fel apa făcea să crească zgomotul. Chiar și automobilele care circulau cu viteză redusă păreau să scoată un huruit care trăia apoi în el, ca un nesfârșit mers în cerc, bubuitor. Singurul lucru mai rău decât zgomotele bruște era tăcerea bruscă, pentru că atunci în el revenea senzația familiară că, dacă dispare sunetul, dispare și lumea, și, cu cât era mai mare liniștea, cu atât mai puternică devenea senzația că pierdea contactul cu realitatea. Visase mult timp să găsească tăcerea perfectă, aceea cu sunete îndepărtate. Să fie culcat în odaia de dormit și să audă un aparat de radio pornit în bucătărie. Să stea într-un restaurant gol, în fața căruia se execută lucrări, să vadă ce se întâmplă, iar sunetul să fie amortizat de geamurile mari. Se gândise mult la lucrurile astea în trecut, dar acum nu mai făcea nici măcar asta. Încetul cu încetul încetase să-i mai pese de propria stare de disconfort. Își amintește când a curs prin el prima oară această senzație. Era în bucătărie, brusc simțise miros de ars și începuse să caute prin apartament. A mers prin salon, urmărind mirosul de fir electric ars, și a dat cu ochii de cutia contorului din hol, a observat cum se prelingea un fum albicios prin crăpături. A deschis și a descoperit ce ardea acolo, înăuntru. Un foc foarte mic, o flacără redusă undeva în spate, unde se

aflau siguranțele. A alergat la bucătărie, a umplut o găleată cu apă, fugind înapoi și, exact în momentul în care voia să arunce apa peste foc, i-a venit în minte ceva ce învățase la școală, despre apa care e bună conducătoare de electricitate. Și-a amintit istorii despre oameni care scăpaseră uscătorul de păr în cadă și fuseseră arși. Putea fi o catastrofă să toarne apă? A încercat să stingă focul suflând în el, dar n-a reușit decât să-l întețească; stătea cu găleata în mână, paralizat – până ce a respirat, trei secunde de liniște totală, și apoi a turnat apa, cu o certitudine: n-avea nici o importanță.

Nu se întâmplase nimic, focul se stinsese, siguranțele săriseră una după alta, ca boabele de popcorn. În ziua următoare a venit un electrician și a reparat contorul electric, orice curent periculos dispăruse, dar din ziua aceea în el a persistat aceeași senzație: că n-avea nici o importanță.

Nu era ca și cum asta ar fi decis. Nici măcar nu formulase gândul pentru sine; nu despre asta a fost vreodată vorba. Poate a fost ca orice alt gând foarte dificil: l-a dat la o parte, golindu-și mintea, în loc s-o umple cu lucruri cu care nu știa ce să facă. Fusese aici, pe chei, de multe ori, stătea și privea peste golf un moment, ca apoi să se întoarcă acasă. Nu știa prin ce se deosebea data aceasta. Se așeză pe margine și șezu acolo o vreme. Privi în apă, văzu algele care se așternuseră ca o pieliță peste enormele lanțuri de ancoră. Doi decimetri se vedea, apoi totul era negru. Își scoase hainele și le așeză într-o grămadă, trecătorii îi aruncau o privire grăbită, după care își vedeau de drum. Sări în apă. Nu exista nici un plan, nici un detaliu plin de finețe. Se hotărâse doar să înoate drept înainte, cât va avea putere, până n-o să mai aibă forță. Și părăsi cheiul cu traficul nu prea important, înotând spre larg. Nu era vânt și apa lucea ca oglinda, dar din depărtare veneau valuri mari, marea se ridica și se lăsa în jur, și el odată cu ea, era mic și lipsit de importanță în hulă, ca și cum marea nu s-ar fi hotărât încă ce să facă cu el. Apa devenise mai rece pe măsură ce se depărta, iar mișcările lui, mai scurte. Dar era bun la înot. Părinții îl trimiseseră la o școală de înot într-o vară. Toți se cunoșteau între ei, el nu cunoștea pe nimeni. Ceilalți copii erau mai mari, trebuiau să înoate în rând, el era mai lent decât ceilalți și când cineva îl ajungea din urmă se auzea fluierul de pe marginea bazinului: „Fă loc!“ Atunci el se prindea gâfâind de banda galbenă, lăsând pe cineva să treacă. Apoi, la dușuri, miros de clor, degete zbârcite și micile bălți de apă de pe podea care luceau în lumina tuburilor fluorescente, și băieții mari care alergau și se plesneau unii pe alții cu prosoapele, strigând, iar ecoul răsuna între pereții îmbrăcați în faianță. Dormeau într-o sală de sport. Ceilalți aveau saci de dormit și pe ce să-i pună, dar mama și tata uitaseră să-i împacheteze și lui unul. Împrumutase o pătură de la profesorul de înot, pe care o punea pe salteaua de sărit. Ceilalți copii au început să-l numească „regele“, pentru că stătea culcat așa de maiestuos, ca înălțat peste toți ceilalți. Plângea pe tăcute după părinți, când ar fi trebuit să doarmă. Se uita în tavan, urmărea cu privirea bârnele, inelele și spalierele. Ultima zi a fost teorie, profesorul a

adunat copiii uzi, i-a înșiruit pe marginea bazinului, sufla în fluier de câte ori era gălăgie. Le-a vorbit despre ce trebuie să facă dacă se întâmpla să cadă în apă rece. Stătea lângă o tablă de scris și răcnea de parcă în sală ar fi lătrat un câine: „Orientează-te! Încotro trebuie s-o iei? Orientează-te! Încotro trebuie s-o iei? Orientează-te! Încotro trebuie s-o iei?“

Benjamin știa încotro. Trebuia s-o ia către largul mării; ce se întâmpla după aceea n-avea nici o importanță. A lăsat micile insule în spate, zgomotul orașului dispăruse acum, își auzea doar propria respirație și plescăitul mâinilor pe suprafața apei.

Un bubuit a trecut pe deasupra pământului și, când a luat sfârșit, au urmat câteva secunde de tăcere. Apoi a venit din nou, un bubuit care-ți oprea inima-n loc, în același timp tunet de furtună și sunet de sirenă, și sunetul îl perfora, îl simțea în apă de parcă venea din mare. S-a întors și atunci a văzut uriașul vapor de pasageri trecând doar la cincisprezece metri de el.

Și sirena a pornit a treia oară, întreg trupul lui Benjamin a înțepenit pentru o secundă, sunetul i-a trecut prin carne și prin oase, și iată-l din nou în stația electrică, auzea iar și iar explozia, o simțea pe Molly zbătându-se în brațele lui și el o ținea strâns, iar camera devenea albastră și el simțea apăsarea în spinare, gândind că acum știe, acum știe cum e să fii sfărâmat în bucăți. Apoi, totul s-a făcut negru. Iar când s-a trezit, avea un foc în spate.

„Orientează-te!“

„Încotro trebuie s-o iei?“

„Unde sunt frații mei?“

S-a ghemuit peste Molly.

Când sirena vaporului a pornit a patra oară, Benjamin a strigat tare, și-a auzit gâfâitul, a înotat mai departe. Înota drept în față, marea devenise brusc mai violentă, o briză rece trecu peste capul lui. Atunci i-a văzut, două capete mici în apă, în fața lui. I-a recunoscut imediat, și-ar fi recunoscut frații și de la un kilometru distanță. Înota lângă ei, a văzut cum Pierre se concentra, cu capul aproape de suprafața apei, privind spre mica geamandură care se mișca în sus și în jos în apă.

— Acolo e geamandura! i-a strigat lui Nils. Suntem aproape la jumătate!

Pierre a privit rapid spre Benjamin.

— Mi-e frică!

— Și mie, a răspuns Benjamin.

Nils era un pic în față, Benjamin a văzut cum își încorda gâtul, să nu-i intre apă în gură.

— Nils, a spus Benjamin.

El n-a reacționat, înota mai departe, cu ochii la cer. Benjamin a ajuns la fratele lui, acum respirau puternic, unul într-altul. S-au oprit în apă, cei trei băieți. Marea era tăcută și aștepta.

— Ai buzele albastre, i-a spus Benjamin lui Pierre.

— Și tu, a răspuns Pierre.

Au zâmbit. L-a privit pe Nils, zâmbetul lui blând. Băieții s-au strâns mai aproape, își încălzeau fața la respirația celorlalți. S-a uitat fiecare în ochii celorlalți, și Benjamin nu s-a mai temut.

— Trebuie să plec acum, a spus el.

Nils a aprobat.

Pierre nu voia să-l lase. Benjamin a pus o mână pe obrazul fratelui, i-a zâmbit și apoi s-a desprins de frații săi, s-a întors drept spre marea deschisă, frigul peste picioare, care mușca urcând spre pulpe, oboseala, nu era fără suflare, ci doar ostenit, simțind înțepături în umeri și brațe, și apa care venea mai aproape, iar valurile, care înainte erau mari, dar prietenoase, își schimbaseră natura, marea se apleca asupra lui așa de puternic, încât începu să gâfâie, și prin respirația lui marea intra în el, umplându-i stomacul și căile respiratorii și plămânii, iar în secundele dinainte de a-și pierde cunoștința a încetat să mai fie neliniștit, pentru că știa că, în sfârșit, putea să nu mai fie îngrijorat în legătură cu realitatea de care se agățase atâția ani. Se rostogoli sub apă liber și fără griji, și când inima i s-a oprit, nu mai era nici lumină, nici întuneric, nu era nici un tunel cu o lumină la capătul lui.

Era un drum cu pietriș.

CAPITOLUL 22
Ora 02:00

Le spune fraților că vrea să meargă la toaletă, să plece înainte fără el, le promite să încuie când pleacă. Pierre și Nils stau o clipă aplecați în holul mamei, înnodându-și șireturile, îngrămădesc apoi amintirile luate de la mama în brațe și dispar clătinându-se pe scara întunecată. Benjamin îi privește cum se mișcă spre lift, înainte să închidă ușa. El chiar se duce la toaletă, nu pentru că ar avea nevoie, ci pentru a-și îndulci propria minciună. Vede articolele de toaletă ale mamei în dulapul de baie rămas deschis. O cremă de mâini. Un săpun care s-a topit, devenind una cu porțelanul. O perie de dinți uzată, aproape brutalizată. Urme de vomă în chiuvetă. Pe marginea băii stă o sticlă de parfum Chanel, cea pe care și-o cumpărase ea însăși cu mulți ani în urmă și pe care o venera atât, că n-o folosise niciodată. Trei becuri deasupra chiuvetei, doar unul funcționează. Își vede propria imagine în oglindă. Niciodată nu face asta mai mult decât este necesar, nu are niciodată contact vizual cu sine însuși, nu-și cercetează bărbia sau nasul, dar acum întârzie cu privirea. Vede gura proeminentă, fruntea lată. Își amintește ce-i spusese odată tata, în glumă: „E ușor să-ți imaginezi cum ai arăta ca craniu.“ Când era mic, era fascinat de propria sa imagine. Voia totdeauna să se privească. Stătea ca fermecat în fața oglinzii. Odată, când era mic și singur acasă, rămăsese în fața oglinzii din hol și se privise așa de mult, că până la urmă fusese convins că privește pe altcineva. Nu se speriase, s-a întors și a încercat din nou, de mai multe ori, dar momentul acela n-a mai revenit. Altă dată, la casa de vacanță, stătea pe podeaua din bucătărie cu picioarele întinse peste preș și își privea partea de jos a trupului când brusc a avut senzația că nu-i mai aparține. Erau picioarele altcuiva, totul de la talie în jos era doar carne moartă, nu a lui. S-a întins după un lemn din coșul de lângă mașina de gătit și s-a lovit în pulpă și peste picioare ca să simtă ceva, să-și ia înapoi părțile trupului care erau ale sale.

Se privește în oglindă.

Încearcă să-și imagineze cum ar arăta ca un craniu.

Merge în salon. Se uită în jur, în apartamentul care a fost răscolit de frați

în căutare de amintiri pe care să le ia cu ei. Albume de fotografii pe podea, uși de dulap deschise în bucătărie, tablouri desprinse din cui și puse pe jos. Parcă ar fi trecut hoții. Merge în dormitor și vede patul nefăcut, cu cearșaful mototolit de ultima insomnie a mamei. Își scoate hainele de pe el, așteaptă un moment, apoi se culcă în pat. Nu vrea să meargă acasă. Vrea să doarmă aici, în patul mamei. O scrumieră pe noptieră, mucuri scurte pe fund și printre ele o grămadă de țigări pe jumătate fumate. Scrumiera pare ca o frizură cu țepi, amintire a ultimilor săptămâni, când mama nu mai avea putere nici să fumeze.

Scoate scrisoarea mamei. Sub lumina slabă a veiozei o citește din nou. Aude glasul mamei, cel pe care învățase să-l cunoască așa de bine, cel pe care îl recunoștea în cele mai mici detalii, deslușind nuanțe pe care nici măcar ea însăși nu și le cunoștea, citește făcând pauzele pe care el știe că ea le-ar fi făcut. Privește textul cu grijă, lent, ca și cum n-ar mai putea vedea scrisoarea din nou și ar trebui s-o memoreze. Apoi o lasă să-i cadă pe piept. Stinge lampa. Are patru ani, într-un dormitor pe care nu și-l amintește, pe un pat pe care nu-l recunoaște. Mama îi ridică bluza de la pijama și-l gâdilă pe burtă, ea îi spune că e o furnică și își lasă degetul mare și arătătorul să colinde peste burta lui, și lui Benjamin i se taie respirația, mama spune că mai vine o furnică și acum aleargă cu amândouă mâinile peste burta lui, și Benjamin se întoarce și se răsucește, dă sălbatic din picioare și din greșeală o nimerește pe mama peste cap. Ea se dă câțiva pași în urmă și se ține de frunte, murmurând ceva pentru ea însăși. Benjamin se așază pe marginea patului. Zice: „Iartă-mă, iartă-mă mamă, nu am vrut.“ Ea spune că nu face nimic, își ține în continuare mâna la cap. Merge spre el, vede că plânge și-l îmbrățișează, îl ia în brațe: „Nu face nimic, iubitule. E în ordine.“

Benjamin se întoarce în pat. În sfârșit, afară deja e întuneric, în sfârșit, e noapte de vară. Își scoate telefonul și îl sună pe Pierre. Acesta răspunde destul de greu. Aude imediat că nu e în apele lui, vocea îi e neclară, groasă.

— Totul se învârte cu mine, spune el.

Pierre tocmai s-a așezat în pat, a luat tablete de dormit. N-a putut dormi și atunci a dat cu ochii de folia de medicamente și s-a gândit se le ia.

— Câte ai luat? întreabă Benjamin.

— Una, răspunde el repede, apoi adaugă, pare gânditor și un pic viclean. Poate, poate am luat totuși două.

Pierre lasă telefonul, se aud pârâituri, Benjamin îi aude pașii lenți pe podea, caută ceva și apoi se întoarce.

— Două! strigă el. Mă uit la folie. Am luat două și pe urmă am hotărât să mă iau la întrecere cu mine însumi, să văd cât timp pot rămâne treaz.

Pufnește în râs.

— A mers destul de bine, numai că acum… oftează, brusc abătut. Acum totul se învârte.

Benjamin ascultă un gângurit confuz în receptor, care apoi încetează, şi mai aude doar respiraţia lui Pierre.

— Alo? spune Benjamin. Eşti acolo?

— Ce fel de veioză mai e şi asta? întreabă Pierre. Tace din nou câteva secunde. Cum naiba se stinge?

Conversaţia s-a terminat şi ecranul telefonului mai aruncă un moment lumina lui palidă, până se stinge şi camera devine neagră. Benjamin încearcă să facă cum l-a învăţat terapeuta când are insomnie. „Ia un gând, contemplă-l, şi apoi aruncă-l. Ia un alt gând, cumpăneşte-l, apoi îndepărtează-l şi pe acesta.“ Dar această ultimă etapă nu-i reuşeşte, un gând se agaţă de celălalt şi el se adânceşte tot mai mult în asociaţii, uită care era scopul, şi trebuie să înceapă din nou. Ia din nou telefonul, tastează numărul lui Nils. El răspunde aşa cum face totdeauna, formal, spunându-şi numele de familie.

— Te-am trezit? întreabă Benjamin.

— Nu, răspunde Nils. Sunt în pat. Tocmai voiam să sting lumina.

Aude vag cum la Nils e muzică clasică în fundal.

— Am citit din nou scrisoarea mamei, spune Benjamin.

— Da, răspunde cu glas scăzut Nils.

— E aşa de aiurea…

— De ce ?

— Că n-a putut spune asta cât timp trăia.

— Ştiu.

Pare aşa de liniştit. Aşezat bine în tot ce de-abia se-ntâmplase. Benjamin a avut totdeauna senzaţia că Nils ieşise cu bine din copilărie, asta pentru că n-o lăsase niciodată să-l prindă. Uneori chiar se întreba dacă nu ar fi posibil ca Nils chiar să fie fericit. Aşa pare când şi când, în rarele ocazii când s-au întâlnit. Dar, în momentele necontrolate, când fratele lui toarnă cafeaua sau când stă la o fereastră şi priveşte afară, Benjamin îi vede tristeţea pâlpâind ca o mică lucire de fosfor în ochi.

— Pot să-ţi pun o întrebare? spune Benjamin.

— Spune.

— Ziua aceea, când ai terminat şcoala, îţi aminteşti?

— Da.

— Dimineaţa următoare ai plecat în America Centrală. Ai plecat dimineaţa devreme. Îţi aminteşti?

— Da.

— Eram în pat şi ascultam zgomotele de dincolo de uşă, te-am auzit plecând. De ce n-ai intrat la mine, să-mi spui la revedere?

— N-am avut voie.

— N-ai avut voie?

— Tata şi mama mi-au spus că-ţi era rău. Că nu trebuia să te deranjez.

S-a lăsat tăcere în receptor. Respiraţiile celor doi fraţi, muzica liniştită din

fundal.

— Ne vedem mâine, Benjamin.

— Ne vedem mâine.

— Totul o să fie OK.

— Da.

Apoi, noaptea merge către dimineață.

Aprinde lampa, se așază în capul oaselor pe patul mamei și citește din nou scrisoarea ei. O foaie simplă, scrisă pe față și pe dos cu scrisul ei inconfundabil, în unele locuri indescifrabil, dar totuși limpede ca cristalul, fără nici o ezitare, un text care țese pânza între decenii, care unește la un loc totul, de aici până la casa de vacanță, o scrisoare mică, simplă, plină de ceea ce tuturor le stătea pe limbă, dar care niciodată n-a fost spus.

Camera devine mai mică.

Ține ochii închiși, poate că doarme, așa crede, pentru că atunci când îi deschide, camera e mai luminoasă. Privește spre fereastră, în partea de sus a fațadei de vizavi vede o pată de soare. Un colț mic, auriu pe betonul gri.

CAPITOLUL 23
Curentul

— Nu știu cum am ieșit din apă. Presupun că eram inconștient. Următoarea amintire e că zăceam pe puntea unei bărci cu motor, auzeam voci agitate în jurul meu, simțeam mâini pe spinare. Și îmi amintesc că am vomitat peste mâini apa care fusese în plămânii mei, că apa era caldă și că am crezut că era plăcut.

A povestit uitându-se tot timpul în podea, dar acum, la sfârșit, ridicase ochii, întâlnindu-i privirea. Terapeuta nota în carnet, îl ascundea de el în timpul discuției, dar o dată văzuse semnele dezordonate pe care le făcuse cu cerneală, cârlige mici, propoziții înjumătățite, câte un cuvânt indescifrabil.

— Și așa a fost, spuse Benjamin. Apoi am ajuns aici, la tine.

Era a treia oară când o întâlnea. Două ore de fiecare dată, conform unei scheme explicate cu grijă. Ea fusese foarte clară. Înainte, tratarea oamenilor care încercaseră să se sinucidă fusese aproape totdeauna medicamentoasă, îi spusese. Se vorbea despre diagnoze și tratamente. Dar acum se știa că ceea ce povestea pacientul era partea principală – îl numise pe Benjamin expert, un specialist în propria lui istorie, iar el fusese impresionat într-un chip caraghios, aproape emoționat, poate pentru că ea nu spunea că a fost bolnav, dimpotrivă; el exprima impresii care erau esențiale. Cel mai adesea stătea tăcută în vreme ce el povestea, uneori punea întrebări, câteva dintre acestea indicau că vorbise cu frații lui, și el nu avea nimic împotrivă – își dăduse încuviințarea. Ore după ore de poveste, a lui. Asta era tot. Când venise prima oară la cabinet, observase uimit că acesta avea două intrări. Una era folosită pentru a intra și cealaltă pentru a ieși. Era genial, ca un sistem de căi de acces care limitau întâlnirile cu ceilalți. Și totuși Benjamin simțise imediat că avea să știe despre ceilalți pacienți mai mult decât ar fi dorit. Prima oară când venise, avusese nevoie la toaletă, și prin pereții subțiri ai băii destinate vizitatorilor auzea ce se discută; chiar înainte de a trage apa auzise un bărbat izbucnind în plâns. Cabinetul era mare, pe un culoar lung, în spatele ușilor durerea lua odăile la rând. Benjamin a ciocănit cu grijă la o ușă pe care i-o indicase recepționista și

o voce s-a auzit dinăuntru: „Da?“ Tonul era mirat, ca și cum ea n-ar fi așteptat nici o vizită. Și el a intrat. Terapeuta era o femeie masivă care se afla într-o cameră mică, cu două fotolii adânci și un birou. Ședeau unul în fața celuilalt, iar el, expertul în carne și oase îșI spunea povestea, iar ea asculta. Așa treceau orele una după alta, un portret al copilăriei și tinereții fusese desenat, și acum el terminase.

— Aha, a spus terapeuta, zâmbindu-i.

— Aha, a răspuns Benjamin.

Ea s-a aplecat peste birou, a mai făcut o însemnare. Erau două săptămâni de când murise mama. Douăsprezece zile de când el se hotărâse să înoate în largul mării, până nu va mai avea putere. Prima zi după ce fusese scos din apă o petrecuse la spital. În ziua următoare, îl întrebaseră dacă plănuia să-și facă din nou rău, iar când spusese nu, acesta fusese adevărul. L-au întrebat dacă era pregătit să se supună unui tratament psihiatric de specialitate, și el a răspuns afirmativ. A putut să meargă acasă. Apoi, au urmat zile de care îșI amintea foarte puțin. Stătea acasă și nu ieșea. Îșl amintea că amândoi frații îl vizitaseră în apartament. Îșl amintea că Pierre avea cu el o ruladă, nu văzuse ruladă cu cremă de când era copil. Nu-și amintea prea mult despre ce vorbiseră, dar îșI amintea prăjitura. Doar câteva zile mai târziu, când îșI începuse terapia, încetul cu încetul îșI revenise în fire. Trei zile răspândite în decurs de o săptămână, discuția îl ancora în realitate, îl fixa de pământ.

— Este a treia și ultima oară când ne vedem, a spus terapeuta. Privi discret ceasul care atârna pe peretele din spatele lui. Vreau să folosim timpul rămas pentru a ne întoarce la o întâmplare specifică din povestirea ta, sper că eşti de acord.

— Sigur, spuse Benjamin.

— Aș vrea să vorbim un pic mai mult despre ce s-a întâmplat în încăperea transformatorului electric.

Din buzunarul de la pantalonii lui Benjamin s-a auzit un zumzet, el a scos telefonul. O comunicare de la grupul pe care Nils îl făcuse în aceeași seară când murise mama. El botezase grupul „Mama“ și Pierre îl rebotezase „Momi“, Benjamin nu prea înțelegea de ce. Era o glumă? Niciodată n-ar fi numit-o așa când era în viață. Citi rapid mesajul și lăsă telefonul pe masă lângă fotoliu.

— Pari un pic confuz, spuse terapeuta.

— Nu, nu-i nimic, spuse Benjamin. Luă o înghițitură din apa care se afla pe masă. Nils scrie că vrea ca la înmormântarea mamei să se cânte *Piano Man*.

— *Piano Man*? întrebă ea.

— Da, melodia asta.

Era mai puțin de o zi până la înmormântare. Nils, ca un obsedat, făcea

planuri până în ultimul moment. Scria în mesaj că aceasta era melodia preferată a mamei şi că de aceea s-ar potrivi bine, iar Benjamin îşi amintea de asemenea că ea le-o cântase când erau mici, îi făcuse pe toţi să tacă, rugându-i să asculte cu atenţie textul şi când se terminase spusese: „Mo-a!“, făcând un gest cu mâna la gură, ca şi cum ar fi cules o sărutare de pe buze şi ar fi trimis-o în aer. Lui Benjamin îi era indiferent dacă se cânta sau nu la înmormântare. Dar o neliniște se strecură brusc în el, pentru că ştia la ce dădea startul această comunicare, ştia că Pierre nu-l va lăsa pe Nils să-i scape. Iar se pornea zâzania. Benjamin se aplecă în faţă, privind ecranul.

„Ha, ha…“ scrise Pierre.

Apoi se porniră atacurile, cele trei puncte din mesaj începură să sară, puncte zeloase ale rea-voinţei lui Pierre şi ale jignirii lui Nils, dansând pe ecranul telefonului.

„Ce vrei să spui?“ scrise Nils.

„Iartă-mă. Credeam că glumeşti. Un cântec despre un artist beţiv care cânta la pian în baruri de hotel sordide. La înmormântarea mamei. Dar tu eşti de fapt serios?“

„Mama iubea melodia. Cum poate fi greşit?“

„Melodia mea favorită este *Thunderstruck* cu AC/DC. Crezi că vreau s-o am la înmormântare?“

Apoi tăcere. Încă o mică pierdere de adăugat celorlalte, alte fire subţiri care se rupeau între fraţi. Îşi puse telefonul în buzunar.

— Înmormântarea e deja mâine? întrebă terapeuta.

— Da, răspunse el.

Terapeuta zâmbi liniştită.

— Prin urmare, spuse ea lăsându-se pe spate în fotoliu, aş vrea să rămânem un pic în încăperea transformatorului.

— OK, răspunse Benjamin.

Nu înţelegea ce rost avea. El povestise tot ce-şi amintea din ziua aceea. Povestise tot ce-şi amintea din copilărie, îi împărtăşise lucruri la care participase împreună cu fraţii săi, dar despre care nu vorbise cu nimeni, nici măcar cu ei. Povestise despre crengile de mesteacăn şi despre florile de piciorul-cocoşului, îi împărtăşise chiar şi cele mai grele amintiri, lucruri care-l schimbaseră. Pivniţa de pământ. După amiaza de *midsommar.* Moartea tatei. Ideea era ca de acum încolo el să se înţeleagă pe sine, să se vadă ca suma povestirilor sale. Dar istoriile se aflau acum risipite în faţa lui ca nişte bucăţi de lego, şi nici terapeuta, nici el însuşi nu ştiau cum să le asambleze. Înţelegea că tot ce făcuse după moartea mamei era o urmare a tuturor celorlalte. Dar nu putea înţelege în ce fel.

— Şi mai cred că trebuie să facem un pas mare acum, spuse terapeuta. Un pas care poate fi neplăcut. Eşti de acord?

— OK.

— Vreau să ne întoarcem înapoi, în încăperea transformatorului electric.

El vede în fața ochilor căsuța din luminiș. O potecă duce la ea, ușor bătătorită, poate nu chiar bătătorită, poate nici nu era potecă. Zgomotul țânțarilor și o pasăre foarte aproape și, mai departe, un șuierat al casei, bâzâitul liniștit al curentului când spumega prin cabluri acolo înăuntru și se rostogolea în jur, împărțindu-se pe la casele din pădure. De la distanță, casa părea aproape idilică. O căsuță în pădure doar, în afara ei – o livadă de electricitate, stâlpii în rânduri simetrice, cu pălăriile negre care luceau în soarele după-amiezii. Era acalmie totală. Își amintea că mergea ultimul, în spatele fraților săi, își amintea că vedea cefele băieților în fața sa.

— Mergi cu frații tăi și te apropii de stația transformatorului și deschizi poarta cu lacătul rupt, spuse terapeuta. Acum ești de partea cealaltă a barierei. Intri în casă. Poți vedea asta cu ochii minții?

— Da.

Își amintește umezeala neagră de pe pereți. Bubuitul electricității scurgându-se prin cabluri. Un bec gâfâind în tavan care trimitea o lucire slabă, își aminti că gândise ce ciudat era să fie așa multă electricitate, iar lampa din tavan să nu poată lumina mai puternic. Frații lui, supraexpuși în lumina soarelui, se înălbesc acolo, afară, le aude vocile, strigăte depărtate prinse de vânt, Nils îi spune să vină înapoi. Spune că e periculos. Când Benjamin se apropie de peretele de electricitate, vocile de afară devin mai stridente, dar nimic nu ajunge până la el, strigătele, doar un sunet vag în depărtare, ca ecoul de pe celălalt mal al lacului în serile fără vânt, când stătea cu Pierre și aruncau pietre jos, la malul apei.

— Ești acolo, înăuntru, în casă, spuse terapeuta. Ai câinele în brațe și stai chiar lângă cabluri. La ce te gândești?

— Că sunt invincibil.

Își amintește că stătea în mijlocul unui șuvoi de furie revărsată – și acesta nu-l atingea! O senzație că putea face ce voia, pentru că nimic nu ajungea până la el. Era în mijlocul uraganului, totul era distrus în jurul lui, dar nici un fir de păr de pe cap nu-i era atins. Era ca și cum torentul care clocotea pe pereți i-ar fi aparținut acum, el pătrunsese în miezul lui, îl învinsese, întreaga forță de acolo, dinăuntru, era acum a lui.

— Te întorci spre ieșire, spuse terapeuta. Privești la frații tăi. Stai prea aproape de cabluri. Nu atingi nimic, dar totuși ești atins de curent.

Își amintește explozia. Își amintește secundele dinaintea ei. Putea dirija sunetul prin mișcarea brațelor. Ridicase mâna spre curent și curentul îi răspunsese. De fiecare dată când apropia de cabluri mâna, frații strigau mai tare. Îi plăcea să-i vadă speriați. Se juca cu ei, îi privea cum stăteau acolo, cu degetele încleștate de grilaj. Apoi încăperea a devenit albastră, fierbințeala din spate și explozia albă, el s-a decolorat și a dispărut.

— Te trezești pe podea, în casă, spune terapeuta. Nu știi câtă vreme ai fost inconștient. Dar te trezești, în cele din urmă. Vezi ceva în fața ta?

— Da.

Își amintește obrazul pe podeaua zgrunțuroasă. Spinarea lui nu mai există – ce-a mai dispărut? Nu îndrăznește să privească, pentru că nu vrea să știe ce mai lipsește din el. Privește spre ieșire, spre grilajul de metal. Unde sunt frații mei? Au văzut explozia, au fost martori când el a fost rupt în bucăți, au văzut cum trupul lui a ars. Și totuși l-au părăsit. Își amintește că s-a trezit, apoi a adormit din nou. A privit afară, soarele se mișcase în direcția opusă, era după-amiaza devreme.

— Ți-ai recăpătat cunoștința. Te trezești. Și acum descoperi cățeaua. Zace un pic mai departe, pe podea. Te duci până la ea, stai pe podea și o ridici în brațe, o ții strâns. Îți aduci aminte de asta?

— Da.

Își amintește rușinea.

Durerea nu era nimic, nu o mai simțea, spatele dispăruse, dar el pierduse capacitatea de a mai simți altceva decât rușine. O ținea la piept, în vreme ce soarele urca și cobora afară, într-o viteză furibundă, ceruri înstelate în diferite forme care se desenau deasupra căsuței. Sunete din pădure, înalte și vibrante, ca scrâșnetele când construcții uriașe se încovoiază și se prăbușesc, vânturi blânde, vânturi sălbatice care veneau și plecau, brazii se aplecau și rămâneau așa, animale se opreau în fața casei, priveau și pe urmă plecau mai departe, el, care totdeauna se simțise pe jumătate afară din lumea reală, ca și cum s-ar fi privit pe sine dintr-alt loc. Era acum nu numai în mijlocul propriei ființe, ci și în mijlocul universului. O ținea aproape, o strângea la pieptul lui, ea era rece.

— Ții în brațe cățelușa, spune terapeuta. O ții în brațe și te uiți la ea. O vezi?

— Da, răspunde Benjamin.

— Ce vezi?

Își amintește că o legăna încet, cu grijă, ca și cum ar fi dormit. Își amintește că plângea peste capul ei și părea ca și cum ar fi fost lacrimile ei.

— Nu vezi o cățelușă, nu-i așa? întreabă terapeuta. Când o vezi acum în fața ta, cu siguranță e o fetiță, nu-i așa?

Lumile se rostogoleau în afara casei, el privea în hăul pe unde treceau miile de ani, și apoi în jos, la ea, micuța, ea care fusese legată de el de la începutul începutului, care era sub protecția lui, nu numai în ziua aceea, ci în toate zilele, și el ședea acolo, pe podea, îi ținea trupul neînsuflețit, apăsându-i brațele și plângea, pentru că nu reușise cu singurul lucru pentru care fusese lăsat pe pământ să-l facă.

— Desigur, cea pe care o ții în brațe este surioara ta!

CAPITOLUL 24
Ora 00:00

O mașină de poliție își croiește lent drumul prin verdeața albăstruie, pe poteca îngustă făcută de tractor, spre fermă. Benjamin își amintește asta clar, pentru că stătea în genunchi pe iarbă și nimic din ceea ce se întâmplase nu prinsese rădăcini în el, iar acea mașină de poliție, acele lumini albastre erau ca o realitate care cerea să intre, ceva din lumea înconjurătoare care voia să știe ce anume făcuse el.

Își amintește cele două polițiste care au coborât din mașină. Își amintește că mama refuzase să-i dea drumul lui Molly când au vrut s-o examineze. Ele vorbeau cu tata, își amintește murmurul lor în amurg, și tata a arătat discret spre Benjamin, apoi au venit toți la el, s-au apropiat din direcții diferite. Își amintește că amândouă femeile erau drăguțe, au pus o pătură peste el în răcoarea nopții de vară, i-au pus întrebări și au avut răbdare când nu putuse să răspundă. Își amintește că după o vreme a mai venit un automobil de poliție. Și, după aceea, a ajuns o ambulanță. Apoi, au venit un șir de vehicule, o furgonetă de la întreprinderea de electricitate, alte automobile, au parcat strâmb, de-a lungul drumului cu pietriș, în pantă. Oameni dispăreau în pădure, spre stația de înaltă tensiune, veneau înapoi. Străini telefonau din bucătărie.

Dintr-odată era lume multă. Acel loc, care totdeauna fusese pustiu, unde niciodată nu pusese piciorul nimeni altcineva decât familia, viermuia acum de oameni și toți voiau să pătrundă în el, să-i pună tot felul de întrebări prin care să-i materializeze crima.

A pornit iarăşi.

A mers de la cabinetul de terapie din partea de sud a orașului peste poduri, pe străduțele fără țipenie de om din Gamla Stan și de-a lungul cheiurilor, până înapoi în centru. A tot mers până ce s-a făcut noapte de vară, iar acum trecea din nou pe lângă intrarea de metrou cu scara rulantă defectă și grădina de vară unde obișnuia să stea și să bea cu mama. Când a ajuns la ușa de intrare a mamei, frații lui erau acolo și-l așteptau.

— Ai plâns? întreabă Nils.

— Nu, nu, răspunse Benjamin.

Intră pe scară, își simt trupurile în liftul strâmt. Tăbliţa cu numele mamei e deja îndepărtată. E încă o dovadă a lipsei de sensibilitate care rimează cu contactul pe care Nils l-a avut deja cu proprietarul. Chiar a doua zi după ce-l anunţase că mama a murit și că voiau să rezilieze contractul, a primit un sms de la proprietar în care acesta scria că se făcuse o cercetare a apartamentului și se constatase nu că „se fumase“, cum spusese Nils, când descrisese starea în care se afla locuinţa, ci că aceasta fusese distrusă de fumul ţigărilor și trebuia renovată imediat. Apartamentul trebuia golit mai repede decât fusese planificat, de aceea erau fraţii aici, în mijlocul nopţii, în ziua dinaintea înmormântării mamei, pentru a culege ultimele amintiri, înainte ca apartamentul să fie curăţat a doua zi și ca totul să dispară.

Nils a descuiat și deja merge de colo-colo aprinzând lumina peste tot, apartamentul începe să ardă. Mama cumpăra doar lămpi din anii cinzeci și le punea pe rafturi sau le atârna pe tavan, toate aceste surse de lumină în brun, galben, oranj fac ca apartamentul să se scalde în ceva ce amintește de soarele de seară pe un debarcader, în iunie. Fraţii se mișcă încet prin apartament, ca să găsească lucruri care le vor aminti de mama, dar Benjamin a rămas în hol. El își privește fraţii, îi vede cum caută dibuind prin rafturile bibliotecii și golesc sertare, și crede că-i amintesc de zilele de Paște din copilărie, băieţii în pijamale la vânătoare după ouăle de ciocolată pe care tata le ascunsese prin mobile. Nils găsește o mică sculptură în lemn pe care o ia din raft. Pierre dă cu ochii de albumul de fotografii al mamei și se așază pe jos în salon, imediat absorbit, uitând scopul vizitei.

— Uită-te la asta, îi spune lui Nils, arătându-i una dintre fotografii. Nils râde și el, așezându-se pe jos, lângă fratele lui. Stau acolo pe podea, în ciorapi, ca niște copii în trupuri de oameni mari, ca și cum ar fi devenit maturi împotriva voinţei lor și acum încearcă să înţeleagă ce s-a întâmplat. Benjamin se duce în bucătărie. Tutun pe podea, pete de marmeladă care lucesc discret în lumina lămpii. Peste tot mici salutări din partea mamei, urmele de dinţi pe creioanele de pe masă ascuţite cu lama. Cratiţe cu fundul alb, în care laptele a dat în foc timp de decenii. Ruj de buze pe marginea ceștii de cafea care stă în chiuvetă. O farfurie singură, cu urme de sos de roșii. Deschide frigiderul, încă o sursă de lumină galbenă își împrăștie sclipirea peste podea, raftul ușii e plin de medicamente, flacoane mici cu etichete prinse pe ele ca niște aripi, folii cu pilule în plastic alb, plicuri de staniol și triunghiuri roșii care semnalizează în cameră. Prezenţa mamei este totală; când răscolește printre lucruri, se simte vinovat că se uită fără să-i ceară mai întâi permisiunea. Deschide congelatorul. Fiecare suprafaţă este ocupată cu pungi de piroști de o porţie. Fusese o măsură de urgenţă luată de fraţi în urmă cu vreo lună, ca s-o facă pe mama să mănânce mai mult. Au luat-o la prăvălie, au trecut printre congelatoare, ca s-o entuziasmeze, i-au arătat diferite feluri de mâncare. Ea

voise numai piroşti.

— Dar nu poţi mânca doar piroşti, spusese Nils.

— Ba pot, spusese mama.

Au sosit acasă cu trei sacoşe pline de piroşti şi, în vreme ce le îngrămădeau pe toate în congelator, mama stătea lângă ei şi zicea „delicios“ şi „încântător“ la fiecare pungă pe care o puneau acolo. Şi el îşi aminteşte mesajele pe care le trimitea ea în fiecare seară şi în care le dădea raportul – „astăzi, două piroşti!“ –, mici tentative de a-i linişti. Dar la fel de des voia să-i pună pe jar. Îşi folosea starea sănătăţii pentru a-i controla. „Cântăresc 40 kg!“

Ca un purcel de lapte.

— E destul de multă mâncare aici, spune Benjamin în direcţia apartamentului, şi Nils şi Pierre se ridică şi vin în bucătărie.

— Oi! zice Nils. S-o împărţim în trei?

— Ce vrei să spui? întreabă Pierre.

— Să împărţim piroştile? întreabă Nils.

— Vrei să spui că doreşti să iei acasă mâncarea mamei, s-o mănânci? spune Pierre. Vorbeşti serios?

Nils ia o piroşcă în mână, i-o arată lui Pierre.

— Sunt douăzeci de kilograme de mâncare în congelator. Totul e de curând cumpărat şi proaspăt. Să aruncăm mâncarea doar pentru că ne aminteşte de mama, sau nu înţeleg eu bine?

— Nu, perfect, dar poţi să iei tu toate piroştile, spune Pierre.

— Eu nu spun că vreau să iau tot. Putem foarte bine să le împărţim.

— Din partea mea, e în ordine.

Pierre pleacă, Nils priveşte în urma lui, când acesta intră în baie. Nils şi Pierre au făcut mici grămezi pe podeaua livingului. Obiecte de veselă din porţelan, un vas rotund şi un mic tablou. În grămada lui Pierre, Benjamin vede puşculiţa mamei, un borcan de dulceaţă pe care ea îl spălase şi-l pusese pe măsuţa din hol, umplându-l cu banii rămaşi ca rest. Borcanul e plin de monede şi câteva bancnote. Ideea fusese ca fraţii să vină ca să ia lucruri cu valoare sentimentală, de amintire. Ceea ce face Pierre cu acest borcan este de fapt să ia bani de la mama.

— Pot s-o iau eu? întreabă Pierre din baie. El arată o folie cu somniferele mamei.

— Sigur, spune Nils, punând pachetele cu piroşti în grămada lui.

Benjamin vede din nou borcanul cu bani. Are o senzaţie, din copilărie, de nedreptate între fraţi. Vrea să-i spună că nu este un obiect de artă pe care să vrei să-l iei acasă, sunt bani. E moştenirea. Dar nu poate ghici reacţia lui Pierre, a trecut mult de când îşi cunoşteau fraţii pe dinafară. Toţi anii aceia, cu întâlniri răzleţe, iar acum, iată, acest contact intensiv, cu o continuă tensiune în fundal. El nu ştie de fapt cum sunt fraţii lui, în afara chestiunilor practice,

nu poate să-i vadă dincolo de moartea mamei lor. Își amintește de o ocazie când stabiliseră să se-ntâlnească, la comemorarea morții tatălui. Au stat tăcuți în fața mormântului o vreme, apoi au luat câte o cafea și o prăjitură, la o cafenea. Benjamin i-a întrebat dacă sunt bine și ei au răspuns scurt și fără chef, cu câte un „da“ grăbit, printre înghițituri, iar Benjamin le-a povestit pentru prima dată că nu se simțea bine. I-au arătat compătimire, desigur, dar se vedea că nu vor să vorbească despre asta. Benjamin le-a spus că avea stări de depresie la maturitate, din cauza unor lucruri care li se întâmplaseră în copilărie. Atunci, Pierre a râs și a spus: „Eu fluier în fiecare dimineață când mă duc la duș.“ Se prea poate să fi fost adevărat, poate că Pierre așa făcea. Poate că el era singurul dintre frați care nu-și revenise. Poate de aceea se simțea acum rău în apropierea lor? Și, într-un fel, rolurile între ei se schimbaseră. Când erau copii, erau totdeauna el și Pierre – Nils era lângă, sau la trei metri în spatele lor. Își amintește că odată, când erau mici, stăteau în automobil toți trei, și Nils a descoperit o gumă de mestecat de care unul din frați se plictisise și o lipise pe spătarul scaunului din față. A scos un creion și a început s-o desprindă, apoi a luat guma și a băgat-o în gură. Benjamin și Pierre s-au privit dezgustați, apoi au făcut o strâmbătură discretă, ca de atâtea ori mai înainte, iar Nils a spus liniștit: „Credeți că nu văd ce faceți?“ Poate că doar își imagina, dar în ultima săptămână simțise că fusese supus unui tratament similar de către frații lui, că ei schimbaseră unul cu altul priviri care nu erau făcute să fie văzute de el.

— Dumnezeule!

E Nils, care strigă din dormitor.

Pierre și Benjamin se duc la el. Stă lângă micul birou al mamei, așezat sub fereastră. A tras sertarul de sus. În mână ține un plic, pe care îl întinde spre ei, cu scrisul inconfundabil al mamei. Pe el stă scris: „Dacă mor.“

Stau pe patul mamei unul lângă altul, trei frați la rând, și citesc scrisoarea.

Către fiii mei.

Când scriu această scrisoare, Molly împlinește douăzeci de ani. Am fost la cimitir și am pus o floare. E tot mai evident în apropierea aniversării ei sau când se apropie ziua morții ei, că eu trăiesc o viață paralelă, împreună cu ea. Când a împlinit șapte ani, am cumpărat un tort și l-am mâncat în parc, am văzut-o aievea, dându-mi roată cu bicicleta, șovăitoare și fericită, cu vântul în păr. Când a devenit adolescentă, puteam adesea să fantazez c-o vedeam prin ușa deschisă de la baie, o cercetam pe ascuns cum se machia, aplecându-se spre oglindă, concentrată, trebuia să iasă în oraș cu prietenii.

Continui să fiu mamă, în tăcere. Am citit că e normal, așa că îmi dau voie. Nu e trist, poate dimpotrivă. Pot să o refac cu atât de mare precizie a detaliilor, că devine adevărat. Pot fi din nou mama fiicei mele pentru o clipă.

Mi-au spus că jalea e un proces, cu faze. Și că pe cealaltă parte așteaptă

viața. Nu aceeași viață, evident, ci o altă viață. Nu e adevărat. Durerea nu e un proces, ci o stare. Nu se schimbă niciodată, stă ca o stâncă.

Și jalea te face mut.

Pierre și Nils. M-am gândit că voi vorbi cu voi de atâtea ori, că până la urmă am crezut că am și făcut-o. Trebuie s-o fi făcut. Ce mamă n-ar fi făcut-o? Iertați-mă pentru tot ce n-am spus niciodată.

Benjamin. Cea mai grea povară a trebuit s-o porți tu. Tristețea cea mai profundă o simt pentru tine. Nu te-am învinovățit niciodată, niciodată. Numai că n-am putut să ți-o spun. Dacă în muțenia mea de-a lungul anilor aș fi putut să spun doar un singur lucru, acesta ar fi : Nu a fost vina ta!

Te privesc adesea când ne întâlnim. Stai un pic deoparte, într-un colț, și privești. Totdeauna ai fost cel care privește, și încerci în continuare să-ți iei răspunderea pentru noi toți. Adesea pot fantaza și despre tine, despre cine ai fi devenit dacă toate astea nu s-ar fi întâmplat. Mă gândesc adesea la după-amiaza aceea când ai venit din pădure cu Molly în brațe. Am amintiri așa de precise despre ea, obrazul ei rece, cârlionții în soare. Dar nu pot să te văd pe tine. Nu știu încotro ai luat-o, nu știu cine s-a îngrijit de tine.

Nu am nici un testament, pentru că nu am nimic de lăsat. Nu-mi pasă de detaliile din jurul morții mele. Dar am o ultimă dorință. Duceți-mă înapoi la căsuță. Răspândiți-mi cenușa jos, la lac.

Dar nu vreau să faceți asta pentru mine – știu că mi-am pierdut dreptul să vă rog ceva. Vreau s-o faceți pentru voi. Suiți-vă în mașină, luați drumul cel mai lung. Așa vreau să vă văd, împreună. Toate aceste ore în mașină, în singurătatea de lângă lac, în saună pe înserate, când sunteți doar voi și nimeni nu ascultă. Vreau să faceți ceea ce noi niciodată n-am făcut: să vorbiți unul cu altul.

Vă las să citiți aceste rânduri doar când sunt moartă, pentru că mi-e teamă că ceea ce v-am făcut nu poate fi iertat. Nu știu, dar poate vă prefaceți că acum pot fi cu ea. Că pot s-o țin în brațe. Și că voi veți veni mai târziu, când eu voi primi o nouă șansă de-a vă iubi.

Mama

Benjamin lasă scrisoarea pe genunchi. Pierre se ridică imediat, se duce spre balcon, pe drum caută în buzunar după pachetul cu țigări. Frații lui vin încet în urmă. Acolo stau unul lângă altul ei, cei care au rămas, și privesc peste orașul adormit. Pierre trage tare din țigara care e un punct de foc în întuneric. Benjamin întinde mâna după țigară, și Pierre i-o dă. Trage un fum, o întinde mai departe lui Nils. Pierre râde. Blândul surâs al lui Nils, în lumina slabă. Lasă țigara să circule de la unul la altul acolo pe balcon, nu au nevoie să vorbească, un scurt gest din cap, sau doar gândul unui gest. Știu deja, poartă deja călătoria în ei, așa cum ea s-a și petrecut, călătoria care trebuie să-i ducă pas cu pas la locul prăbușirii, înapoi în propria lor istorie, pentru a supraviețui

o ultimă dată.

Mulțumiri

Încă de când am început să scriu, visul meu a fost ca, într-o zi, una dintre cărțile mele să fie publicată în străinătate. Sunt mulți oameni cărora trebuie să le mulțumesc pentru că acest vis îndrăzneț a devenit acum realitate.

Îi mulțumesc, în primul rând, lui Daniel Sandtröm, editorul meu de la Albert Bonniers Förlag din Suedia. Nu este deloc puțin lucru să întâlnești o persoană cu care să rezonezi atât de repede. Ce s-a întâmplat a fost de-a dreptul misterios. De parcă ne-am fi cunoscut de mult mai multă vreme, de parcă am fi sporovăit despre citit și literatură încă de pe când eram tineri. Vreau să îi mulțumesc, de asemenea, redactorului meu, Sara Arvidsson, care a fost o forță binefăcătoare pe toată durata redactării cărții. Am fost mereu dificil în privința textului; îmi place să cred că nici un fragment nu este vreodată cu adevărat încheiat, că mereu mai este ceva de modificat. Însă în Sara mi-am întâlnit perechea – ea este încă mai exigentă ca mine.

Am avut norocul de a fi fost înconjurat de prieteni care s-au oferit să citească romanul în diferite etape. Pe unul dintre ei, în special, aș vrea să îl menționez: Fredrik Backman. Nu știu câte ore din timpul său am deturnat pe când scriam acest roman. O sută? Două sute? E foarte posibil ca eu să fiu vinovat pentru întârzierea pe care poate că a suferit-o propriul său roman. Mulțumirile mele se îndreaptă spre: Sigge Eklund, Calle Schulman, Klas Lindberg, Josefine Sundström, Magnus Alselind și Fredrik Wikingsson.

Aș vrea să îi mulțumesc agentei mele, Astri von Arbin Ahlander, de la Ahlander Agency. Toți scriitorii din Suedia vor să lucreze cu Astri, dar ea nu lucrează cu oricine. Îi sunt recunoscător pentru că a crezut în mine și în scrisul meu. Tot Astri mi-a schimbat pentru totdeauna percepția pe care o aveam despre munca agenților literari. Credeam că ei vânează titluri la târgurile de carte, și nimic mai mult. Ei bine, Astri a făcut asta – faptul că acest roman este acum vândut în atât de multe țări este exclusiv meritul ei și al echipei sale –, dar ea este și unul dintre cei mai fini cititori pe care îi cunosc, iar părerile ei despre roman, pe parcursul scrierii, au fost neprețuite.

Vreau să le mulțumesc, de asemenea, editorilor mei internaționali, care i-au îndrăgit pe frați și le-au permis să facă această călătorie incredibilă în jurul

lumii.

Și, în cele din urmă, vreau să îi mulțumesc celei mai importante persoane, soției mele, Amanda. Ea este primul și ultimul meu cititor. Nu las nici un singur rând să ajungă în lume fără ca ea să-l fi citit înainte. Fără ea nu aș scoate-o la capăt, nici în viață, nici cu scrisul.